

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

Г О Д И Ш Е Н О Т Ч Е Т

на Комисията за защита на личните данни
за дейността ѝ през 2017 г.

на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	Увод	5
II.	Анализ и отчет на степента на постигане на целите и приоритетите на КЗЛД, залегнали в годишния отчет за 2017 г.	6
III.	Регистрация на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри на лични данни	9
IV.	Защита на правата на физическите лица при обработване на личните им данни	12
V.	Контролна и административнонаказателна дейност	37
VI.	Анализ на жалбите и практиката на КЗЛД по повод отминалите избори за президент и вицепрезидент и референдум	53
VII.	Производства по изразяване на становища и участие в съгласувателни процедури на нормативни актове по въпроси, свързани със защитата на личните данни	56
VIII.	Предоставяне на лични данни в трети държави	76
IX.	Подготовка за прилагане на новата правна рамка на ЕС в областта на защитата на личните данни: Общ регламент и Директива за защита на личните данни.	81
X.	Международна дейност	85
XI.	Обучение в областта на защитата на личните данни	96
XII.	Комисията за защита на личните данни - наблюдаващ орган относно сигурността на данните съгласно Закона за електронните съобщения	103
XIII.	Стратегия на КЗЛД за развитие в областта на защитата на личните данни (Хоризонт 2022). Подготовка и реализация на проекти с национално и международно финансиране	106
XIV.	Институционално взаимодействие. Партньорство с представители на медиите и информационно-образователна дейност	113
XV.	Административен капацитет и финансови ресурси	121
XVI.	Цели и приоритети на КЗЛД за 2018 г.	128

Списък на използваните съкращения

АЛД	–	Администратор на лични данни
АИКБ	–	Асоциация на индустриалния капитал в България
АПК	–	Административнопроцесуален кодекс
АСНС	–	Апелативен специализиран наказателен съд
АССГ	–	Административен съд – София-град
АУАН	–	Акт за установяване на административно нарушение
ВАС	–	Върховен административен съд
ВСС	–	Висш съдебен съвет
ДАНС	–	Държавна агенция „Национална сигурност“
ДАЗД	–	Държавна агенция за закрила на детето
Директива 95/46/ЕО	–	Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни
ДКСИ	–	Държавна комисия по сигурността на информацията
ДЛЗЛД	–	Длъжностно лице по защита на личните данни
ДОПК	–	Данъчно-осигурителен процесуален кодекс
ДФЗ	–	Държавен фонд „Земеделие“
ЕГН	–	Единен граждански номер
ЕНОЗД	–	Европейски надзорен орган по защита на данните
еРАЛД	–	Електронна система на КЗЛД за регистрация на администратори на лични данни
ЗАНН	–	Закон за административните нарушения и наказания
ЗГР	–	Закон за гражданската регистрация
ЗДАНС	–	Закон за ДАНС
ЗДОИ	–	Закон за достъп до обществена информация
ЗЕС	–	Закон за електронните съобщения
ЗЕУ	–	Закон за електронното управление
ЗЗ	–	Закон за здравето

ЗЗЛД	–	Закон за защита на личните данни
ЗИДЗДАНС	–	Закон за изменение и допълнение на Закона за ДАНС
ЗИДЗЗЛД	–	Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни
ЗП	–	Задължително предписание
ЗПУГДВМС	–	Закон за прякото участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление
ЗСч	–	Закон за счетоводството
ИК	–	Изборен кодекс
ИПП	–	Инструмент за предприсъединителна помощ
КЕП	–	Квалифициран електронен подпис
КЗЛД	–	Комисия за защита на личните данни
КРС	–	Комисия за регулиране на съобщенията
МВР	–	Министерство на вътрешните работи
МВнР	–	Министерство на външните работи
МЗ	–	Министерство на здравеопазването
МОН	–	Министерство на образованието и науката
НАП	–	Национална агенция за приходите
НБД „Население“	–	Национална база данни „Население“
НЗОК	–	Национална здравноосигурителна каса
НИКК	–	Научноизследователски институт по криминалистика и криминология
НП	–	Наказателно постановление
НПК	–	Наказателнопроцесуален кодекс
ПДКЗЛДНА	–	Правилник за дейността на КЗЛД и на нейната администрация
СНС	–	Специализиран наказателен съд
УИН	–	Уникален идентификационен номер
ФЛ	–	Физическо лице
ЦИК	–	Централна избирателна комисия
ЮЛ	–	Юридическо лице

I. Увод

Настоящият отчет за дейността на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) е изготвен на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) и обхваща периода от 1.01.2017 г. до 31.12.2017 г.

В отчета е представена информация за основните направления на дейност на КЗЛД през посочения период, като акцент е поставен върху контролната и административнонаказателната дейност, разглеждането на жалби на граждани и предоставянето на консултации на физически лица и администратори на лични данни (АЛД). Представена е статистика относно регистрацията на АЛД. Специално внимание е отделено на дейностите по линия на международното сътрудничество и разгръщането на информационно-разяснителна кампания във връзка с най-важните положения в новата европейска правна рамка в областта на защитата на личните данни. Направен е анализ на степента на постигане на целите и приоритетите за 2017 г. и са отчетени административният капацитет и финансовото състояние на КЗЛД през отчетния период.

II. Анализ и отчет на степента на постигане на целите и приоритетите на КЗЛД, залегнали в годишния отчет за 2017 г.

Основните цели и свързаните с тях приоритети пред КЗЛД за 2017 г. са обединени в три групи:

1. Фокусиране на усилията на КЗЛД в ключови направления от национално и наднационално значение: българското председателство на Съвета на ЕС, домакинството на 40-ата международна конференция на органите по защита на данните и неприкосновеността и присъединяването към Шенген;

2. Гарантиране готовността на страната за изпълнение на ангажменти, произтичащи от новата европейска правна рамка в областта на защитата на личните данни, със специален акцент върху институционалната и законодателна подготовка за прилагането на новата правна рамка, изграждането на национален обучителен център и разработването и внедряването на информационна система в изпълнение изискванията на новата правна рамка.

3. Засилена контролна дейност в области с висока обществена и социална значимост.

По първата група приоритетни цели на КЗЛД през 2017 г. е извършена значителна по обем работа, в резултат на която може да се отчете обща готовност на КЗЛД да изпълнява задачите си по време на българското председателство на Съвета на ЕС през първата половина на 2018 г., както и да бъде съдомакин заедно с Европейския надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД) на 40-ата международна конференция на органите по защита на данните през октомври 2018 г. Някои от по-важните дейности в тази насока са следните:

В КЗЛД е изграден екип за българското председателство на Съвета на ЕС от 8 души, ръководен от председателя на КЗЛД и един от нейните членове. Всички те са преминали през специализираното обучение за държавната администрация. В допълнение всеки от експертите в екипа е специализиран по конкретни законодателни досиета и теми на ЕС.

Изграден е постоянно действащ механизъм за координация с ЕНОЗД, който включва наред с другото редовни видеоконферентни разговори. Избрани са и са резервирани конферентни зали за международната конференция и е изготвен проект на програма на събитията в София.

През 2017 г. КЗЛД продължава да оказва съдействие в рамките на своята компетентност за пълно присъединяване на Република България към Шенген, отчитайки факта, че процесът е до голяма степен политически. През отчетния период представители на КЗЛД участват в мисии за оценка по Шенген на Норвегия, Швеция, Исландия, Испания и Португалия, включително като водещи експерти, с което още повече затвърждават авторитета на българската страна в областта на защитата на личните данни.

По втората група приоритетни цели през 2017 г. също е отчетен много съществен напредък. КЗЛД с помощта на МВР изпълни един от най-важните ангажименти, свързани с подготовката за прилагане на новата европейска правна рамка в областта на защитата на личните данни, а именно изготви цялостен проект на закон за изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни (ЗИДЗЗЛД). С него се разписват необходимите национални мерки по прилагането на Общия регламент (Регламент 2016/679) и се транспонира Директивата за полицейската и наказателната област (Директива 2016/680).

Новите моменти в нормативноправната регулация на защитата на личните данни налагат провеждане на специализирано и целенасочено обучение на АЛД, което да ги подготви за изпълнението на изискванията на Общия регламент. Това важи с особена сила за служителите по защита на данните, които задължително трябва да бъдат обхванати от провежданото обучение. Извършеният от КЗЛД анализ категорично показва, че най-ефективният начин за отговаряне на нуждите от обучение на публичния и частния сектор в България е създаването на Национален обучителен център за защита на личните данни в рамките на КЗЛД, който да бъде обезпечен с адекватни човешки и финансови ресурси и да поеме задълженията, свързани с обучението на лицата по защита на личните данни в България, както и съпътстващи задачи, свързани с акредитирането и сертифицирането в съответствие с Общия регламент. Подготовката за изграждането на Националния обучителен център, в т.ч. и разработването на учебна програма и обучително съдържание, ориентирано към различните целеви групи, по-специално длъжностните лица по защита на данните, е в много напреднал етап. В допълнение през отчетния период КЗЛД е изготвила и публикувала на своя интернет сайт практическо ръководство за АЛД с десет конкретни стъпки, които следва да се предприемат за изпълнение на новите задължения, произтичащи от Общия регламент.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета през 2017 и 2018 г. в КЗЛД е създадена организация за разработване и внедряване на информационна система за поддържане на публични и непублични регистри, както следва:

- Публичен регистър на длъжностните лица по защита на данните;
- Публичен регистър на акредитирани сертифициращи организации;
- Публичен регистър на кодекси за поведение;
- Непубличен регистър на нарушения на Регламент 2016/679 и на закона, както и на предприетите мерки в съответствие с упражняването на корективните правомощия (Регистър на нарушенията и предприетите мерки).

Изготвени са общите изисквания към информационната система, описанието, предназначението и структурните данни за всеки регистър, които да послужат на етапа „Бизнес анализ на системата“ и за изготвяне на техническо задание за нейното изграждане.

По линия на третия приоритет - засилена контролна дейност в области с висока обществена и социална значимост, през 2017 г. КЗЛД организира и извършва проверка в сектор „Здравеопазване“. По този начин КЗЛД успешно надгражда вече реализираната контролна дейност от извършената през 2016 г. проверка в сектор „Образование“. На базата на извършените при проверката действия, направените констатации и заключения е изготвен доклад, в който се правят препоръки, имащи характер на предписания към АЛД от сектора. Окончателният доклад ще бъде изпратен на министъра на здравеопазването.

III. Регистрация на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри с лични данни

На основание чл. 10, ал. 1, т. 2 от Закона за защита на личните данни КЗЛД води регистър на АЛД и на водените от самите администратори регистри на лични данни, които те обработват. Регистърът е публичен и се поддържа в електронен вид.

Дейността по поддържане на регистъра в КЗЛД е в съответствие с концепцията за електронно правителство и цели да предостави на гражданите високоефективна и лесна за използване електронна услуга, изградена по технологията „обслужване на едно гише“, както и на принципа „еднократно събиране и създаване на данни“ по смисъла на Закона за електронното управление (ЗЕУ). Тя се реализира на базата на информационната система за електронна регистрация на администратори на лични данни (eРАЛД). Системата е уеб базирано приложение, достъпно през интернет страницата на КЗЛД, обхващащо дейностите по регистрацията на АЛД. Същата дава възможност на АЛД да подават заявление за регистрация по електронен път, както и да поддържат в актуално състояние вече заявените от тях данни в съответствие с изискванията на ЗЗЛД. Системата способства за намаляване на административната и бюрократичната тежест върху дейността на АЛД.

Чрез публичните регистри може да се извършват справки за вписаните АЛД и за водените от тях регистри на лични данни, за освободените от задължението за регистрация АЛД и за АЛД, на които е отказано вписване в регистъра на КЗЛД.

Достъп до системата е реализиран и през Единния портал за електронни административни услуги (egov.bg).

През 2017 г. се запазва тенденцията АЛД да извършват регистрацията си през интернет, включително и с квалифициран електронен подпис (КЕП).

Към 31.12.2017 г. от началото на въвеждането в експлоатация на eРАЛД през 2009 г. общият брой на потребителите на системата достига 371 044, като 339 315 от тях са подали заявление за регистрация като АЛД, а 31 729 – молба за освобождаване от задължение за регистрация (фиг. 1).

Фиг. 1

През 2017 г. КЗЛД вписва нови 8832 АЛД. С тях общият брой на вписаните в регистъра АЛД става 293 424 (фиг. 2).

Фиг. 2

През отчетния период КЗЛД освобождава от задължение за регистрация 429 АЛД, с което общият им брой към 31.12.2017 г. е 28 464 (фиг. 3).

Фиг. 3

През 2017 г. КЗЛД заличава от регистъра 68 АЛД, с което общият им брой е 439.

В случаите, когато АЛД заявява обработване на данни по чл. 5, ал. 1 от ЗЗЛД или на данни, чието обработване съгласно решение на КЗЛД застрашава правата и законните интереси на физическите лица, КЗЛД задължително извършва предварителна проверка преди вписване в регистъра съгласно чл. 17б от ЗЗЛД. През отчетния период броят на АЛД, подадени за предварителна проверка преди вписване в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД, е 1015.

Статистическите данни, свързани с регистрацията на АЛД и на водените от тях регистри с лични данни през 2017 г., потвърждават изводите, направени през предходната година, а именно:

- процесите, свързани с регистрацията на АЛД, са в устойчиво състояние, което е видно на фиг. 2 и фиг. 3;

- броят на подадените заявления за вписване в регистъра спрямо същия на молбите за освобождаване от задължение за регистрация се запазва в съотношение 91% към 9%.

IV. Защита на правата на физическите лица при обработване на личните им данни

1. Производства по разглеждане на жалби и искания. Статистика и анализ на постъпилите в КЗЛД жалби и искания

Едно от правомощията на КЗЛД като част от осъществяването на цялостна контролна дейност в областта на защитата на личните данни е разглеждането на жалби, подадени от физически лица срещу АЛД, за нарушения на правата им, предвидени в ЗЗЛД. Жалбите и исканията за защита на нарушени права могат да се подават в едногодишен срок от узнаване на нарушението от страна на искателя, но не по-късно от пет години от извършването му. Пропускането на посочените срокове води до невъзможност за упражняване на правомощията на КЗЛД и обуславя подадените жалби като недопустими.

Съгласно изискванията на Правилника за дейността на Комисията за защита на личните данни и на нейната администрация (ПДКЗЛДНА) жалба може да се подаде лично, на хартиен носител; с писмо, адресирано до административния адрес на КЗЛД; по факс; по електронен път на имейла на КЗЛД, като жалбата трябва да бъде оформена като електронен документ, подписан с електронен подпис или чрез сайта на КЗЛД с помощта на електронна бланка, като и в този случай жалбата трябва да бъде оформена като електронен документ.

КЗЛД е създавала организация за обезпечаване на възможността физическите лица да подават жалби пред нея по пет различни начина, като изискванията по отношение съдържанието на жалбата са тя да съдържа данни за жалбоподателя – имена, адрес, телефон за връзка, електронен адрес (при наличие); естество на жалбата или твърденията за конкретни нарушения на правата на жалбоподателя; друга информация и документи, които физическото лице смята за относими към жалбата; дата и подпис (за електронните документи – електронен, за хартиените документи – собственоръчен). Липсата на някои от реквизитите на жалбата води до нейната нередовност или недопустимост. Нужно е да се посочи, че при постъпване на жалба е необходима точната идентификация на жалбоподателя, доколкото съществува на производството касае нарушения по отношение на личните данни на жалбоподателя.

Производството по жалба е по реда на Административнопроцесуалния кодекс (АПК) и е предвидено в чл. 38 от ЗЗЛД. То приключва с административен акт на КЗЛД,

който има характер на индивидуален административен акт, подлежащ на двуинстанционен съдебен контрол.

С решението си по същество на жалба КЗЛД може да остави жалбата без уважение като неоснователна – когато не са установени нарушения на правата на жалбоподателя, а при основателна жалба КЗЛД може да даде задължителни предписания, да определи срок за отстраняване на нарушението или да наложи административно наказание.

При постъпване на искания, които не съдържат данни за нарушени права на искателя, а се съобщава за нарушени права на трето лице или за други нарушения при обработване на лични данни, може да бъде извършена проверка по реда на чл. 12 от ЗЗЛД.

Следва да се посочи и възможността физическо лице да сезира и съответния компетентен съд, но посоченото право не може да бъде упражнено, ако има висящо производство пред КЗЛД за същото нарушение или нейно решение относно същото нарушение е обжалвано и няма влязло в сила решение на съда.

През последните години се наблюдава тенденция за образуване на производства от физически лица пред съдилищата по реда на чл. 39 от ЗЗЛД. Но доколкото от КЗЛД е искана информация за липса на образувани пред нея производства между конкретни страни и поводи, може да се посочи, че образуваните по чл. 39 от ЗЗЛД производства са много малко на брой в сравнение с образуваните пред КЗЛД. Нужно е да се посочи, че доколкото възможността да се сезира КЗЛД е ограничена в сроковете до една година от узнаване, но не по-късно от пет години от извършването на твърдяното нарушение, то компетентният съд може да бъде сезиран в 14-дневен срок от узнаване на нарушението. В допълнение, по производствата за разглеждане на жалби от КЗЛД не се дължат такси и в тази връзка възможността за защита на правата, предвидени в ЗЗЛД, е достъпна за всяко физическо лице.

• Разгледани жалби

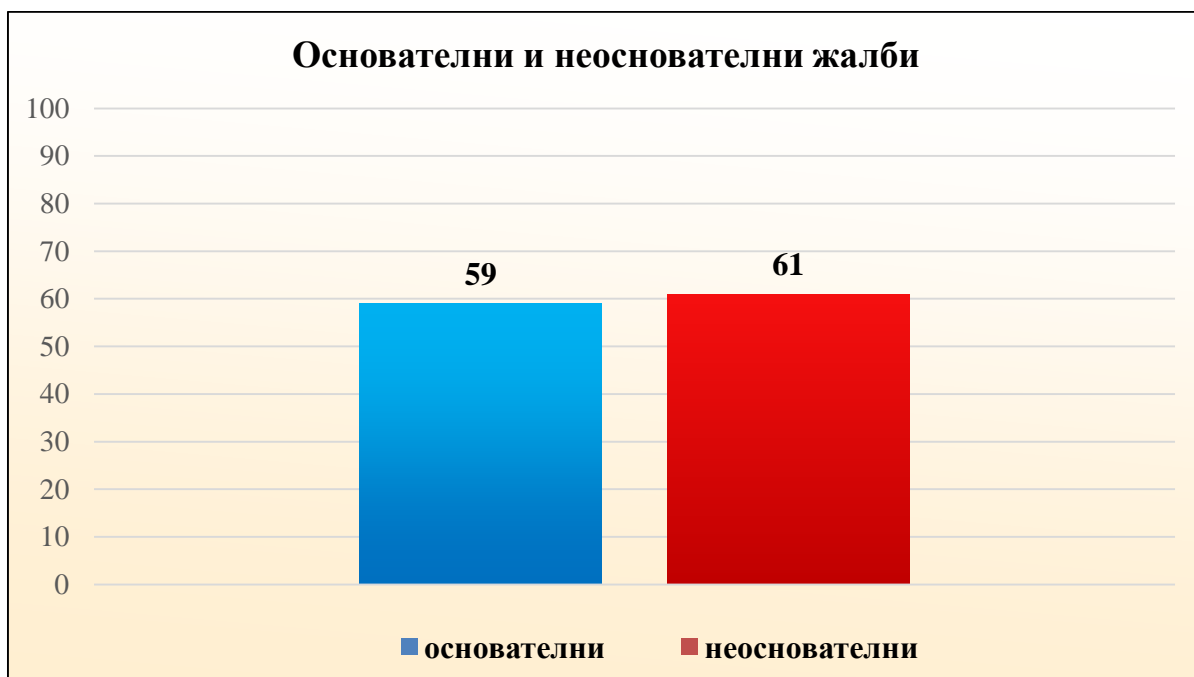
През отчетния период в КЗЛД са постъпили общо 476 жалби. В допълнение КЗЛД повторно е разгледала 9 жалби, върнати от съда с указания относно приложението на закона.

В посочената по-долу статистика не са включени резултатите от приключилите производства по жалби, подадени по повод обработване на лични данни за регистрацията на партии, коалиции или на инициативни комитети за участие в информационно-разяснителната кампания по въпросите на националния референдум на 6 ноември 2016 г. и за регистрацията на партии, коалиции или на инициативни комитети за участие в изборите за президент и вицепрезидент на републиката на 6 ноември 2016 г.

С оглед крайното решение на КЗЛД произнасянията са, както следва:

1. по основателност на жалби – 120 решения;
2. за спиране на административно производство поради наличие на друго, образувано пред органите на МВР или прокуратурата – 2 решения;
3. по недопустимост на жалби – 45 решения;
4. по нередовност на жалби и искания – 52 решения.

КЗЛД е приела за неоснователни 61 броя жалби поради неустановяване на нарушение на правилата за обработване на личните данни и липса на нарушени права на жалбоподателите. Съотношението основателни/неоснователни жалби е дадено в следващата таблица (фиг. 4):

Фиг. 4

За основателни КЗЛД е приела 59 броя жалби. Приключилите с налагане на административно наказание производства са 25 броя жалби, а по 34 КЗЛД е издала задължителни предписания. Съотношението се онагледява със следната таблица (фиг. 5):

Фиг. 5

Установените нарушения, извършени от АЛД, могат да се причислят към следните групи нарушения:

– обработване на лични данни в нарушение на принципите за законосъобразност, пропорционалност на обработваните лични данни, принципа за обработване на лични данни за конкретни, точно определени и законни цели (чл. 2, ал. 2 от ЗЗЛД) – 4 нарушения, за които са наложени имуществени санкции в размер на 76 000 лв.;

– обработване на лични данни, без да е налице законоустановено условие за допустимост на обработването на личните данни (чл. 4 от ЗЗЛД) – 12 нарушения, за които са наложени имуществени санкции в размер на 130 000 лв.;

– обработване на лични данни, без да са предприети от АЛД технически и организационни мерки за защита на данните от случайно или незаконно унищожаване, или от случайна загуба, от неправомерен достъп, изменение или разпространение,

както и от други незаконни форми на обработване (чл. 23 от ЗЗЛД) – 8 нарушения, за които са наложени имуществени санкции в размер на 7700 лв.;

– за отказ на АЛД да окаже съдействие на КЗЛД при упражняване на контролните ѝ правомощия (чл. 22, ал. 5 от ЗЗЛД) – 4 нарушения, за които са наложени имуществени санкции в размер на 20 000 лв.;

– за неизпълнение на задължението на АЛД да предостави на физическото лице информация за данните, които идентифицират АЛД и неговия представител; целите на обработването на личните данни; получателите или категориите получатели, на които могат да бъдат разкрити данните; данните за задължителния или доброволния характер на предоставяне на данните и последиците от отказ за предоставянето им; както и информация за правото на достъп и правото на коригиране на събраните данни. КЗЛД е констатирала 1 нарушение, за което е наложена имуществена санкция в размер на 2000 лв.

От административните производства, които са приключили поради недопустимост на жалбите, при 7 е постъпил отказ от жалбоподателя, с което КЗЛД на практика е била десезирана.

По 59 от приключилите през 2017 г. административни производства КЗЛД е приела жалбите за основателни и с решенията си по тях е издала 34 задължителни предписания на АЛД, с които е указала предприемането на мерки и действия по защита на личните данни, и е установила общо 30 административни нарушения на ЗЗЛД, за които са наложени имуществени санкции и глоби в размер на 233 700 лв.

• Статистика на жалбите по сектори

Наблюдават се няколко сектора, по отношение на които постъпват значителен брой жалби.

Въпреки че в сравнение с 2016 г. през 2017 г. са постъпили по-малко по брой жалби, на първо място това е телекомуникационният сектор. Жалбите са насочени срещу предоставяне на лични данни за събиране на задължения, произтекли от сключени договори за електронни съобщения. В тези случаи личните данни се предоставят въз основа на сключен договор за възлагане събирането на задължения или в резултат на договор за цесия.

На следващо място са жалбите, насочени срещу банки и дружества, предлагащи кредитни услуги. В тази категория жалби попадат освен твърдения за неправомерно предоставяне на лични данни за събиране на задължения от физическите лица и твърдения, свързани с употребата на лични данни за отпускане на кредити, без същите да са поискани.

Тенденция към увеличаване на броя жалби се наблюдава и по отношение на осъществявано видеонаблюдение. С оглед предмета на жалбите пред КЗЛД с твърдения за незаконосъобразно обработване на личните данни на физически лица чрез видеонаблюдение могат да бъдат разграничени следните две фактически обстановки: видеонаблюдение, извършвано в режим на етажна собственост, и видеонаблюдение, извършвано от физическо лице за лични и домашни дейности.

Секторите на дейност на АЛД, срещу които най-често са постъпвали през 2017 г. жалби от физически лица, са следните:

Телекомуникации	91 жалби
Осъществяване на видеонаблюдение	32 жалби
Банки и кредитни институции	23 жалби
Политически субекти	32 жалби
Съдебна и изпълнителна власт	28 жалби
Медии	12 жалби
Трудови и осигурителни услуги	18 жалби
Образование	6 жалби
Органи на местната власт	9 жалби

• **Практика по жалби**

Що се касае за специфични казуси по жалби, постъпили или разгледани през отчетния период, могат да се посочат следните случаи:

КЗЛД е сезирана от физическо лице по повод предоставяне на личните му данни от неговия работодател на банка за откриване на разплащателна сметка и издаване на банкова карта. От събраните в административното производство доказателства се установява, че между работодателя и банката е сключен договор за обработка на

преводите на трудови възнаграждения. Договорът има за предмет уреждането на отношенията между страните във връзка с превода на заплати, трудови възнаграждения, аванси, премии и други суми, дължими от работодателя по трудови и приравнени на тях възнаграждения по банкови сметки на работниците и служителите, открити при банката и други търговски банки в страната. В изпълнение на договора работодателят е предоставил личните данни на жалбоподателя на банката, без да е налице съгласие на физическото лице.

Предвид характера на нарушението и дейността на дружеството и с оглед обстоятелството, че нарушението е първо за АЛД, КЗЛД приема за целесъобразно да издаде задължително предписание на дружеството, като смята, че същото ще има предупредително и превантивно действие и ще допринесе за спазване от страна на дружеството на установения правов ред. В конкретния случай чрез издаването на задължително предписание ще се постигне индивидуалната превенция като цел на административната принуда, като се приема, че налагането на административно наказание – имуществена санкция, неоправдано ще създаде финансови пречки за реализиране на дейността на дружеството.

КЗЛД е сезирана с жалба, в която са изложени твърдения за неправомерно обработване на личните данни на жалбоподателя от „Център за градска мобилност“ ЕАД в хипотезата на сканиране на лична карта във връзка с издаване на персонализирана електронна карта за пътуване с масов градски транспорт в гр. София.

Жалбоподателят информира, че подал електронно заявление за издаване на електронна карта за пътуване с обществен транспорт в гр. София, към което прикачил снимка в електронен формат. Допълва, че на следващия ден посетил пункт на дружеството, за да получи заявената карта, където представил разпечатано електронно заявление и лична карта за справка. Твърди, че служител на дружеството сканирал личната карта без негово знание и съгласие, а издадената персонализирана карта за градски транспорт е със снимката от личната карта, която е различна от приложената към заявлението за издаване на картата.

От направена по случая проверка на място в пункта за продажба на превозни документи, посочен в жалбата, е установено, че в базата данни на дружеството се съхраняват лични данни на жалбоподателя – име, ЕГН, дата на раждане, адрес и телефонен номер. Проверяващият екип не е установил да се съхранява копие от лична карта на жалбоподателя.

В тази връзка и предвид използването от дружеството сканиращо устройство и приложен софтуер и заключението на проверяващия екип на КЗЛД Комисията кредитира като верни твърденията на дружеството, че е сканирана само съдържащата се в личната карта снимка – изображение на лицето, а не целия документ за самоличност, и дружеството не съхранява сканирано копие на личната карта на жалбоподателя, а опасенията в обратна насока са неоснователни.

Макар внедрената от дружеството технология - използваното сканиращо устройство и приложният софтуер, да са безспорно в обществена полза и за улеснение на клиентите на дружеството, използването им без знание и съгласие на клиента в конкретния случай на жалбоподателя е в нарушение на правата му по ЗЗЛД. Предвид наличието на приложена от жалбоподателя снимка – изображение към електронно подаденото от него заявление, се налага изводът, че събирането под формата на сканиране на изображение от личната карта на жалбоподателя и използване на изображението за издаване на карта за градския транспорт е в нарушение на чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД. Същото е извършено без знание и съгласие на жалбоподателя, факт, който не се оспорва от ответната страна, и без да е налице нито една от останалите посочени в разпоредбата предпоставки за допустимост на обработването на изображението на жалбоподателката, съдържащо се в личната ѝ карта.

КЗЛД е сезирана с жалба, с наведени твърдения за неправомерно обработване на личните данни на жалбоподателя, а именно – имена, адрес и информация за притежавано недвижимо имущество, чрез действия по предоставянето на документи, в които те се съдържат, от Столичната община на търговско дружество и публикуването им на електронен адрес www.nss.gis-sofia.bg, където са свободно достъпни.

Жалбоподателят твърди, че след изписване на трите му имена в интернет търсачката Google установил, че личните му данни са свободно достъпни на електронен адрес http://nss.gis-sofia.bg/get_pdf.php?pdf_id=5104, където е публикувано наказателно постановление, издадено от Столичната община, направление „Архитектура и градоустройство“, дирекция „Общински строителен контрол“. Допълва, че документът е свободно достъпен и в него се съдържат личните му данни, като от документа е заличен само единният граждански номер, но останалите данни – имена, адрес и информация за притежавано недвижимо имущество, са достъпни до неограничен кръг от лица.

В административното производство се установява, че на сайта www.nss.gis-sofia.bg са публикувани и свободно достъпни издадени от Столичната община, направление „Архитектура и градоустройство“ наказателно постановление №РД-ХХ-УУ/2015 г. и резолюция №РД-ХХ-УУУ/2014 г. Противно на твърденията на Столичната община, че документите са публикувани на сайта на Столичната община www.sofia-agk.com, се установява, че документите са публикувани и свободностъпни на друг сайт - www.nss.gis-sofia.bg, публично адресно пространство, регистрирано и поддържано от „Географска информационна система – София“ ЕООД, достъпът до който е възможен и чрез препратка (link) от страницата на Столичната община www.sofia-agk.com.

Следва да се посочи, че съдържащата се в публикуваните документи информация в обем от три имена и адрес на физическото лице е достатъчна за безспорното му индивидуализиране и има характера на лични данни за лицето, противно на аргументите на ответната страна в обратна насока.

Предвид констатираното нарушение на разпоредбите на ЗЗЛД и за преустановяване на нарушението както по отношение на обработването на личните данни на жалбоподателя, така и по отношение на личните данни на други физически лица, адресати на публикуваните актове, КЗЛД е приела за целесъобразно да издаде задължително предписание на АЛД да предприеме необходимите технически и организационни мерки и да заличи или анонимизира личните данни, съдържащи се в публикуваните документи.

КЗЛД е сезирана с жалба, с наведени твърдения за неправомерно обработване на личните данни на жалбоподателя с цел сключване на договор за предоставяне на електронни услуги и закупуване на крайно устройство. От събраните по преписката обстоятелства се установява, че в офис на дружество - обработващ лични данни, от името на АЛД, са съставени три договора със страни АЛД и жалбоподателя.

В посочените договори се съдържат три имена, единен граждански номер и номер на лична карта на жалбоподателя, които безспорно имат качеството на лични данни съгласно легалната дефиниция на чл. 2, ал. 1 от ЗЗЛД предвид обстоятелството, че с тях жалбоподателят може пряко да бъде идентифициран. В конкретния случай е налице възлагане обработването на лични данни по смисъла на чл. 24, ал. 1 от ЗЗЛД с определен в договор обем на задължения на страните.

Видно от събраната по административната преписка доказателства дружеството - обработващ лични данни, е обработило личните данни на жалбоподателя за целите, посочени в договора – съставени са три договора. На основание партньорския договор дружеството – обработващ лични данни, има задължението да предава на АЛД в оригинал всички договори за услуги и други документи, въз основа на които се активират и предоставят услуги.

След получаване на договорите АЛД също е обработило личните данни на жалбоподателя чрез действията „употреба” и „предоставяне”, посочени в §1, т. 1 от ДР на ЗЗЛД. Дружеството е употребило същите за третиране на жалбоподателя като клиент на дружеството и начисляване на задължения по съставените договори. С цел събиране на начислените задължения по посочените фактури и сметки АЛД е предоставил личните данни на жалбоподателя последователно на две дружества. Видно от представените писма предоставените лични данни са в обем най-малко три имена и адрес.

КЗЛД приема, че твърденията на жалбоподателя, че личните му данни са обработени незаконосъобразно от администратора и обработващия лични данни по повод сключените договори, макар и оспорени от ответните дружества, са основателни.

От събраните по административната преписка доказателства и в частност резултатите от извършената експертиза е видно, че подписите под спорните договори не са положени от жалбоподателя. Това налага извода, че липсва дадено от физическото лице съгласие по смисъла на §1, т. 13 от ДР на ЗЗЛД – свободно изразено, конкретно и информирано волеизявление, с което физическото лице, за което се отнасят личните данни, недвусмислено се съгласява те да бъдат обработвани. В този смисъл не е налице основанийето по чл. 4, ал. 1, т. 2 ЗЗЛД за обработване на личните данни за целите на договорите.

В конкретния случай не е налице и нито една от останалите хипотези, посочени в чл. 4, ал. 1, т. 1, 3, 4, 5, 6 и 7 от ЗЗЛД – обработването не е извършено в изпълнение на нормативно установено задължение на АЛД, не е необходимо за изпълнение на задължение по договор, по който физическото лице е страна, не е необходимо за защита на живота и здравето на физическото лице, нито за изпълнение на задача в обществен интерес или за упражняване на правомощия, предоставени на АЛД със закон, нито пък за реализиране на законните интереси на АЛД, пред които интересите на физическото лице да нямат приоритет.

От изложеното следва, че личните данни на жалбоподателя са обработени от администратора и обработващия лични данни без наличие на условие за допустимост на обработването по чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД, с което е нарушен принципът за законосъобразно и добросъвестно обработване на личните данни по чл. 2, ал. 2, т. 1 от ЗЗЛД. Личните данни на жалбоподателя са обработени от обработващия лични данни чрез действия по събиране и употреба за съставяне на договорите, а АЛД ги е употребил за начисляване на задължения и ги е предоставил на други дружества за събиране на вземанията. В тази връзка на двете дружества е наложена една от най-високите имуществени санкции към момента за всяко от нарушенията.

2. Съдебна практика по оспорвани решения на КЗЛД

През 2017 г. в Административен съд – София-град (АССГ), са образувани 44 дела по оспорване на административни актове, издадени от КЗЛД. Четиридесет и шест (46) са делата пред Върховния административен съд (ВАС) като касационна инстанция, като всичките дела са образувани през предходните години.

През отчетната година са насрочени пред състави на АССГ заседания по 39 дела, като 18 от тях са образувани през 2016 г., а 21 – през 2017 г. Следва да се посочи, че 5 от образуваните пред АССГ през 2017 г. съдебни дела са насрочени за разглеждане през 2018 г.

От разгледаните пред АССГ дела 36 са приключили със съдебно решение, а по 8 се очаква произнасянето на съответния състав. Допълнително през 2017 г. АССГ се е произнесъл по обявени за решаване през 2016 г. 11 броя съдебни дела.

От наличната информация може да се посочи, че с 30 съдебни решения са потвърдени оспорените административни актове на КЗЛД, като при 3 от тях съдът е намалил наложената от КЗЛД санкция, с три съдебни акта решенията на КЗЛД са частично отменени, а с 10 съдебни решения – издадените от КЗЛД актове са отменени.

На графиката (фиг. 6) е изобразен броят на потвърдените и отменените от АССГ решения на КЗЛД:

Фиг. 6

Пред ВАС през 2017 г. са проведени заседания по 46 дела, като 1 дело е образувано през 2015 г., а останалите - през 2016 г. През 2017 г. пред ВАС не са проведени заседания по дела, образувани през 2017 г. Същите са насрочени за 2018 и 2019 г.

ВАС е потвърдил 13 решения на АССГ, с които е оставен в сила актът на КЗЛД, и е отменил 5 решения на АССГ, като е потвърдил съответния акт на КЗЛД. С 2 решения ВАС отменя решението на АССГ и изменя решението на КЗЛД, а с 3 решения се потвърждава съдебният акт на АССГ, с който е отменен актът на КЗЛД, като с 2 решения ВАС отменя както решението на АССГ, така и на КЗЛД.

В заключение може да се обобщи, че след проведен двуинстанционен съдебен контрол по 48 дела, свързани с оспорване на решения на КЗЛД, 21 решения на КЗЛД са влезли в сила, а 9 са отменени.

С оглед крайния резултат по отношение на актовете на КЗЛД практиката на ВАС може да се изобрази с графиката, дадена по-долу (фиг. 7):

Фиг. 7

3. Статистика на наложените и събраните публични вземания, произтичащи от решения на КЗЛД

Размерът на наложените наказания от КЗЛД с постановените от нея за 2017 г. административни актове са в размер на 544 000 лв. Събраните през 2017 г. суми по постановени решения на КЗЛД са в размер на 112 850 лв., като 13 500 лв. от тях са събрани принудително от НАП.

4. Консултации на граждани

Въпросите от граждани, постъпили в КЗЛД през 2017 г., обхващат разнообразни сфери от обществения живот. Гражданите стават все по-активни в търсенето на съдействие и разяснение при прилагането на правилата за защита на личните данни. За това говори и статистическият анализ на предоставените от страна на КЗЛД отговори – 362 броя, което в сравнение с предходни години се отчита като увеличение със 120% за 2015 г. и 90% за 2016 г. Отчетеното увеличение се дължи на различни фактори.

От една страна, засилен интерес на бизнеса и гражданите към новите мерки за защита на личните данни, които се въвеждат с Регламент 2016/679 (Общ регламент за защита на личните данни).

Едновременно с посоченото увеличението се дължи и на обстоятелството, че КЗЛД осигурява различни възможности за консултация с експерти от нейната администрация. Това улеснява гражданите да се обръщат към КЗЛД, тъй като експертите са на разположение за комуникация чрез имейл, телефон и на място в сградата на КЗЛД. Целта е постигане на удовлетвореност на запитванията с предоставяне на максимално пълна и полезна информация. Резултатите от усилената работа са налице – през 2017 г. фондация „Граждани срещу бюрокрацията“ определя Комисията за защита на личните данни като „Държавна институция на годината“. Това признание е отличие за комплексна оценка за работата на институцията в полза на бизнеса и гражданите. Това е втора поред награда за КЗЛД, връчена от фондация „Граждани срещу бюрокрацията“. През 2016 г. КЗЛД е отличена в категорията „Най-добро обслужване на гражданите“.

Нарастват запитванията, касаещи приложението на Общия регламент за защита на личните данни. Въпросите се отнасят до обхвата на регламента, новите задължения за администраторите и обработващите, отпадането на задължението за регистрация на АЛД и др.

Едни от най-многобройните запитвания във връзка с Общия регламент за защита на личните данни са по повод задължението за назначаване на длъжностно лице по защита на личните данни. Критериите за назначаването му в частни компании са изброени в чл. 37 от регламента и са свързани с дейността на съответния АЛД, а именно: основните дейности на администратора или обработващия лични данни се състоят в операции по обработване, които поради своето естество, обхват и/или цели изискват редовно и систематично мащабно наблюдение на субектите на данни. За такива могат да се смятат ключовите дейности за постигане на целите на администратора или обработващия. Те включват и дейности, при които обработването на данни представлява неразделна част от дейността на администратора или на обработващия. От друга страна, всички организации извършват определени подпомагащи дейности, например заплащане на служителите си или имат стандартни дейности по ИТ поддръжка. Това са необходими поддържащи функции за основната дейност на организацията. Макар тези дейности да са необходими или съществени, те обичайно се смятат за спомагателни функции, а не за основна дейност.

През отчетния период постъпват и множество запитвания, свързани с даването на съгласие по Общия регламент за защита на данните. Насоките, които КЗЛД дава в

отговорите до гражданите, са, че съгласието е едно от алтернативно посочените основания за законосъобразно обработване на лични данни както във все още действащата Директива 95/46/ЕО, така и в новата правна рамка. Регламентът доразвива съгласието като правна фигура и дава по-подробна легална дефиниция в чл. 4, т. 11, според която „съгласие на субекта на данни“ означава всяко свободно изразено, конкретно, информирано и недвусмислено указание за волята на субекта на данните посредством изявление или ясно потвърждаващо действие, което изразява съгласието му свързаните с него лични данни да бъдат обработени. Там е регламентирано, че съгласието на субекта на данните може да бъде дадено чрез изявление или ясно утвърдителен акт, с който да се изразява свободно дадено, конкретно, информирано и недвусмислено заявление за обработване на лични данни, например чрез писмена декларация, по електронен път или устна декларация. АЛД трябва да е в състояние да докаже (както и да предостави съответните доказателства), че субектът на данните е дал съгласие за обработването на неговите лични данни. То трябва да е „недвусмислено“, т.е. да демонстрира чрез явни и неоставящи съмнения действия, че е съгласен с обработването на лични данни. Един от елементите на съгласието на субекта на данните по отношение на обработване на неговите лични данни е то да бъде „информирано“. Това означава, че трябва да бъдат съобразени условията, визирани в чл. 13 от регламента, именно да бъде предоставена информация относно това кой е АЛД, каква е целта на обработването, получателите и категориите получатели на личните данни и др. От друга страна, на субекта на данните трябва да бъде предоставена възможността да оттегли съгласието си по всяко време, без това да доведе до вредни последици за него.

• **Запитвания на граждани и АЛД**

Многобройни въпроси през 2017 г. са свързани и с регистрацията на АЛД, както и осигуряването на технически и организационни мерки за защита. Задължени да се регистрират като АЛД са всички лица, които обработват лични данни и поддържат регистри с информация, съставляваща лични данни. Дори ако въпросните лица и органи прекратят своята дейност, е възможно дейността по обработване на лични данни да продължава във връзка с тяхното съхранение – например съхранение на голям брой досиета, съдържащи лични данни на бивши служители. Ако вече е налична регистрация

на АЛД, тя трябва да се актуализира при всяка промяна на обстоятелствата, свързани с лицето.

В отговорите на КЗЛД по повод задължението за регистрация на АЛД се обръща специално внимание, че със започване прилагането на Общия регламент за защита на личните данни отпада задължението за регистрацията като АЛД. Същото е обосновано от предвидения в регламента принцип за отчетност, а именно, че обработването на данните е в съответствие с изискванията, заложи в регламента, като АЛД по всяко време следва да са в състояние да докажат това. Те вече ще имат задължение да водят собствени регистри за дейностите по обработване на лични данни.

През отчетния период интерес представлява фактът, че вече неколккратно в КЗЛД се получават искания във връзка с желание от страна на различни физически лица да изготвят в електронен вид албум-регистър на учителите и на всички випускници на IV езикова гимназия – гр. Варна. Желанието на лицата е да имат достъп до данни – снимка, дата на раждане, месторождение и година и паралелка, в която е завършил всеки ученик, но директорът на гимназията не предоставя достъп поради факта, че това са лични данни и те не следва да бъдат предоставяни. В отговорите на КЗЛД се посочва, че действията по отношение достъпа и ползването на снимка, дата на раждане, месторождение, година и паралелка, в която е завършил всеки ученик, представляват “Обработване на лични данни” съгласно легалната дефиниция, посочена в §1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на ЗЗЛД. В изложения казус по отношение законосъобразните условия, при наличието на които се допуска обработването на личните данни, следва да намерят приложение разпоредбите на чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД. Този текст урежда алтернативни основания, при наличието на които се допуска обработването на лични данни само в случаите, когато е налице поне едно от изброените условия. Алинея 2 на същия член гласи, че обработването на личните данни е допустимо и в случаите, когато то се извършва единствено за целите на журналистическата дейност, литературното или художественото изразяване, доколкото това обработване не нарушава правото на личен живот на лицето, за което се отнасят данните. От друга страна, при обработването на лични данни следва да се спазват и основните принципи на ЗЗЛД, а именно: данните да се обработват законосъобразно и добросъвестно; да се събират за конкретни, точно определени и законни цели и да не се обработват допълнително по начин, несъвместим с тези цели; да се поддържат във вид, който позволява идентифициране на съответните физически лица за период, не по-дълъг от необходимия за целите, за които тези данни се обработват.

През 2017 г. в КЗЛД се наблюдава тенденция на въпроси във връзка с необходимостта от регистрация като АЛД на професионалните домоуправители и управителите на етажната собственост. Отговорът на КЗЛД в тези случаи е, че лицата, извършващи дейност като професионални домоуправители на етажна собственост, следва да се регистрират като АЛД в Електронния регистър на АЛД към КЗЛД.

По отношение на управителите на етажната собственост (председателите на управителните съвети), в случаите, в които лицата са собственици или наематели в сградата, КЗЛД приема решение, че тези лица са АЛД и едновременно с това на основание чл. 17а, ал. 2 от ЗЗЛД КЗЛД освобождава управителите на етажна собственост от задължението за регистрация като АЛД поради големия им брой и честата им смяна.

Също така през 2017 г. в КЗЛД постъпват запитвания относно обработването на лични данни от управителите на етажна собственост, вкл. и професионални такива. Същите се отнасят до качеството АЛД, което тези лица притежават, получаването на данни от други администратори, вкл. общински администрации, други/предишни домоуправители и др.

През отчетния период често задавани въпроси са свързани и с обстоятелството, че работодателите изискват от служителите си при назначаване на работа същите да предоставят копие от личната си карта. Във връзка с това зачестяват и запитванията относно копиране на лична карта от работодател.

Позицията на КЗЛД по тези въпроси е, че работодателят няма право да копира личната карта на работника/служителя с цел съхранение в личното трудово досие, а само да запише данните от нея, след което трябва да я върне на притежателя ѝ.

През 2017 г. зачестяват исканията от страна на въздушните превозвачи, свързани с предоставяне на сканирани копия на документи за самоличност на пътниците. Въпросите се дължат и на факта, че на официалния сайт на КЗЛД изрично е посочено, че право да копира лични карти има само АЛД, който има правно основание, регламентирано в нормативен акт. По този повод към КЗЛД са отправени запитвания имат ли правно основание авиокомпаниите да изискват копие на документ за самоличност от пътниците и ако да – при какви условия може да се предостави такова копие на превозвача. Поставеният въпрос се отнася до хипотезите, при които превозвачът е юридическо лице, регистрирано съответно в Република България, страна – членка на Европейския съюз, или страна извън ЕС. Във връзка с това в отговорите на

КЗЛД се посочва, че данните от личната карта на клиентите на авиопревозвачите се включват в категорията „лични данни“, защитени от ЗЗЛД. Снемането на копие от лична карта е действие по обработване на лични данни по смисъла на ЗЗЛД. АД, преди да копира или обработи по друг начин личната карта, следва да информира физическото лице относно: целта на копирането; получателите, на които могат да бъдат разкрити данните; дали е задължително или доброволно копирането; в случай на отказ какви са последствията за съответното физическо лице; за правото на достъп и коригиране на вече събраните данни. Едновременно с посоченото в отговорите на КЗЛД се подчертава, че в разпоредбите на чл. 42б, ал. 1 от Закона за държавната агенция „Национална сигурност“ са изброени изчерпателно какви точно лични данни събират въздушните превозвачи, а именно - те са длъжни за своя сметка, самостоятелно или чрез упълномощен доставчик на услуги, да предават на Националното звено резервационни данни на пътниците за всички полети до, във или от Република България. В изчерпателно изброените данни, които се събират за пътниците, не е заложено изискване за обработване под формата на копиране и предоставяне на копие от документ за самоличност от страна на въздушните превозвачи.

През 2017 г. в КЗЛД постъпват въпроси от земеделски производители във връзка с кандидатстване по схеми за обвързано подпомагане на реализацията на плодове и зеленчуци. Земеделските производители предоставят в Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ) счетоводни документи, с които доказват реализация на съответната продукция. Производителите предоставят кантарни бележки, от които е видно, че са продавачи, в качество на земеделски производители, с БУЛСТАТ и адрес, а за купувачите, които в повечето случаи са физически лица, се изискват: имена и населено място, вид продукция, количество, единична цена и обща стойност. Във въпросите до КЗЛД е отразено, че ДФЗ отказва да приеме кантарните бележки поради това, че купувачите не са посочили ЕГН и адрес. В тази връзка са и поставените въпроси в какво качество и на какво основание земеделските производители следва да изискват лични данни като ЕГН и адрес от купувачите си.

Във връзка с изложената информация и с цел обективното произнасяне на КЗЛД е отправено официално запитване до изпълнителния директор на ДФЗ относно поставените въпроси. В отговор на поставеното запитване е получена информация, че изискването за вписване в кантарните бележки на имена, адрес и ЕГН на физически лица се основава на Наредба №3 от 17.02.2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания. Редът за прилагане на схемите е във връзка със заявено

участие по схеми за обвързано подпомагане на плодове, схеми за обвързано подпомагане за зеленчуци и схеми за обвързано подпомагане за зеленчуци оранжерийно производство. Съгласно разпоредбите на наредбата кандидатите по схемите удостоверяват добиви от заявените площи за заявената култура, като представят декларация и опис по образец, утвърден от изпълнителния директор на ДФЗ, за произведената продукция през годината на кандидатстване, както и документи, които доказват нейната реализация. Документите, които доказват реализацията на продукцията, са: фактури и/или фискални касови бележки, издадени от фискално устройство, когато кандидатите са търговци по смисъла на чл. 1 от Търговския закон; документи с реквизитите по чл. 6, ал. 1 от Закона за счетоводството (ЗСч), когато кандидатите са лица по чл. 9, ал. 2 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица. Както е записано в чл. 6, ал. 1 от ЗСч, първичният счетоводен документ, адресиран до външен получател, съдържа най-малко следната информация:

1. наименование и номер на документа, съдържащ само арабски цифри;
2. дата на издаване;
3. наименование или име, адрес и единен идентификационен код от Търговския регистър или единен идентификационен код по Булстат или ЕГН, или личен номер на чужденец на издателя и получателя;
4. предмет, натурално и стойностно изражение на стопанската операция.

От ДФЗ уверяват, че спазват стриктно разпоредбите на националното законодателство, което обуславя необходимостта всички предоставени документи да съдържат задължителните реквизити, описани в чл. 6, ал. 1 от ЗСч.

Многобройни и през 2017 г. са въпросите, свързани с предоставянето на лични данни от страна на мобилни оператори на фирми за събиране на вземания (колекторски фирми). Обикновено фирмите кредитори предоставят личните данни на клиентите длъжници на фирми за събиране на вземания след предварително знание и писмено съгласие на клиентите - физически лица. Това се извършва чрез включване на текстове в общите условия на фирмите, които се представят за запознаване на клиентите при подписването на индивидуалните договори с тях. Общите условия са неразделна част от индивидуалните договори, като при подписване на договорите на клиента се представя и екземпляр от общите условия. Допълнително в конкретните индивидуални договори се включват текстове, в които се определя целта, за която данните на клиента

могат да се предоставят на трети лица, а именно събиране на вземания, дължими по договора.

През годината постъпват редица запитвания, свързани с видеонаблюдението. Гражданите се интересуват от законосъобразността на тази дейност на различни места, вкл. обществени места, училища, детски градини, входове на жилищни кооперации и др. Интерес представлява и въпросът за задължението за регистрация като АЛД при извършване на видеонаблюдение.

Продължава постъпването на запитвания относно законосъобразността на копирането на лични карти от банките при извършване на банкови операции. В отговорите на КЗЛД се съдържа информация, че със Закона за мерките срещу изпирането на пари за определени правни субекти, между които и банките, са въведени мерки за превенция, в частност – действия по идентифициране на клиенти и проверка на тяхната идентификация. За физическите лица се изисква представяне на официален документ за самоличност и регистриране на неговия вид, номер, издател, както и на името, адреса, единния граждански номер, а за физическите лица, имащи качеството на едноличен търговец – и чрез представяне на документите, идентифициращи го в търговското му качество.

Като тенденция нарастват и запитванията относно задължението за регистрация на интернет търговци като АЛД по смисъла на ЗЗЛД.

• Запитвания, постъпили чрез Центъра за информация и контакти

Като важен комуникационен канал за пряка връзка с гражданите и подобряване на качеството на обслужване е Центърът за информация и контакти (call център) в КЗЛД. Целта е постигане на удовлетвореност на запитванията с предоставяне на максимално пълна информация още с първото обаждане. През 2017 г. в Центъра за информация и контакти постъпват 6765 обаждания. В сравнение с предходната година броят им е сравнително по-голям, като се наблюдава нарастваща тенденция call центърът да се използва като възможност за пряк контакт с експертите от КЗЛД. Средномесечният брой обаждания в Центъра за информация и контакти е приблизително 677. Сред най-често задаваните въпроси се открояват тези за регистрацията на АЛД, както и въпроси, свързани с подаване на жалби при злоупотреба с лични данни на граждани при провеждане на Парламентарни избори 2017 г. и жалби за злоупотреба с лични данни от социални мрежи, държавни институции и т.нар.

колекторски фирми. В последно време зачестяват въпросите, свързани с предстоящи обучения във връзка с новите изисквания на Регламент 2016/679 на ЕС.

И тази година най-многобройни са въпросите, отнасящи се до регистрацията на АЛД. В сравнение с предходната година почти два пъти е увеличен броят на запитванията в call центъра относно регистрацията на АЛД.

Често АЛД трудно определят обхвата на регистрите с лични данни, които обработват, респ. техния брой и нормативното основание за тяхното поддържане. Заявителите често не са запознати с нормативната база, поради което се налага да получават подкрепа от операторите на call центъра. Голяма група въпроси, която поражда проблеми при описанието на регистрите, е, че често се обединяват реквизити, касаещи различни по вид регистри. Многобройни са въпросите, свързани с възстановяването на „Потребителско име“ и „Парола“ за достъп до регистрацията на съответния АЛД. Може да се обобщи, че голяма част от АЛД не поддържат актуалността на въведената информация в електронния регистър.

Често възниква неяснота и при заявяването на обработване на лични данни, които се отнасят до здравето (данни по смисъла на чл. 5 от ЗЗЛД), за които има специални законови изисквания.

В Центъра за информация и контакти постъпват обаждания, свързани със затруднения при изготвяне на инструкция на АЛД по чл. 23, ал. 5 от ЗЗЛД. АЛД срещат затруднения и по отношение критериите, приложими при определяне на различните нива на защита на личните данни.

Много от въпросите при регистрацията на фирми с онлайн електронна търговия са свързани с предоставяне на лични данни в страни извън ЕС и ЕИП. В тези случаи запитванията се насочват по компетентност към експерти от специализираната администрация на КЗЛД.

Значителни на брой са въпросите по отношение на неправомерното използване на лични данни в списъците, предоставени в Централната изборителна комисия (ЦИК) от инициативни комитети и партии, касаещи парламентарните избори през 2017 г. Голяма част от запитванията в центъра за информация и контакти са начините за подаване на жалба към КЗЛД.

По-долу е представена обобщена информация относно честотата и броя на запитванията в Центъра за информация и контакти през отчетния период съобразно техния предмет:

- относно регистрация на АЛД постъпват 3119 броя с честота приблизително 312 запитвания месечно;

- относно подписване на потвърдителен лист с електронен подпис – 1145 броя с честота приблизително 114 запитвания месечно;

- относно издаване на удостоверение на АЛД - 1053 броя с честота приблизително 105 заявки месечно;

- запитвания за потребителско име и парола за вход в системата на електронния регистър - 934 броя с честота приблизително 93 запитвания месечно;

- относно регистрация на фирми като АЛД, които продават онлайн продукти по интернет, постъпват 394 броя с честота приблизително 39 запитвания месечно;

- запитвания относно Регламент 2016/679 на ЕС и свързаните с него промени в ЗЗЛД през втората половина на 2017 г., постъпват 85 броя, с честота приблизително 14 броя месечно;

- въпроси, свързани с подаване на жалби при злоупотреба с лични данни на граждани при провеждане на Парламентарни избори 2017, постъпват 35 запитвания с честота 18 запитвания месечно;

Жалби/сигнали и въпроси постъпват и чрез предоставените форми за подаване през интернет страницата на КЗЛД. Осигурен е достъп до стандартизирани форми за комуникация и взаимодействие с институцията, разписани са ясни насоки за физическите лица относно това как могат да упражняват правата си в процедура по жалване, в случай че смятат, че АЛД не са изпълнили своите задължения.

Жалбите и въпросите са многобройни и различни по своето естество, като преобладаващи са тези, в които се съобщава за злоупотреба с лични данни в социалните мрежи, фирми за бързо кредитиране и държавни институции. Показателен е случаят с интернет страницата на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, където са публикувани личните данни на служител от ТП на НОИ – гр. Търговище.

Зачестяват сигналите относно набиране на информация за образователно ниво и трудова заетост на семействата на ученици чрез изпратена от МОН до училища и детски градини работна карта – модул „Характеристика на средата“.

Много от сигналите на гражданите са свързани с поставяне на видеокамери в жилищните сгради без съгласието на живущите в тях съгласно Закона за управление на етажната собственост, както и неправилното им насочване за следене на обекти и пространства извън тяхното предназначение.

Остава постоянна тенденцията към увеличаване на нарушенията при неправомерно използване на лични данни от страна на мобилни оператори и фирми за бързо кредитиране и предоставяне на лични данни на т.нар. колекторски фирми, както и злоупотреба с лични данни на служители, които са с прекратени трудови правоотношения, от страна на работодатели.

Значителни на брой са жалбите по отношение на неправомерното използване на лични данни в списъците, предоставени в ЦИК от инициативни комитети и партии, касаещи парламентарните избори през 2017 г.

Във връзка с организирания от КЗЛД детски конкурс под наслов „Какво другите знаят за мен“ през отчетния период постъпват уточняващи въпроси относно изискванията на конкурса и предложения относно награждаването на участниците.

През 2017 г. постъпват запитвания относно законността да се изисква ЕГН от „Близу Медиа енд Броудбанд“ ЕАД при отказ от услуга на потребители на цифрова/кабелна телевизия. В тази връзка КЗЛД излиза със становище по казуса, което публикува на интернет страницата си.

Чрез формата за подаване на въпроси през интернет страницата на КЗЛД постъпват запитвания от чуждестранни физически лица относно тълкуване на новия регламент за защита на лични данни на ЕС, както и въпроси, свързани с шенгенската виза и данъчни задължения на български граждани, живеещи в чужбина.

Многобройни са исканията за срещи във връзка с прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 на ЕС, както и постъпилите въпроси, свързани с обучения на АД, запитвания за семинари и сертифициране на фирми, попадащи в обсега на Европейския регламент. Заявки за обучения постъпват от банки, мобилни оператори, юридически кантори. Част от въпросите са свързани с новите задължения за администраторите и обработващите

лични данни за определяне на длъжностно лице по защита на данните съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679.

Голяма група въпроси са свързани с това, че куриерските фирми изискват информация за ЕГН при изпращане/получаване на стоки с наложен платеж.

Зачестяват исканията от фирми и юридически лица за предоставяне на достъп до регистъра на вписаните АД. КЗЛД е публикувала в отворен машинночетим формат данни от публичните си регистри в „Портал за отворени данни на Република България“, където е достъпна исканата информация.

През 2017 г. постъпват също така жалби и въпроси, които не са от компетентността на КЗЛД, които се пренасочват към съответните държавни институции по компетентност.

Обобщена информация относно постъпилите жалби/сигнали и въпроси чрез предоставените форми за подаване през интернет страницата на КЗЛД съобразно техния предмет е представена в таблицата, както следва:

Характер на проблема	Брой
Жалби относно злоупотреба с лични данни от работодатели на фирми и служебни лица в държавни институции	66
Жалби/сигнали при неправомерно използване на лични данни в социалните мрежи	52
Жалби и въпроси, които не са от компетентността на КЗЛД и са пренасочени по компетентност към съответните държавни институции.	47
Жалби и въпроси, свързани с предоставянето на лични данни от страна на мобилни оператори и фирми за бързо кредитиране на т.нар. „колекторски“ фирми	23
Жалби по отношение на неправомерното използване на лични данни в списъците, предоставени в Централната изборителна комисия (ЦИК) от инициативни комитети и партии, касаещи парламентарните избори през 2017 г.	8
Сигнали на граждани, свързани с поставяне на камери за видеонаблюдение в жилищни сгради без съгласие на живущите в тях, съгласно Закона за управление на етажната собственост, както и неправилното им насочване извън тяхното предназначение	10
Запитвания относно законността да се изисква ЕГН при отказ от услуга на потребители на цифрова телевизия от „Близу Медиа енд Броудбанд“ ЕАД	7

Запитвания от чуждестранни физически лица относно тълкуване на новия регламент за защита на лични данни на ЕС, както и въпроси, свързани с шенгенската виза	5
Въпроси относно изискването на информация за ЕГН от куриерските фирми при изпращане/получаване на стоки с наложен платеж	7
Детски конкурс „Какво другите знаят за мен“	4

V. Контролна и административнонаказателна дейност

1. Контролна дейност

Редът и методите за осъществяване на цялостната контролна дейност на КЗЛД се уреждат с разпоредбите на ЗЗЛД, ПДКЗЛДНА, Наредба №1 от 30.01.2013 г. за минималното ниво на технически и организационни мерки и допустимия вид защита на личните данни (Наредбата), Инструкцията за контролната дейност, Методиката за извършване на секторна проверка и други вътрешноведомствени актове.

КЗЛД развива контролна дейност в следните направления:

- осъществява пряк контрол спрямо АЛД в публичния и частния сектор;
- подпомага АЛД с консултации и указания по спазване на нормативните актове и по предприемане на мерки за защита на обработваните лични данни;
- анализира текущо дейността на АЛД за спазване на нормативните актове по защита на личните данни;
- установява нарушения и налага наказания на основание и по реда на ЗЗЛД и Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

Контролът, предвиден в разпоредбите на чл. 12 от ЗЗЛД, се осъществява пряко от председателя и членовете на КЗЛД и от упълномощените за целта служители от специализираната администрация – отдел „Контрол и административнонаказателни производства“, дирекция „Правни производства и надзор“. При необходимост в зависимост от предмета и задачите на съответната проверка допълнително се упълномощават и участват служители от други отдели/дирекции на КЗЛД. Дейността по този вид контрол обхваща извършването на проверки на АЛД за изясняване на факти и обстоятелства и събиране на необходимите доказателства.

Целта на проверките е установяване на:

- основанието за обработване на лични данни;
- реда за водене на регистъра за лични данни;
- целите, за които се обработват личните данни;
- пропорционалността, точността и актуалността на данните;
- съответствието на степента на защита на обработваните данни с Наредбата.

Контролът се осъществява чрез извършване на посочените в чл. 12 от ЗЗЛД три вида проверки - предварителни, текущи и последващи проверки. За изясняване на факти и обстоятелства във връзка с подадени жалби, сигнали и в изпълнение на решения на КЗЛД се извършват проверки на място, което в повечето случаи е свързано с командировки на проверяващи екипи в страната и по-рядко в чужбина.

Форма на контрол е и дейността по разглеждане на различни искания, за които не се налага извършване на проверки по смисъла на ЗЗЛД. Тази дейност включва запознаване с относимата нормативна уредба, искане на писмени отговори и/или становища от съответните АЛД, указване на определени действия, консултации и др., както и задължително уведомяване на подателя на съответното искане.

Проверките приключват с изготвяне на констативен акт, като в зависимост от констатациите с него може да се направи и предложение за издаване на задължително предписание. При установяване на административно нарушение на разпоредби от ЗЗЛД се образува административнонаказателно производство по реда на ЗАНН.

През 2017 г. са назначени 1146 проверки, от които:

- предварителни – 1016;
- текущи – 73;
- последващи – 57.

Общият брой извършени проверки през 2017 г. е 938 (фиг. 8), в т.ч. и назначени през 2016 г., от които:

- предварителни – 825;
- текущи – 54;
- последващи – 59.

През отчетния период са постъпили 200 искания, от които 177 са приключени, в т.ч. и назначени през 2016 г.

Фиг. 8

В резултат на контролната дейност се съставят 938 констативни акта, издават се 17 задължителни предписания и се съставят 11 акта за установяване на административни нарушения.

От сравнителната статистика е видно, че е налице значително увеличение на всички видове преписки - каквито са проверките, исканията и сигналите. Малката разлика между назначените и извършените преписки налага извода за бързина и срочност при отработването им. Във връзка със специфичните условия, в които се обработват личните данни, се прави диференцирано разграничение. В изпълнение на своята дейност през 2017 г. КЗЛД извършва следните проверки по сектори и направления:

СЕКТОР / НАПРАВЛЕНИЕ	БРОЙ
Здравеопазване	460
Образование и обучение	190
Търговия и услуги	73
Видеонаблюдение	42
ЮЛ с нестопанска цел	27

Производство и търговия	19
Хотелиерство и ресторантьорство	16
Финансово-счетоводни услуги	14
Юридически услуги	14
Информационни технологии и услуги	13
Консултантска дейност	11
Държавна, областна и общинска администрация	10
Застраховане	8
Недвижими имоти	6
Човешки ресурси	6
Транспорт	5
Социални дейности	4
Строителство	4
Други	22

1.1. Предварителни проверки

Съгласно разпоредбата на чл. 176 от ЗЗЛД този вид проверки задължително се извършват преди вписване на АЛД в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД в случаите, когато АЛД е заявил обработване на специално защитени данни по чл. 5, ал. 1 от ЗЗЛД (които се отнасят до здравето, сексуалния живот или до човешкия геном, разкриващи расов или етнически произход; политически, религиозни, философски, политически убеждения и членство в такива организации) или на данни, чието обработване съгласно решение на КЗЛД застрашава правата и законните интереси на физическите лица.

Предварителните проверки имат за цел установяване на предприетите от АЛД технически и организационни мерки при обработване на лични данни и допустимия вид защита и съответствието им с изискванията на Наредбата.

Предварителните проверки приключват с вписване на АЛД в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД, с издаване на задължително предписание относно условията

за обработване на лични данни и воденето на регистър на лични данни или с отказ от вписване.

През 2017 г. се извършват общо 825 предварителни проверки, в т.ч. 21 проверки от предходни години с отказ за вписване.

Основен проблем при извършване на този вид проверки, както и в предходни години, остава осъществяването на кореспонденция с АЛД с цел изискване на необходимите документи за приключване на проверката. Най-честите причини за това са непотърсена кореспонденция, промяна на адреси, неточности в подадените заявления, както и неизпращане на изисканите документи след надлежно получено писмо.

Като друг важен проблем при тези проверки може да се посочи често срещаното ниско качество на инструкциите за защита на личните данни, които АЛД трябва да са приели в съответствие с изискванията на чл. 23, ал. 4 от ЗЗЛД и чл. 19, т. 2 от Наредбата. Това се дължи на недостатъчно или липса на познаване на относимото законодателство и проблематиката по защита на личните данни в дейността им. Тази констатация се потвърждава изцяло и при извършените проверки в сектор „Образование“ и „Здравеопазване“. Освен провежданите обучения по сектори, които КЗЛД планира и провежда периодично през текущата година, във всеки конкретен случай по дадена предварителна проверка съответният служител, на когото тя е възложена, оказва необходимото съдействие за привеждане на инструкцията в съответствие със ЗЗЛД.

1.2. Текущи проверки

Макар и значително по-малко на брой в сравнение с предварителните проверки, но с по-голяма фактическа и правна сложност са текущите проверки по чл. 12, ал. 3 от ЗЗЛД.

Съгласно ЗЗЛД тези проверки се извършват по молба на заинтересовани лица, както и по инициатива на КЗЛД въз основа на приет от нея план за контролна дейност за съответната година.

През разглеждания период се извършват 54 текущи проверки (фиг. 8), в резултат на които се съставят 7 акта за установяване на административни нарушения (АУАН) и се издават 7 задължителни предписания (ЗП).

Проверки са извършени във връзка със спазване разпоредбите на ЗЗЛД по отношение на:

- наличие на предприети технически и организационни мерки за защита на личните данни в съответствие със ЗЗЛД и Наредба №1 от 30 януари 2013 г.;
- незаконосъобразно обработване на лични данни на клиенти;
- копиране на документи за самоличност на физически лица – клиенти на съответните дружества;
- осъществяване на нерегламентирано видеонаблюдение от страна на физически и юридически лица;
- нерегламентирано използване на база лични данни на клиенти, получени от трети лица;
- изпращане на нежелани телефонни съобщения на клиенти на съответните дружества.

С най-голяма фактическа и правна сложност и значим обществен интерес е извършената през 2017 г. по решение на КЗЛД текуща проверка в областта на защита на личните данни в дейността на АЛД от сектор „Здравеопазване“ (Секторна проверка), включително на администрацията на Министерството на здравеопазването (МЗ).

Секторната проверка е втора по рода си в дейността на КЗЛД. С решение на КЗЛД за ръководител на проверката е определен Веселин Целков – член на КЗЛД, а за координатор – Цветан Иванчовски, началник на отдел КАНП.

За целите на проверката са идентифицирани общо 38 650 бр. структурни звена, имащи качеството на АЛД по смисъла на ЗЗЛД. Сред тях са както лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ по смисъла на Закона за лечебните заведения, така и административни структури или такива със смесен режим – администрацията на МЗ, регионалните здравни инспекции, други второстепенни разпоредители с бюджетни кредити към министъра на здравеопазването, каквито са различните агенции, комисии и национални центрове и др. В съответствие с методиката секторната проверка приключва с обобщен доклад до КЗЛД.

На свое редовно заседание, проведено на 13.12.2017 г., КЗЛД е приела доклада и е взела решение негов съкратен вариант да се изпрати на МЗ за сведение и разпространение по подходящ начин в структурите. Съгласно решението на КЗЛД

лечебните заведения и съответните административни структури, имащи качеството на АЛД, следва в срок до 6 месеца от датата на получаването на приложения доклад да предприемат следните действия:

- да изготвят/актуализират инструкциите за защита на личните данни;
- да заявят/актуализират регистри, задължително и с данни относно здравето;
- да се проведат обучения във връзка с новия Регламент 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета на Европа за подготовка на длъжностни лица по защита на данните, особено в рамките на онези АЛД, за които те ще бъдат задължителни - големи болници, НЗОК, РЗИ и др.;
- да се включи клауза за защита на личните данни в етичните кодекси на съсловните организации.

По отношение дейността на екипите, извършващи секторни проверки, с доклада за проверката в сектор „Здравеопазване“ КЗЛД приема няколко препоръки за добри практики, основно свързани с практическото приложение на методиката за извършване на тези проверки.

Други текущи проверки с по-значим обществен интерес и за пръв път през 2017 г. с такъв предмет представляват проверките във връзка с постъпили в КЗЛД запитвания от Агенцията по вписванията дали искатели – юридическо лице (ЮЛ) и физическо лице (ФЛ), отговарят на изискванията за предприети технически и организационни мерки за „високо ниво на въздействие – високо ниво на защита“ по смисъла на Наредба №1 от 30.01.2013 г. на КЗЛД. Целта на запитванията е с оглед сключване на договор за предоставяне срещу заплащане на цялата база данни на Търговския регистър и Националната база данни на регистър БУЛСТАТ с актуализация на данните. При извършването на тези проверки и в контекста на издадено становище на КЗЛД от 2015 г. се установява предприети ли са необходимите технически и организационни мерки, отговарящи на „високо ниво на защита“, в съответствие с чл. 17, т. 3 от Наредбата в дейността на съответното ЮЛ или ФЛ. За резултата се уведомяват Агенцията по вписванията и искателят на услугата за последващи действия по компетентност.

За периода януари-декември 2017 г. в КЗЛД постъпват 14 такива искания. В процеса на тяхното разглеждане и предприети действия от КЗЛД се получават 7 бр. писма-отговори, с които искащите достъп до базите данни декларират, че се отказват от

искането си. От извършените 6 бр. проверки при 4 АЛД се установява наличие на мерки за „високо ниво на защита”, 1 се е отказал по време на проверката и 1 не е оказал необходимото съдействие. Към момента 1 ЮЛ е в процес на проверка и предстои да се установят предприетите от него мерки за защита на личните данни.

1.3. Последващи проверки

Третият вид проверки са тези по чл. 12, ал. 4 от ЗЗЛД, а именно последващи проверки, които се извършват във връзка с изпълнение на решение или на задължително предписание на КЗЛД, както и по нейна инициатива след подаден сигнал.

През 2017 г. се извършват 57 последващи проверки (фиг. 8). Този вид проверки имат идентичен предмет и методика на извършване с описаните по-горе текущи проверки, като се различават само по своето основание за извършване.

В резултат на тези проверки се издават 6 задължителни предписания.

Със значим обществен интерес са извършените след решение на КЗЛД 35 последващи проверки във връзка с осъществяване на видеонаблюдение. Най-често срещани са случаите с постъпили жалби за инсталиране на системи за видеонаблюдение в сгради в режим на етажна собственост и в съседни имоти в ниско строителство. Основната цел на тези проверки е установяване законосъобразността на инсталираните системи за видеонаблюдение, месторазположението на инсталираните камери и ъгъла на заснемането, броя камери, резолюцията на изображенията и качеството им, специалните функции на камерата, съхраняването на записи/изображения и сроковете за тяхното изтриване, информирането на физическите лица и др.

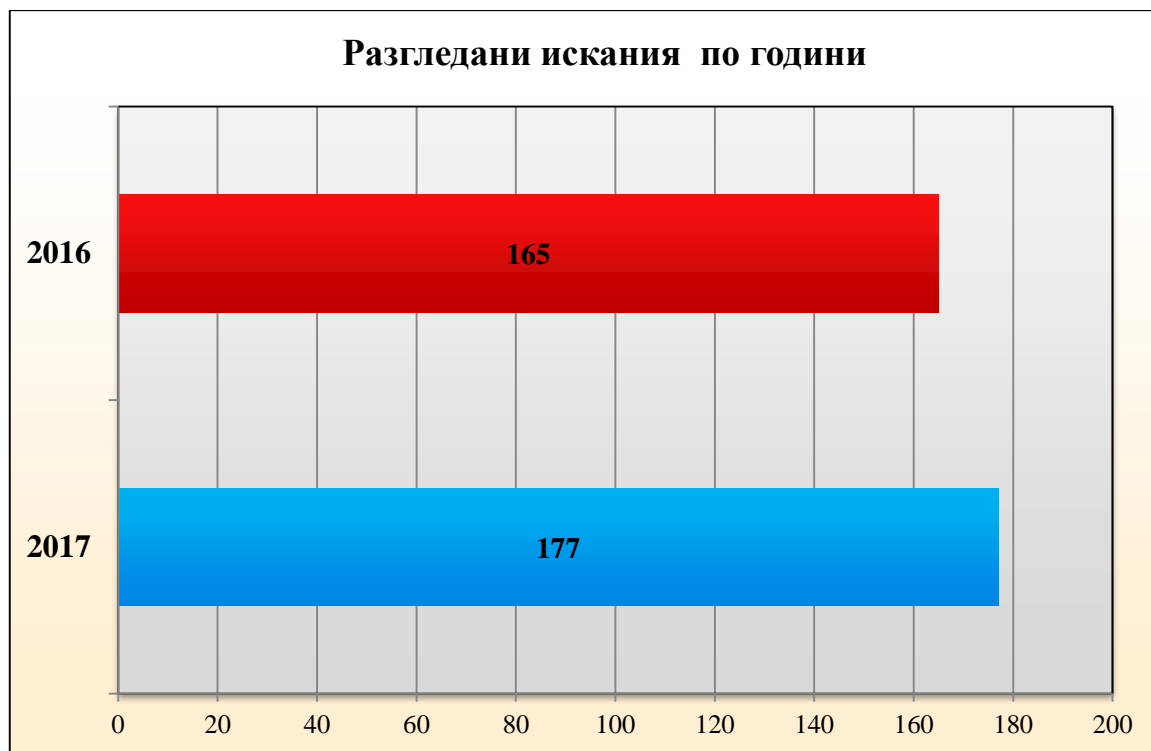
1.4. Разглеждане на искания

Съгласно чл. 36, ал. 2 от ПДКЗЛДНА, когато едно искане не съдържа данни за нарушени права на искателя, може да се предприемат действия по чл. 10, ал. 1, т. 3, т. 5, т. 6 и чл. 43 от ЗЗЛД. През 2017 г. постъпват 200 искания от физически лица, включително различни запитвания по актуални въпроси, свързани със защита на личните данни. При необходимост се извършва проверка на основание чл. 12, ал. 3 или

ал. 4 от ЗЗЛД. Както и през 2016 г., с подадените сигнали КЗЛД е сезирана за неправомерни действия, най-често свързани със:

- обработване на лични данни на физически лица, без да е направена регистрация в КЗЛД;
- публикуване на лични данни на интернет сайтове и възможност за нерегламентиран достъп до тях;
- създаване на фалшиви профили в интернет сайтове;
- сигнали срещу мобилни оператори;
- получаване на непоискани електронни съобщения;
- обработване на лични данни с цел директен маркетинг, без да е искано съгласие на физическото лице;
- изискване на копие от документ за самоличност при сключване на трудови договори;
- осъществяване на видеонаблюдение в етажна собственост или на обществени места.

В края на отчетния период са разгледани 177 искания, като се издават 3 задължителни предписания, съставят се 4 акта за установяване на административни нарушения, а 7 искания са изпратени по компетентност на Комисията за защита на потребителите, Министерството на вътрешните работи и Софийската районна прокуратура.

Фиг. 9

Сравнителната статистика с предходната година (фиг. 8 и фиг. 9) и анализът на всички видове проверки, в т.ч. сигнали и различни питання, показват значително увеличение както по абсолютен размер, така и в качествено отношение и срочност. Тези резултати са постигнати благодарение на правилната организация на дейността и усилията на служителите, като се отчита и силно намалелият по обективни причини през отчетния период състав на отдел „Контрол и административнонаказателни производства“.

2. Административнонаказателна дейност

2.1. Задължителни предписания

На основание чл. 10, ал. 1, т. 5 от ЗЗЛД и във връзка с осъществяване на контролна дейност по чл. 12, ал. 1 от ЗЗЛД КЗЛД издава задължителни предписания (ЗП) на АД в връзка със защитата на личните данни при тяхното обработване.

Предписанията имат за цел да се осигури адекватно ниво на защита на личните данни в поддържаните регистри с лични данни чрез осигуряване на минимално необходимите технически и организационни средства и мерки за защита съгласно ЗЗЛД

и Наредбата. С предписанията АЛД се задължава да извърши или преустанови конкретно определено действие/я, което се основава на констатирани при проверка пропуски, имащи характер на нарушения на разпоредби от ЗЗЛД. В таблицата по-долу е представена сравнителна информация относно издадените предписания през настоящия и миналия отчетен период.

Фиг. 10

От общо издадените през 2017 г. 17 задължителни предписания в определените от КЗЛД срокове се изпълняват 9, а 8 са в процес на изпълнение. Издадените задължителни предписания са във връзка със:

- обработване на документи с лични данни, в които се изисква по-голям обем от необходимия за идентификацията на физическото лице, което се явява непропорционално спрямо целта на обработването на лични данни;
- определяне на срокове за съхранение и предприемане на съответни действия след постигане на целите на обработване на личните данни в съответствие с изискванията на чл. 25 от ЗЗЛД;

- актуализиране на Инструкциите за мерките за защита на личните данни по чл. 23, ал. 4 от ЗЗЛД и в съответствие с разпоредбите на Наредбата.

2.2. Административнонаказателни производства

Съгласно разпоредбата на чл. 43, ал. 4 от ЗЗЛД установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателни постановления (НП) се извършват по реда на ЗАНН.

Актове за установяване на административни нарушения (АУАН) на разпоредби от ЗЗЛД се съставят от член на КЗЛД или от упълномощени от КЗЛД длъжностни лица съгласно изискванията на чл. 43, ал. 1 от ЗЗЛД, а наказателни постановления се издават от председателя на КЗЛД съгласно чл. 43, ал. 2 от ЗЗЛД.

За установените нарушения на различни разпоредби от ЗЗЛД през 2017 г. се съставят 11 АУАН, въз основа на които председателят на КЗЛД издава 16 НП, като 7 от тях са въз основа на съставени АУАН от края на 2016 г.

Както през предходни години, така и през 2017 г. се наблюдава устойчива тенденция на затруднения при връчване на съставените АУАН чрез общините в страната съгласно разпоредбата на чл. 43, ал. 4 от ЗАНН. Най-често общините не спазват законоустановения срок от 7 дни за предявяване, подписване и връщане на производството в КЗЛД, което понякога се обяснява с обективни причини - липса на достатъчно персонал и голям обем производства. В някои случаи АУАН се връчват на лица без представителна власт или не се подписва разписката, с която АЛД удостоверява, че е уведомен за правото си в 3-дневен срок да представи възражения срещу акта, или не са връчени писмените доказателства. Тези пропуски налагат връщането за ново изпълнение, което забавя приключване на производствата. С оглед щателно издирване и връчване на АУАН и НП КЗЛД иска и получава съдействие от органите на МВР в страната. Честа практика е връщането на актовете и постановленията на място от служителите - актосъставители или изготвилите проекти на НП.

Процентното съотношение на издаваните НП в зависимост от вида на нарушението е посочено в следващата графика (фиг. 11).

Фиг. 11

Като естествено продължение от констатациите за най-често срещаните нарушения при извършените проверки и тук те са свързани с неизпълнение на задълженията на АЛД за подаване на заявление за регистрация в КЗЛД преди започване на обработването на лични данни съгласно разпоредбата на чл. 17, ал. 1 от ЗЗЛД, за което са издадени 7 НП. За неизпълнение на задълженията на АЛД по чл. 18, ал. 3 от ЗЗЛД за уведомяване на КЗЛД при настъпила промяна на първоначално декларираните данни, които са вписани в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД, са издадени 3 НП. За нарушение на разпоредбите на чл. 17, ал. 3 от ЗЗЛД за обработване на лични данни преди подадено заявление за регистрация са издадени 2 НП.

На следващо място са издадените 3 НП за неизпълнение на разпоредбата на чл. 23, ал. 1 от ЗЗЛД относно задължението на АЛД за предприемане на необходимите технически и организационни мерки, за да бъдат защитени данните от случайно или незаконно унищожаване, или от случайна загуба, от неправомерен достъп, изменение или разпространение, както и от други незаконни форми на обработване.

Малкият брой на административнонаказателните производства за този вид нарушения се дължи и на факта, че често те са предмет на друг вид производства, които

се образуват по жалби на физически лица и се разглеждат от КЗЛД като колегиален орган.

През 2017 г. наложените наказания са в размер на 34 500 лв., събраните суми са 39 500 лв. (вкл. от предходни години), като 2500 лв. от тях са събрани принудително от Националната агенция по приходите (НАП).

В съдебна фаза са 18 НП - 5 от издадените през годината и 13 от предходни години. През 2017 г., без да се обжалват, са платени 12 НП с общ размер на наложените наказания 11 800 лв., за които налаганите наказания предимно са в минималния размер, предвиден в ЗЗЛД, или малко над него.

С по-голяма фактическа и правна сложност и значим обществен интерес са потвърдените от съда през 2017 г. и с платени имуществени санкции НП за нарушения, свързани с незаконосъобразно обработване на лични данни на значителен брой физически лица и непредприети мерки за защита на личните данни в големи търговски дружества. Такива са НП срещу телекомуникационен оператор за нарушение на чл. 2 ал. 2 т. 3 от ЗЗЛД в размер на 10 000 лв. и срещу банка за нарушение на чл. 4, ал. 1, т. 1-4 от ЗЗЛД в размер на 10 000 лв. В съдебна фаза са издадените НП срещу дружество, осъществяващо маркетингова дейност, с наложено общо наказание в размер на 17 000 лв., върнато за разглеждане от друг съдебен състав, и срещу сдружение със спортна дейност в размер на 11 000 лв.

За събиране на вземанията по влезли в законна сила НП се прилага Данъчно-осигурителният процесуален кодекс (ДОПК). Ако по влязло в законна сила наказателно постановление/съдебно решение нарушителят не извърши плащане в срок, преписките се изпращат в НАП. Към настоящия момент за принудително събиране са образувани изпълнителни производства по 47 НП, включително от предходни години

От решенията през 2017 г. в съдебна фаза дела, образувани по жалби срещу НП, издадени през предходни години, изцяло се отменят 3, а се потвърждават 10 НП. Прави впечатление, че 4 бр. от окончателно потвърдените от касационната инстанция НП са били отменени от първоинстанционния съд.

Във връзка с образуванията в съда дела по жалби срещу НП и жалби срещу издадени ЗП през годината се осъществява процесуално представителство в 49 бр. съдебни заседания.

От анализа на съдебните решения, включително от предходни години, се потвърждава изводът за наличие на разнородна съдебна практика по еднотипни казуси.

По продължаващите и през 2017 г. съдебни производства от издадените 30 НП срещу политически субекти, регистрирани в ЦИК за участие в изборите за членове на Европейския парламент от Република България на 25 май 2014 г., са потвърдени 2 НП, издадени срещу политически партии, а 1 НП все още е в съдебна фаза, като в момента за събиране на вземанията в НАП се намират 5 НП. От издадените в края на 2016 г. и началото на 2017 г. общо 18 НП срещу политически субекти, издигнали кандидатури за президент и вицепрезидент в произведените на 6.11.2016 г. избори и регистрирали се за участие в информационно-разяснителната компания на националния референдум на 6 ноември 2016 г., 1 НП е отменено окончателно, 9 НП са в съдебна фаза, 5 от които отменени от първа инстанция. Основен мотив за отмяна на НП е, че коалицията от партии, съответно инициативният комитет, субекти по Изборния кодекс (ИК), срещу които са издадени НП, не са юридически лица и не притежават правосубектност. Съдът сочи, че тълкуването на разпоредбите на Закона за политическите партии и ИК налага извода, че единствено политическите партии, а не коалициите, в които те участват, са АД, поради което и административнонаказателната отговорност следва да носят отделните партии, които формират коалицията, а не самата коалиция.

Към настоящия момент в съдебна фаза е 1 НП срещу коалиция от партии и 8 срещу инициативни комитети.

Окончателно потвърдено от АССГ 1 НП, издадено срещу инициативен комитет, е изпратено на НАП - офис гр. Смолян, за събиране на наложената имуществена санкция. С писмо се съобщава, че се отказва образуване на изпълнително производство по реда на ДОПК с мотив липса на идентификатор по БУЛСТАТ на инициативен комитет. В изисканото и получено становище от ЦУ на НАП се сочи, че инициативният комитет не е юридическо лице, не притежава правосубектност и следователно срещу него не може да се образува изпълнително производство независимо от влязлото в сила съдебно решение. Производството е архивирано.

Съгласно обичайната практика всички съдебни решения и техните мотиви, особено с които се отменят НП, се анализират задълбочено с оглед законосъобразното им прилагане при осъществяване на контролната дейност и най-вече за отстраняване на допуснати слабости и пропуски в дейността по установяване на нарушенията на ЗЗЛД и тяхното документиране в съответствие с разпоредбите на ЗАНН. За това спомага и

въведената добра практика всички съдебни решения да се изпращат своевременно по електронна поща и на председателя и членовете на КЗЛД. Като резултат може да се посочи повишаване нивото на правна компетентност на служителите, упълномощени да съставят АУАН, проекти на НП и процесуално представителство. Потвърждава се констатацията за прекомерно големия период на разглеждане на делата в съдебна фаза, считано от образуването на съдебните производства до приключването им с влязъл в законна сила съдебен акт. По този начин се намалява както санкционният, така и възпитателният ефект от наложеното с НП наказание за нарушение на ЗЗЛД.

Приоритет в административнонаказателната дейност е запазване на устойчива тенденция за трайно поддържане на високо качество и точно съответствие със закона на изготвяните АУАН и сравнително по-нисък процент на отменени от съда НП.

От анализа на съдебните решения за последните две години е видно, че за двете най-често срещани в практиката ни нарушения на чл. 17, ал. 1 и чл. 18, ал. 3 от ЗЗЛД отменените от съдилищата НП бележат ръст, като с иницирираните законодателни промени и с оглед прилагането на новата правна рамка в областта на защитата на личните данни ще отпаднат и затрудненията при практическото им приложение.

VI. Анализ на жалбите и практиката на КЗЛД по повод отминалите избори за президент и вицепрезидент и референдум

По повод обработване на лични данни в списъци на лица, подкрепящи регистрацията на партии, коалиции или на инициативни комитети за участие в информационно-разяснителната кампания по въпросите на националния референдум на 6 ноември 2016 г., както и в списъци на лицата, подкрепящи регистрацията на партии, коалиции или на инициативни комитети за участие в изборите за президент и вицепрезидент на републиката на 6 ноември 2016 г., през 2017 г. в КЗЛД са постъпили общо 181 броя жалби. Съответно 76 са жалбите по повод обработване на лични данни в списъци на лица, подкрепящи регистрацията на партии, коалиции или на инициативни комитети за участие в изборите за президент и вицепрезидент на републиката на 6 ноември 2016 г., и 105 - по повод обработване на лични данни в списъци на лица, подкрепящи регистрацията на партии, коалиции или на инициативни комитети за участие в информационно-разяснителната кампания по въпросите на националния референдум на 6 ноември 2016 г.

В кръга на своите правомощия и с цел изясняване от правна и фактическа страна на изложените в жалбите твърдения от ЦИК са изискани и съответно предоставени относими доказателства, а именно заверени копия на списъците на избирателите, подкрепящи съответните политически субекти за участие в информационно-разяснителната кампания по въпросите на националния референдум, проведен през 2016 г., и за участие в изборите за президент и вицепрезидент на републиката на 6 ноември 2016 г.

На основание чл. 49, във връзка с чл. 39 от АПК, и за изясняване на всички факти и обстоятелства от значение за образуваните по жалбите административни производства КЗЛД допуска назначаване на графологична експертиза. Същото е сведено до знанието на жалбоподателите, като им е указана възможността да предоставят сравнителни образци от своя почерк и подпис, като им е указан и редът за извършване на същото. Въпреки това част от жалбоподателите не представят сравнителен материал или го предоставят след предоставените за това срокове, което довежда и до забавяне на приключването на част от производствата.

Предоставеният сравнителен материал е изпратен в Научноизследователския институт по криминалистика и криминология (НИКК) към МВР за изготвяне на упоменатите графологични експертизи.

По постъпилите жалби са проведени няколко заседания за разглежданото им – заседания по допустимостта на жалбите и тяхното насрочване за разглеждане в открити заседания, и провеждане на открити заседания с участието на заинтересованите страни.

Като резултат от проведените производства КЗЛД се произнесе с 33 решения (колкото е броят на ответните страни по съответните жалби в съответствие с нормата на чл. 32 от АПК), с които се установиха нарушения, както следва:

- обработване на лични данни в списъци на лица, подкрепящи регистрацията на партии, коалиции или на инициативни комитети за участие в информационно-разяснителната кампания по въпросите на националния референдум на 6 ноември 2016 г. Като основателни бяха приети 37 бр. жалби, по които са наложени глоби на 19 членове на инициативни комитети в размер общо на 192 500 лева и е наложена имуществена санкция в размер на 10 000 лв. на една коалиция от партии;

- обработване на лични данни в списъци на лицата, подкрепящи регистрацията на партии, коалиции или на инициативни комитети за участие в изборите за президент и вицепрезидент на републиката на 6 ноември 2016 г. Като основателни бяха приети 40 бр. жалби, по които са наложени глоби на 3-ма членове на инициативни комитети в размер общо на 30 000 лева и е наложена имуществена санкция в размер на 77 800 лв. на 7 партии и коалиции от партии.

Относно участието на инициативни комитети в информационно-разяснителната кампания по въпросите на националния референдум е нужно да се посочи, че нормата на чл. 16 от Закона за прякото участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление (ЗПУГДВМС) посочва, че за провеждане на информационно-разяснителна кампания се прилага Изборният кодекс, като се гарантират еднакви възможности за представяне на различните становища по предмета на референдума. В допълнение съгласно разпоредбата на §2 от ПЗР на ЗПУГДВМС за всички неуредени в закона въпроси относно произвеждането на национален и местен референдум се прилагат съответните разпоредби на ИК.

В ИК е регламентиран процесът по регистрация на инициативен комитет в ЦИК, като в чл. 320 във връзка с чл. 153, ал. 1 от ИК е посочено, че списък с избиратели, които подкрепят регистрацията на инициативния комитет, се представя в ЦИК заедно с документите по чл. 318, ал. 1, т. 2 и 3 от Кодекса. От своя страна списъкът съдържа име, единен граждански номер и подпис на всяко лице, подкрепило съответната регистрация.

В чл. 320, ал. 3 от ИК, предложение второ се въвежда законна фикция, приравняваща члена на инициативния комитет на АЛД по смисъла на чл. 3, ал. 2 от ЗЗЛД. В допълнение членът на инициативния комитет носи отговорност като АЛД.

С нормата на чл. 320, ал. 2 от ИК законодателят е въвел задължение подписите на лицата, подкрепящи участието в избора на независимите кандидати, да бъдат положени пред член на инициативния комитет, който удостоверява посочените факти, като саморъчно се подписва под съответната страница от списъка. Същото задължение по силата на чл. 320, ал. 2 във вр. с чл. 153, ал. 1 от ИК във вр. с чл. 16 и §2 от ПЗР на ЗПУГДВМС е въведено досежно участието на инициативните комитети в информационно-разяснителната кампания по въпросите на националния референдум.

Предвид изложеното административно-наказателната отговорност относно несъобразеното със ЗЗЛД обработване на личните данни на жалбоподателите без наличие на условие за допустимост на обработването (чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД) следва да се понесе от лицата, в чийто патримониум законодателят е предвидил задължението за полагане на собственоръчен подпис от страна на гласоподавателя.

В чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД изчерпателно са посочени основанията за допустимост на обработването на лични данни. Законодателят е възприел, че обработването на лични данни на физически лица следва да се извършва при наличието на поне едно от тези условия, което е предпоставка за законосъобразност на обработването. В тази връзка и при условие, че не се установи наличието на някое от посочените в точки 1, 3, 4, 5, 6 и 7 на ал. 1 на чл. 4 от ЗЗЛД основания, както и предпоставките за допустимост на обработването, закрепени в нормата на ал. 2 от същата законова разпоредба, то единствената възможна предпоставка за допустимостта на обработването остава посоченото в чл. 4, ал. 1, т. 2.

Изричното съгласие на физическото лице, за което данните се отнасят, е едно от условията за допустимост на обработване на лични данни (чл. 4, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД), което кореспондира с целта на закона. Макар ЗЗЛД да задължава всички АЛД да съобразяват обработването на лични данни с предпоставките за допустимост на същото, закрепени нормативно в чл. 4 от цитирания нормативен акт, то за политическите субекти Изборният кодекс допълнително императивно повелява политическата партия при обработването и предоставянето на личните данни на избирателите по чл. 133, ал. 3, т. 5 от ИК да съблюдава изискванията на ЗЗЛД.

Посочените по-горе изводи произтичат от измененията в ИК, приети през 2016 г., касаещи отговорността по събиране на лични данни.

VII. Производства по изразяване на становища и участие в съгласувателни процедури на нормативни актове по въпроси, свързани със защитата на личните данни

През 2017 г. КЗЛД е изразила официални становища на основание чл. 10, ал. 1, т. 4 от ЗЗЛД по 88 искания. За сравнение, исканията за становища, по които КЗЛД се произнася през предходните три години, са, както следва: 79 – през 2013 г.; 80 – през 2014 г.; 92 искания – през 2015 г.; 125 искания – през 2016 г.

1. Практика по изразяване на становища

През изтеклата година се наблюдава тенденция за сезиране на КЗЛД с искания за становища по някои актуални теми от обществения живот, заявени от разнообразни администратори. Анализът, който може да се направи по отношение на предмета на становищата и заявилите ги АД, е, че темата за защита на личните данни става все по-актуална във всички области на обществото. Все по-широк кръг от АД са се обърнали към КЗЛД за изразяване на становища, които да очертаят правилната посока за обработването на лични данни. Тази тенденция се налага и от новите правила, които въвежда Общият регламент за защита на личните данни.

В началото на 2017 г. КЗЛД се произнася с важно становище, касаещо потребителите на цифрова/кабелна телевизия. КЗЛД е сезирана със сигнали от граждани, че са били принуждавани да изпращат SMS, съдържащ информация за ЕГН, при желание за отказ от ползване на услуги. Във връзка с посоченото КЗЛД изразява становище, че изискването за изпращане на SMS, съдържащ информация относно ЕГН на потребителя като условие за валиден отказ от предоставяне на услуга, се явява прекомерно и в противоречие с Общите условия за предоставяне на „Цифрова телевизия” и Общите условия за пренос на радио и телевизионни програми чрез кабелна мрежа. Посоченото изискване противоречи и на принципите на законосъобразност, пропорционалност и целесъобразност при обработване на лични данни, както и на нормативното изискване личните данни да бъдат съотносими, свързани със и ненадхвърлящи целите, за които се обработват, въведени с разпоредбите на чл. 2 от ЗЗЛД. С оглед защита на правата по ЗЗЛД на голям брой физически лица - потребители на описаната по-горе услуга, АД следва незабавно да прекрати въпросната практика. В случай на неизпълнение КЗЛД ще предприеме спрямо АД съответните мерки, предвидени в чл. 38 от ЗЗЛД.

През отчетния период в КЗЛД постъпва искане от обществена значимост. Искането е във връзка с увеличаване на съхнещите гори в Пернишка и Кюстендилска област, като се уточнява, че е проведена работна среща с областните управители на двете области, представители на областните дирекции „Земеделие“, директорите на РДГ - Кюстендил, на Югозападното държавно предприятие (ЮЗДП) – Благоевград, и на държавните горски и ловни стопанства от двете области.

За ограничаване разпространението на върховия корояд, който е причина за изсъхване на иглолистните култури от бял бор, е необходимо да бъдат извършвани санитарни сечи в засегнатите площи. В държавните горски територии с приоритет се извършва усвояване на повредената дървесина, но в частните гори се наблюдава сериозно изоставане, тъй като сечта следва да се извърши от техните собственици. Във връзка с посоченото ТП „Държавно ловно стопанство Витошко-Студена“ изисква от отдел „Гражданска регистрация“ към община Перник да бъде предоставена актуална информация за собствениците и наследниците на имотите съгласно приложения към писмото списък.

Становището на КЗЛД по поставените въпроси е, че с цел предотвратяване разпространението на върховия корояд, причина за изсъхване на иглолистните култури от бял бор, и във връзка с извършване на санитарна сеч в засегнатите площи, на основание чл. 4, ал. 1, т. 5 от ЗЗЛД във връзка с чл. 10б, ал. 1, т. 2 от Закона за гражданската регистрация (ЗГР) община Перник може да предостави на Териториално поделение „ДЛС Витошко-Студена“ лични данни, съдържащи се в локална база данни „Население“ (имена, адреси), за контакт със собствениците на частни гори или с наследниците на починалите собственици на частни гори. С цел законосъобразно и добросъвестно обработване на личните данни ТП „ДЛС Витошко-Студена“ не следва да обработва за други цели достъпените лични данни. ТП „ДЛС Витошко-Студена“ следва да предостави на физическите лица, чиито лични данни ще обработва, информация във връзка със задълженията си по чл. 20, ал. 1 от ЗЗЛД, а именно: данните, които идентифицират АЛД и неговия представител; целите на обработването на личните данни; категориите лични данни, отнасящи се до съответното физическо лице; получателите или категориите получатели, на които могат да бъдат разкрити данните; информация за правото на достъп и правото на коригиране на събраните данни.

През 2017 г. в КЗЛД се получава друго интересно и с обществена значимост искане за становище от ръководителя на Катедрата по медицинска генетика в Медицинския университет – София, и национален консултант по медицинска генетика на Министерството на здравеопазването, в качеството на ръководител на научен проект, финансиран от фонд „Научни изследвания“ към Министерството на образованието и науката на тема „Характеризиране на гени за дълголетие чрез геномно и таргетно секвениране“. Целта на проекта е събиране на проби от букална лигавица на възможно най-голям брой български столетници и извършване на обстоен генетичен анализ чрез геномно секвениране. В резюмето на проекта се посочва, че резултатите от изследването ще бъдат от голямо значение за научната общност и за здравеопазването не само на национално, но и на европейско ниво. С искането си научният колектив отправя молба за разрешение да бъдат предоставени данни за първо име и адрес на живи лица, навършили 100 години към съответната дата, в съответствие със ЗЗЛД. След преценка на значимостта на научното изследване със становището си КЗЛД разрешава предоставянето на исканите данни за целите на проекта, като едновременно с това отправя препоръки във връзка с условията за законосъобразно обработване на личните данни, както и насоки относно конкретни технически и организационни мерки за защита.

Във връзка с поредица от въпроси, изпратени от дружества от финансовия сектор, през 2017 г. КЗЛД изразява своето разбиране относно прилагането на конкретни разпоредби от Регламент 2016/679 (Общия регламент за защита на личните данни). Във връзка с това са направени следните заключения.

Условията за възникването на фигурата на съвместните АЛД са изчерпателно посочени в чл. 26 от Общия регламент за защита на данните. Преценката дали тя е приложима за конкретния случай обаче, следва да се извърши при внимателен преглед на целите и средствата на обработването на лични данни.

Конкретността, като характеристика на съгласието, изключва изразяване на общо съгласие за обработване на лични данни, дадено по принцип и без конкретни параметри и ограничения за всяко обработване, извършвано от определен АЛД или съвместни АЛД. Обработването трябва винаги да е съобразено с принципа „необходимост да се знае“ и следователно трябва да е налице подходяща обща цел, за да съществува съвместното администриране. Например за общи маркетингови цели

няма пречка конкретно съгласие за обработване на лични данни да бъде дадено на повече от един АЛД.

Минималното необходимо съдържание се определя от конкретните АЛД и отразява волята им за разпределянето на всички разписани от Общия регламент за защита на данните задължения и отговорности. В случаите на съвместно администриране приложената към искането декларация не противоречи на ЗЗЛД.

Както е изяснено по-горе, общо съгласие не може да съществува. То трябва да се изразява за конкретни цели. Няма пречка обаче отделно изразените съгласия за конкретно обработване от конкретен АЛД за конкретна цел да бъдат оформени в един документ, стига да са спазени всички условия за валидност на съгласието. Не трябва да се забравя, че съгласието може да бъде оттеглено само по отношение на определен вид обработване за определена цел от конкретен АЛД. Колкото по-ясна е формата за даване на съгласие, толкова по-лесно може да бъде осъществено желанието на субекта на данни да оттегли съгласието за конкретно обработване. Този подход напълно отговаря на въведения от Общия регламент принцип за самоотчетност.

Съгласието трябва да е конкретно. То не може да обхваща бъдещи предполагаеми цели или средства за обработването на данни.

Законосъобразното предоставяне на данни между отделните дружества ще е налице, ако са изпълнени всички представени законови характеристики на съгласието.

При създаването на Общия регламент за защита на данните законодателят се е стремил към технологична неутралност на правния акт. Този подход се изразява в пълна свобода по отношение средствата за обработването на лични данни, стига обработването да съответства напълно на изискванията на Регламента. Техническата и технологичната неутралност дават възможност АЛД сами да вземат решения, както и да ги променят, но винаги да спазват задължението съгласно чл. 24, пар. 1 от Регламента: „Като взема предвид естеството, обхвата, контекста и целите на обработването, както и рисковете с различна вероятност и тежест за правата и свободите на физическите лица, администраторът въвежда подходящи технически и организационни мерки, за да гарантира и да е в състояние да докаже, че обработването се извършва в съответствие с настоящия регламент. Тези мерки се преразглеждат и при необходимост се актуализират“.

При уговорката, че съгласието не може да бъде общо, волята на отделните АЛД следва да бъде изразена в договореност/споразумение или друг акт между тях.

Ако съгласието се дава за конкретни цели и конкретни АЛД, съгласието може да бъде оттеглено по начина, по който е дадено.

По отношение на субектите на данни отговорността на съвместните АЛД е солидарна. С оглед яснота и прозрачност разпределянето на отговорността трябва да бъде уредено в съответната задължителна договореност между съвместните АЛД, ако има условия за съществуването на тази фигура.

С оглед прецизност по отношение на подготовката за прилагането на новия Общ регламент за защита на данните следва да се потърси мнението на едноличните собственици на капитала, както и да се проучат намеренията на управлението на финансовата групировка като цяло за общ подход при обработването на лични данни.

Становището, изразено през отчетния период, има предварителен характер, тъй като все още в националното законодателство не са приети мерките за изпълнение на Регламент 2016/679. Трябва да се има предвид, че във въпросния Регламент въпреки неговото директно приложение има разпоредби, които препращат за уреждане към националното законодателство.

През отчетния период КЗЛД се произнася със становище и във връзка с искане на управителя на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК). В искането се посочва, че с решение на петчленен състав на ВАС е уважена колективната жалба на няколко сдружения на пациенти, основани като юридически лица с нестопанска цел, и е обявена за нищожна разпоредбата на чл. 2, ал. 5 от Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ, съгласно който: „На всяко здравноосигурено лице се генерира уникален идентификационен номер по чл. 63, ал. 1, т. 1 от Закона за здравното осигуряване посредством електронна идентификация. При получаване на медицинска помощ лицето се автентифицира чрез този номер, с което потвърждава оказаната му медицинска помощ”. Решението е окончателно.

Във връзка с посоченото се отправя молба към КЗЛД за изразяване на становище следва ли събраната информация от Регистрационната система за здравноосигурителни събития при изпълнителите на медицинска помощ чрез биометрични идентификатори на пациенти да се унищожи и по какъв ред. Допълва се, че съгласно чл. 67 от Закона за здравното осигуряване „данните на осигурените лица се съхраняват в НЗОК 5 години след приключване на здравното им осигуряване, а за изпълнителите – 5 години след прекратяване на съответния договор с НЗОК”. Поставя се въпросът дали данните, събрани вследствие от прилагането на Регистрационната система за

здравноосигурителни събития при изпълнителите на медицинска помощ чрез биометрични идентификатори на пациенти, следва да се съхраняват по този ред.

Становището на КЗЛД по изложения казус е, че решението на ВАС за обявяване за нищожна разпоредбата на чл. 2, ал. 5 от Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ води до отпадане на основанието за обработване на Уникален идентификационен номер (УИН) на пациентите на болничните заведения. Въпреки че генерираният УИН в Регистрационната система за здравноосигурителни събития при изпълнителите на медицинска помощ чрез биометрични идентификатори на пациенти не представлява лични данни по смисъла на ЗЗЛД, в разглеждания казус предвид широкия обществен интерес по аналогия могат да се приложат разпоредбите на закона, касаещи задълженията на АЛД по отношение на обработваните от тях данни.

След влизане в сила на решението на петчленен състав на ВАС администраторът на лични данни – НЗОК, би могъл да приложи по аналогия чл. 25, ал. 1, предл. първо от ЗЗЛД – преди да преустанови обработването, да унищожи събраните данни в регистрационната система, за които действия КЗЛД следва да бъде уведомена. Законът предоставя свобода за избор на конкретно технологично решение, посредством което да се извърши въпросното унищожаване. В конкретния казус определеният в чл. 67 от ЗЗО петгодишен срок за съхранение на събраните данни е неприложим, тъй като в случая не приключва здравното осигуряване на подлежащите на задължително здравно осигуряване лица.

Интересно становище, с което КЗЛД се произнася през 2017 г., е относно тълкуване на нормативната уредба, свързана с предоставяне на данни от ЕСГРАОН на пълномощници, адвокати и родители на пълнолетни лица.

Позицията на КЗЛД по изложения казус е, че Удостоверението за раждане е официален писмен документ, който удостоверява събитието на раждане, както и родителите, от които лицето произхожда. Във връзка с това удостоверението съдържа личните данни (име, ЕГН, място на раждане) на лицето, за което се отнася, но също така и на майката и бащата. Следва да се вземе предвид и отношението между деца и родители, което има специфичен доверителен характер. В тази връзка родителите не би следвало да се квалифицират като трети лица по смисъла на чл. 88а, ал. 2 от ЗГР.

Адвокат без представителна власт и без нейното надлежно удостоверяване не следва да има достъп до отнасящи се до трети лица материали, в частност на съдържащите се в тях лични данни. Ако в дадена хипотеза по отношение на

предоставянето на информация действат специални правила за предоставянето ѝ, в частност нормативно изискване за нотариално заверено изрично пълномощно, то те дерогират общото правило, разписано в чл. 31, ал. 1 от Закона за адвокатурата.

През 2017 г. КЗЛД се произнася и по искане относно предоставянето на лични данни, съдържащи се в медицинска документация, и по-конкретно относно законосъобразното изпълнение на задълженията на АЛД – лечебно заведение, във връзка с разпоредбите на чл. 28б от Закона за здравето (ЗЗ), съгласно който пациентът има право да получи от лечебното заведение здравната информация, отнасяща се до неговото здравословно състояние, включително копия от медицинските си документи. КЗЛД е запитана за становище по следните няколко въпроса.

В случай на изрично заявено желание от страна на пациента допустимо ли е копията на медицинските документи да бъдат изпратени на посочен от пациента адрес?

Следва ли пълномощното по чл. 28б, ал. 2 от ЗЗ да е с нотариална заверка на подписа? Съгласно чл. 28б, ал. 2 от ЗЗ пациентът има право да упълномощи писмено друго лице да се запознае с медицинските му документи, както и да направи копия от тях.

Упълномощеното лице има ли право да поиска изпращане на копия от медицинската документация на посочен адрес?

Следва ли правата за достъп до личните данни на наследодателя да бъдат упражнявани съвместно от всички, посочени в чл. 28б, ал. 3 от ЗЗ наследници, или е допустимо да бъдат упражнени само от някой/някои от тях? Съгласно чл. 28, ал. 3 от ЗЗ при смърт на пациента неговите наследници и роднини по права и по съребрена линия до четвърта степен включително имат право да се запознаят със здравната информация за починалия, както и да направят копия от медицинските му документи.

КЗЛД изразява становище в следния смисъл:

В случай, че пациентът или изрично упълномощено от него лице поиска медицинските документи да му бъдат предоставени по пощата на посочен от него адрес, АЛД (лечебното заведение) следва да се съобрази с направеното искане.

Разпоредбата на чл. 28б, ал. 2 от ЗЗ не изисква нотариална форма на упълномощаване от пациента на друго лице да се запознае с медицинските му документи, както и да направи копия от тях, следователно лечебното заведение няма правно основание да изисква нотариална заверка на подписа.

При смърт на пациента неговите наследници и роднини по права и по сребрена линия до четвърта степен включително имат право да се запознаят със здравната информация за починалия, както и да направят копия от медицинските му документи. Всеки един от наследниците е в правото си да упражни сам правата, с които разполага в качеството си на наследник, в т.ч. и правата, които са му предоставени с чл. 28, ал. 3 от ЗЗЛД, а също така и чл. 28б, ал. 3 от ЗЗ, без да се налага „съучастие“ на останалите наследници по закон или по завещание или предварително съгласие от тяхна страна.

През 2017 г. КЗЛД се произнася със становище във връзка с искане от САД „Финансово разузнаване“ към Държавна агенция „Национална сигурност“. Искането е по повод предстоящото имплементиране в българското законодателство на Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) №648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (Директива 2015/849). Искането за становище е по повод въпроси, възникнали във връзка с предвиденото в директивата изграждане на централизиран публичен регистър, в който да се вписват данни за физическите лица, които са действителни собственици на юридически лица и други правни образувания с цел превенцията на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма - дейности, които имат изключително негативен ефект върху обществото и функционирането на финансовата система както на национално ниво, така и на ниво Европейски съюз и на международно равнище като цяло.

Според изискванията на Директивата минималният обем от лични данни, до които следва да имат достъп лицата или организациите, които могат да докажат законен интерес, включва името, месеца и годината на раждане, гражданството и държавата на пребиваване на физическото лице, което е действителен собственик на дадено юридическо лице или друго правно образувание.

При необходимост съдържащата се в регистъра информация следва да може да бъде предмет на международен обмен на информация между компетентните органи и звената за финансово разузнаване на различни държави за целите на превенцията на изпирането на пари и финансирането на тероризма.

Директивата залага изрично изискване към държавите членки достъпът до информацията относно действителните собственици да се осигурява в съответствие с правилата за защита на личните данни.

С оглед анализа на действащото законодателство КЗЛД изразява становище, че:

Законът, с който ще се транспонира Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) №648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията, следва да съдържа изрична разпоредба за надзорната функция на КЗЛД по отношение на обработването на лични данни по силата на Директива (ЕС) 2015/849.

Законът, с който ще се транспонира Директива (ЕС) 2015/849, следва да съдържа задължение за Агенцията по вписванията като АЛД, поддържащ регистъра на действителните собственици, да направи необходимото, за да уведоми действителните собственици, че определен обем техни лични данни се обработват за целите на Директивата и поради това могат да бъдат предоставени на определен кръг лица.

Законът, с който ще се транспонира Директива (ЕС) 2015/849, следва да съдържа срокове за съхранение и правила за унищожаване на достъпените лични данни за целите и в рамките на обработването по силата на Директивата.

Важни заключения на КЗЛД са направени по отношение на информацията за физическите лица, вписани в регистъра на действителните собственици. Тя следва да е достъпна за компетентните органи и звената за финансово разузнаване без никакви ограничения; да е достъпна за задължените субекти в рамките на комплексната проверка на клиента в съответствие с Глава II на Директива (ЕС) 2015/849 без ограничения в рамките и за целите на въпросната комплексна проверка и да е достъпна за всички лица или организации, които могат да докажат законен интерес, в обем, включващ единствено: имена; месец и година на раждане; гражданство; държава на пребиваване на действителния собственик; естеството и размера на притежаваните права.

Във връзка с ежегодното публикуване на информация от страна на Сметната палата е изразено становище, че съгласно действащото законодателство няма правно

основание за публичното и общодостъпно обявяване на информация за ЕГН или дата на раждане на задължените пред Сметната палата лица.

КЗЛД уточнява, че становището следва да се актуализира след окончателното приемане на Директивата за изменение на Директива 2015/849.

Друго интересно становище, което КЗЛД изразява през отчетния период, е по повод молба, отправена до Апелативния специализиран наказателен съд (АСНС), от лице във връзка със съвпадението на неговото собствено и фамилно име с тези на обвиняемо лице по дело, предмет на разглеждане от Специализирания наказателен съд (СНС) и АСНС. Съвпадението е установено в публикации за насрочени дела и разгледани дела на официалния сайт на съда. По това искане КЗЛД изразява становище, че предоставянето на информация под формата на прессъобщенията за насрочени и разгледани дела по чл. 64 и чл. 65 от НПК, които АСНС публикува на собствения си интернет сайт или изпраща до средствата за масова информация, следва да се извършва при спазване на ЗЗЛД, като се приложи по аналогия чл. 64 от Закона за съдебната власт. В случаите, когато публикуваната информация за физически лица не би могла да бъде представена в анонимизиран вид и съдът е изрично уведомен от засегнатото лице, че е налице засягане на правото му на защита на личните данни и личната неприкосновеност поради съпадащи имена, тогава съдът би могъл да посочи и допълнителни данни, като инициал от бащино име, година на раждане, респ. възраст и др., с цел недопускане на погрешно идентифициране на лицето.

През отчетния период се получават искания за становища за предоставяне на лични данни от ЕСГРАОН. Дипломатически представителства на държави - членки на ЕС, чрез Министерството на външните работи (МВнР) отправят искания за получаване на информация относно постоянен и настоящ адрес на български граждани, находящи се на територията на Република България. Същите са във връзка с различни задължения на българските граждани в европейските държави.

Във връзка с посоченото КЗЛД изразява позицията, че предоставянето на информация относно постоянен и/или настоящ адрес на български гражданин на чуждестранни официални представителства по повод изпратени вербални ноти до МВнР може да се извърши на основание чл. 4, ал. 1, т. 7 от ЗЗЛД и чл. 106, ал. 2 от ЗГР. Предоставянето на исканата информация за постоянен и/или настоящ адрес следва да се осъществи чрез МВнР след предварително уведомяване на лицата по чл. 20 от ЗЗЛД.

Интересно становище, с което КЗЛД се произнася през 2017 г., е по искане от общинско търговско дружество във връзка със събиране на лични данни за целите на игра, организирана от общинското дружество.

В искането за становище се посочва, че дружеството има идея да стартира игра с гражданите – ползватели на градския транспорт. В играта ще могат да участват всички граждани, които са закупили „Карта за еднократно пътуване“ за наземен транспорт (билет) с цена 1,60 лв. За да се включат в играта, ще трябва да си изпишат името и телефон за връзка на гърба на билета и да го пуснат в специално обозначени кутии, поставени до продажбените каси на дружеството в гр. София. Всеки участник ще може да се включи в играта с неограничен брой билети. От дружеството се поставя въпрос относно законосъобразността на планираното събиране на лични данни (име и телефонен номер) за целите на реализиране на играта.

Становището на КЗЛД по разглеждания казус е, че общинското дружество в качеството на АД може да обработва доброволно предоставените от гражданите данни – име и телефонен номер, за целите на играта на основание чл. 4, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД и при спазване на принципите за обработване, визирани в чл. 2, ал. 2 от закона. Едновременно с посоченото АД следва да изпълни задължението си за информиране на лицата по чл. 19 от ЗЗЛД, да предприеме необходимите технически и организационни мерки за защита на данните по чл. 23 от ЗЗЛД, както и след постигане на целта на обработване да унищожи данните по смисъла на чл. 25 от ЗЗЛД.

КЗЛД винаги е била особено внимателна в случаите, в които се произнася по въпроси, свързани с обработване на лични данни на деца. КЗЛД има постоянна практика в оказването на подкрепа и защита на интересите на децата, що се отнася до техните лични данни и неприкосновеност. Тъй като това е силно уязвима група, отделно от изразяването на становища КЗЛД се стреми чрез провеждане на информационни кампании и тематични конкурси да запознае децата с важността на техните лични данни и начините, по които биха могли да избегнат нарушаване на тяхната лична неприкосновеност.

През отчетния период КЗЛД се произнесе по искане за становище от сдружение с нестопанска цел, касаещо даване на разрешение от страна на Агенцията за социално подпомагане към своите регионални и териториални структури да предоставят лични данни на деца, настанени в приемни семейства, с цел въвеждането им в поддържан от

неправителствената организация Регистър на децата, настанени в приемни семейства – членове на сдружението.

Становището на КЗЛД е, че липсва правно основание за предоставяне на изисканите лични данни на деца, настанени в приемни семейства, от страна на Агенцията за социално подпомагане до сдружението с нестопанска цел.

Друго становище на КЗЛД през 2017 г., свързано със законосъобразно обработване на лични данни на деца е по повод искане за становище от Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД) във връзка с инициатива на Съвета на децата. В искането се посочва, че към ДАЗД от 2003 г. е създаден Съвет на децата, който е консултативен орган с членове - по един представител на децата от всяка административна област, както и на тези от уязвимите групи. Общият брой на членовете е тридесет и три, на възраст от 13 до 18 години. Съветът на децата е взел решение за подготвяне и разпространяване на петиция относно тяхното право да полагат труд. В запитването се предоставя информация, че ще се искат три имена и ЕГН на децата, които ще я подпишат. От ДАЗД се обръщат към КЗЛД за становище относно това дали е допустимо деца да събират ЕГН на други деца.

КЗЛД изразява становище, че дееспособността на лицата е условието, което трябва да е налице, за да им бъдат вменени задължения, произтичащи от ЗЗЛД. Следователно недееспособни лица не биха могли да обработват лични данни.

Отчитайки целевата група на петицията, за да бъде законосъобразно събирането на лични данни за нуждите на петицията, подготвена от Съвета на децата, което е вид обработване на лични данни, трябва да бъде дадено изричното информирано съгласие на законните представители на децата съгласно разпоредбата на чл. 4, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД.

Събирането на данни трябва да бъде извършено съобразно принципите на съотносителност и пропорционалност - само за конкретни, точно определени законни цели в следния обем: три имена и име на училище. В случаи на евентуално публикуване АЛД трябва да предприеме необходимите технически и организационни мерки за защита.

Като следствие от неговия статут Съветът на децата не би могъл да реализира самостоятелно горепосочените действия, а само и единствено чрез администратора на лични данни – ДАЗД.

През 2017 г. КЗЛД се произнася със становище по въпроси, касаещи оповестяването на резултатите от различни видове изпитни форми и обема информация, която трябва да бъде публикувана. За да бъде законосъобразно публичното оповестяване, което е вид обработване на лични данни, трябва да бъде дадено изричното информирано съгласие на законните представители на учениците съгласно разпоредбата на чл. 4, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД.

По отношение на публикуването то трябва да се извърши съобразно принципите на съотнесимост и пропорционалност – данните да се събират само за конкретни, точно определени законни цели. Биха могли да се възприемат различни подходи, като например индивидуален достъп до списъците с оценки или публикуването им на интернет страницата на училището, като достъпът да се осъществява с индивидуален код и парола.

По повод на цитираното становище, и по-конкретно, несъблюдаването и прилагането на препоръките, изразени в него, в КЗЛД постъпват повече от 150 запитвания, с които се поставят въпроси, свързани с гореизложеното.

В следствие на това през 2017 г. КЗЛД се произнася със становище, което доразвива първото становище, а именно: съдържанието на списъците с разпределението на явяващите се деца по стаите на сградата е техническа форма на подготовка на съответното състезание/олимпиада. Няма пречка те да бъдат поставени на подходящо място в сградата на учебното заведение. От друга страна, списъците с резултати от съответните състезания/олимпиади съдържат информация за демонстрираните знания и ниво на подготовка. В комбинация с трите имена това недвусмислено идентифицира конкретните физически лица и съставлява обработване на лични данни.

Наличието на декларация за публичното оповестяване е изцяло в съответствие с правилата за законосъобразното обработване на лични данни.

Законосъобразно и допустимо е включването в правилата за провеждане на състезанието и олимпиадата публичното оповестяване на резултата. При липса на желание за оповестяване на три имена може да бъде предвидено по регламент лицето да фигурира с номер.

През отчетния период КЗЛД се произнася по искане за становище, заявено от един от мобилните оператори, относно допустимостта на имплементиране на софтуерен продукт, чрез който се снемат лични данни от документи за самоличност.

Искането за становище е във връзка със задължително предписание, издадено на основание чл. 10, ал. 1, т. 5 от ЗЗЛД и в изпълнение на решение, с което КЗЛД изрично е указала на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги: „Да се преустанови снемането на копие на документи за самоличност на физически лица при сключване на договор за обществена електронна съобщителна услуга, чрез което копиране се надхвърлят целите за обработване на личните данни (чл. 2, ал. 2, т. 3 от ЗЗЛД), както и да се заличи от приложенията към договорите (неразделна част от тях) изискването за снемане на копие от документа за самоличност“. Във връзка с посоченото, както и предвид желанието на мобилния оператор да осигури бързина на служителите си при обслужване на потребителите, като същевременно избегне грешки при снемане на информация от документите за самоличност, дружеството съобщава, че възнамерява да закупи софтуерен продукт, който чрез четящо устройство да събира само тези лични данни от българските документи за самоличност на физическите лица, които са необходими за сключване на договор, допълнително споразумение или друг документ между страните и/или предоставяне на електронна съобщителна услуга, а именно данните по чл. 228, ал. 1, т. 1 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС). Предвижда се извличането на данните да става посредством OCR решение. OCR (Optical Character Recognition, или оптично разпознаване на символи) представлява технология за конвертиране на печатен текст в текстов файл. Този метод е различен от сканирането, при което сканираният документ се запазва като файл с изображение, докато при оптичното разпознаване на символи разчетената информация се съхранява като текстов файл. Съхраняват се единствено данните, които са извлечени и посочени по-горе, като технологията не позволява сканиране, копиране или друг вид визуално възпроизвеждане на документа.

Становището на КЗЛД по изложения казус е, че обработването с технически средства на лични данни на потребители на мобилния оператор в посочения в чл. 248, ал. 2, т. 2, буква „а“ от ЗЕС обем (три имена, ЕГН и адрес) е допустимо при условие, че използваната технология е съобразена с изискванията за сигурност по чл. 23 от ЗЗЛД и не води до нарушаване на принципите за защита на личните данни по чл. 2, ал. 2 от ЗЗЛД.

Обработване от дружеството на номера на документа за самоличност с цел предоставяне на електронни съобщителни услуги противоречи на императивната норма на чл. 249, ал. 1, изр. 1 от ЗЕС.

Дружеството, предоставящо обществени електронни съобщителни мрежи и услуги, може да ползва публичната електронна услуга „Справка за валидност на български лични документи“, предлагана от МВР, при сключване на договори с абонати – физически лица, но само при условие, че прилаганата технология гарантира, че номерът на документа за самоличност ще се използва единствено за извършване на автоматична справка в базата данни на МВР, като същият няма да бъде записван, съхраняван или обработван по какъвто и да било начин за други цели.

При въвеждане на нови технологии за обработване на лични данни АЛД следва да предприеме необходимите мерки за предоставяне на субектите на данните на ясна и точна информация по чл. 19 от ЗЗЛД, като същата бъде в опростен и разбираем вид и във възможно най-лесно достъпна форма.

АЛД – дружеството, предоставящо обществени електронни съобщителни мрежи и услуги, следва да спазва общия режим относно сроковете за съхранение на лични данни, като същите трябва да се поддържат във вид, който позволява идентифициране на съответните физически лица за период, не по-дълъг от необходимия за целите, за които тези данни се обработват (арг. чл. 2, ал. 2, т. 6 от ЗЗЛД). Законодателят предвижда, че срокът за съхранение на лични данни трябва да е пропорционален и съотнесен към целите на тяхното обработване.

През 2017 г. остава тенденцията КЗЛД да бъде сезирана с искания от страна на експлоатационни дружества относно предоставяне на лични данни на длъжници, съдържащи се в НБД „Население“.

Становището на КЗЛД по изложения казус е следното.

Кметовете на общините, в качеството им на длъжностни лица по гражданското състояние, могат да предоставят на експлоатационните дружества постоянния и настоящия адрес на лица – абонати на дружеството, на основание чл. 4, ал. 1, т. 7 от ЗЗЛД, след представяне на съответните доказателства, че същите са страни по договор за предоставяне на услуги.

При същите условия при евентуално настъпване на смърт на лице – абонат на дружеството, кметът може да предостави на експлоатационното дружество официална информация за този факт.

Кметовете, в качеството им на длъжностни лица по гражданското състояние, не могат да предоставят на експлоатационните дружества удостоверения за наследници

без наличие на съдебно удостоверение. Твърдението, че наследниците по закон, фигуриращи в удостоверението за наследници на конкретно лице - страна по договор за предоставяне на услуга, са длъжници на експлоатационното дружество, е факт, който подлежи на доказване и е в тежест на лицето, което твърди това обстоятелство.

През отчетния период остава тенденцията в исканията към КЗЛД за становища по повод предоставяне на удостоверения за наследници при смърт на кредитополучатели. Във връзка с посоченото и на основание чл. 10, ал. 1, т. 4 от ЗЗЛД, във връзка с чл. 106, ал. 1, т. 3 от ЗГР, КЗЛД има постоянна практика, според която кметовете на съответните общини, в качеството им на длъжностни лица по гражданското състояние, не могат да предоставят удостоверения за наследници на банката без наличие на съдебно удостоверение. Както и по-горе е посочено, твърдението, че наследниците по закон, фигуриращи в удостоверението за наследници на конкретно лице - страна по договор за кредит за текущо потребление, са длъжници на дружеството, е факт, който подлежи на доказване и е в тежест на лицето, което твърди това обстоятелство.

Предвид зачестилите искания за разрешение за предоставяне на удостоверения за наследници на починали длъжници КЗЛД публикува на своя сайт обобщение на практиката си относно решения, с които се постановява отказ. С цел постигане на по-голяма яснота тази информация е предоставена под формата на въпроси и отговори и е публикувана в раздела „Бъдете информирани“, подраздел „Актуални въпроси от обществен интерес“. Предоставени са и препратки към решения на Върховния административен съд, потвърждаващи практиката на КЗЛД относно постановените откази за предоставяне на удостоверения за наследници на починали длъжници, поискани от банки/експлоатационни дружества на основание чл. 106, ал. 1 от ЗГР.

Един от основните проблеми, поставени пред КЗЛД през 2017 г., е във връзка с предоставяне на достъп до лични данни на различни банки и небанкови финансови институции, които да ползват информация от Регистъра на населението - Национална база данни „Население“. Във връзка с посоченото КЗЛД приема решение за разрешаване на достъпа до НБД „Население“ в съответствие със своите правомощия. Впоследствие през 2017 г. се получиха искания за разширяване на целите на достъп до Регистъра на населението - Национална база данни „Население“ (НБД „Население“), от различни банкови институции. Позицията на КЗЛД е следната.

Разрешението по чл. 103, ал. 1, т. 3 от ЗГР, дадено с предходно решение на КЗЛД, обхваща и проверките на кредитоспособността в Регистъра на населението - НБД „Население“, от страна на банките на основание Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители, както и други нормативни актове, касаещи действията, свързани с проверка на кредитоспособността на клиентите на банките и небанковите финансови институции.

През отчетния период КЗЛД се произнася отново по случай, свързан с искане, отправено към инвестиционен посредник от служител на полицейска служба във Великобритания за разкриване на лични данни на клиент на инвестиционния посредник. В искането си полицейският служител иска да му бъдат предоставени данни за транзакциите. Съобразно постоянната си практика в това отношение КЗЛД изразява становище, че няма правно основание българско юридическо лице – АЛД, да предоставя данни за физическо лице – клиент, директно на полицейска служба от друга държава - членка на Европейския съюз. Законосъобразният обмен на информация, съдържаща лични данни, с цел предотвратяване, разкриване и разследване на престъпления се извършва само между компетентните органи на съответните държави, като в конкретния случай от българска страна това са органите на МВР, респективно на съдебната система.

2. Съгласуване на проекти на нормативни актове

През 2017 г. в КЗЛД постъпва писмо от Министерството на финансите във връзка със съгласувателната процедура по чл. 32, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация относно проекта на Закона за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Основни цели на предложението за изменение са въвеждането на разпоредбите на:

Директива (ЕС) 2015/2376 на Съвета от 8 декември 2015 г. за изменение на Директива 2011/16/ЕС по отношение на задължителния автоматичен обмен на информация в областта на данъчното облагане;

Директива (ЕС) 2016/881 на Съвета от 25 май 2016 г. за изменение на Директива 2011/16/ЕС по отношение на задължителния автоматичен обмен на информация в областта на данъчното облагане;

Директива (ЕС) 2015/2060 на Съвета от 10 ноември 2015 г. за отмяна на Директива 2003/48/ЕО относно данъчното облагане на доходи от спестявания под формата на лихвени плащания.

След анализ на проекта КЗЛД установява, че посочените правни актове, предмет на транспониране, зачитат основните права и спазването на принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз. Както съгласно действащия ЗЗЛД, така и съгласно Общия регламент за защита на данните (Регламент 2016/679), който започва да се прилага от 25.05.2018 г., обменът на лични данни с държава - членка на Европейския съюз, както и с друга държава - членка на Европейското икономическо пространство, се извършва свободно при наличието на правно основание. Доколкото в конкретния случай се касае за обмен на лични данни, налице е нормативно разписано основание за това в правото на държавите членки, регламентиращо правомощията на националните компетентни органи, обвързани със задължителния обмен на данъчна информация.

През 2017 г. КЗЛД съгласува без бележки проекта на междуведомствената работна група за ЗИДЗДАНС, с който в българското законодателство следва да се въведат разпоредбите на Директива (ЕС) 2016/681 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно използването на резервационни данни на пътниците с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на терористични престъпления и тежки престъпления. Експерти на КЗЛД вземат участие в междуведомствената група по транспонирането на Директивата и привеждане на действащите разпоредби от ЗДАНС в съответствие с новите изисквания на европейското законодателство.

През отчетния период в КЗЛД е получено писмо от Висшия съдебен съвет (ВСС) във връзка с проект на Наредба за воденето, съхраняването и достъпа до регистъра на актовете на съдилищата. В писмото на ВСС е посочено, че във връзка с приетия ЗИД на Закона за съдебната власт, и по-специално в разпоредбите ВСС на раздел III от Глава осемнадесета „а“, както и тези, касаещи издаването на актове и извършването на всички други предвидени в закона процесуални действия в електронна форма, са въведени нови задължения за органите на съдебната власт. След последните нормативни изменения съдилищата следва да обявят издадените от тях актове в единен регистър незабавно след издаването им и след полагане на дължимата грижа при спазване на определените с наредбата правила, изисквания на ЗЗЛД и Закона за защита

на класифицираната информация. В регистъра на актовете на съдилищата следва да се обявяват съдебни актове на правораздаване и актове, които слагат край или препятстват по-нататъшното развитие на производството пред съответната инстанция или подлежат на самостоятелно обжалване. Не подлежат на обявяване в регистъра актовете, с които се разкрива защитена от закона тайна и мотивите към тях и други актове, определени от Пленума на ВСС. Във връзка с въведените задължения на съдилищата, разпоредбата на чл. 360г от ЗСВ предвижда, че Пленумът на ВСС и министърът на правосъдието приемат Наредба за воденето, съхраняването и достъпа до регистъра на актовете на съдилищата. По този повод е създадена работна група със задача – изготвяне на проект на наредба. В писмото на ВСС се посочва, че с решение на работната група, изготвила проекта на наредба, е взето решение да бъде поискано становище на КЗЛД по текстовете на публикуваната за обществени консултации наредба.

По представения за съгласуване проект на наредба КЗЛД изразява критична преценка относно текста на разпоредбата на чл. 14, ал. 5 от проекта, съгласно която описаните в ал. 1 – ал. 4 лични данни следва да бъдат задължително публикувани, когато са били от съществено процесуалноправно или материалноправно значение за изхода на конкретното дело и тяхното заличаване би довело до обезсмисляне съдържанието на постановения съдебен акт или да промени смисъла на същия. На практика, така формулиран, текстът на чл. 14, ал. 5 от проекта допуска публикуването на невлезли в сила неанонимизирани съдебни актове при неясни критерии, и по-конкретно критерият „съществено процесуалноправно или материалноправно значение за изхода на конкретното дело”. При прегледа на съдебната практика се установява, че и към настоящия момент съществува противоречива съдебна практика в процеса на правоприлагане, тълкуване и позоваване на факти и обстоятелства от съществено процесуалноправно или материалноправно значение за изхода на конкретното дело. КЗЛД смята, че резултатът би бил обявяване на множество невлезли в сила съдебни актове с незаличени лични данни, което от своя страна може да причини сериозно нарушаване на личната неприкосновеност и нанасяне на непоправими вреди на лицата, чиито данни са станали публично достояние. Постановяването на съдебния акт предполага безспорното обстоятелство, че за да се произнесе по конкретното дело, съответната съдебна инстанция е разполагала в незаличен вид с цялата необходима информация и доказателства по поставения за разглеждане казус. Тази информация също е достояние както на страните, така и на другите участници в процеса, които по съответния процесуален ред имат право да се сдобият и с преписи на съдебния акт в

цялост, с не анонимизирани лични данни. В този смисъл не може да се приеме изводът, че публикуването на някои съдебни актове в електронния регистър на актовете на съдилищата с обезличени лични данни може да доведе до обезсмисляне съдържанието на постановения съдебен акт или да промени смисъла на същия. Лицата, за които той се ползва със сила на пресъдено нещо, са запознати с мотивите и обстоятелствата, при които актът е постановен. Следователно публикуването на обезличени съдебни актове без възможност за извършване на предварителна субективна „специфична преценка” относно заличаването на съдържащите се в тях лични данни е в изпълнение на принципа за публичност на съдебния процес и предоставяне възможност на обществото да си състави собствена оценка за тенденциите в съдопроизводството, без да е необходимо в текстовете на публикуваните актове да се разпознават конкретни лица и данни за тях.

В допълнение приемането на подобни текстове на практика ще ограничи значително правото на защита на личните данни на физическите лица поради обстоятелството, че публикуването на необезличени съдебни актове ще се извършва по субективни критерии и едновременно с това ще се позовава на формално нормативно основание.

VIII. Предоставяне на лични данни в трети държави

През 2017 г. КЗЛД се е произнесла по общо **24** искания и уведомления за предоставянето на лични данни в трети държави, както следва: **13** уведомления на основата на стандартни договорни клаузи, **4** искания за разрешаване на основа задължителни фирмени правила и **2** искания на основание междудържавни споразумения, **5** искания на основание чл. 36а, ал. 7 от Закона за защита на личните данни (т.нар. дерогации).

1. Разрешения на трансфери

В стремежа си да понижават административните си разходи компаниите все по-често се интересуват от законосъобразното обработване на лични данни, станали обект на трансфер по силата на корпоративни фирмени правила, важащи по силата на корпоративните обвързаности на група предприятия, разположени в различни страни. През отчетния период на основание чл. 36б, ал. 1 от ЗЗЛД КЗЛД е разрешила четири трансфера на основата на задължителни фирмени правила. Основно се прехвърлят данни на служители и клиенти. Като основни цели се посочват администриране на човешки ресурси, трудови и финансово-счетоводни дейности.

Отделно от посоченото през отчетния период КЗЛД се произнася с решения за трансфер на данни и по други искания.

На основание чл. 36б, ал. 1 от ЗЗЛД във връзка с чл. 85, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 26, ал. 2 от Закона за международните договори на Република България и след като прави преценка, че АЛД, предоставящ данните – НАП, и АЛД, който ги получава – данъчната администрация на Съединените американски щати (Internal Revenue Service - IRS), представят достатъчно гаранции за защитата им, КЗЛД разрешава трансфер на финансова информация, съдържаща лични данни, за целите на периодичния автоматичен обмен по смисъла на Споразумението между правителството на Съединените американски щати и правителството на Република на България за подобряване на международното данъчното облагане и прилагането на FATCA за срока на действието му.

На основание чл. 36б, ал. 1 от ЗЗЛД във връзка с чл. 85, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 26, ал. 2 от Закона за международните договори на Република България и след като преценява, че се представят достатъчно гаранции за

защитата им, КЗЛД разрешава на НАП трансфер на финансова информация, съдържаща лични данни, за целите на периодичния автоматичен обмен по смисъла на Конвенцията за взаимно административно сътрудничество по данъчни въпроси, изменена с протокола за изменение на конвенцията за взаимно административно сътрудничество по данъчни въпроси, влязъл в сила на 1 юни 2011 г., както и на Многостранното споразумение между компетентните органи за автоматичен обмен на информация за финансови сметки за срока на действието им.

През отчетния период в КЗЛД постъпва искане за разрешение за предоставяне на лични данни в трети страни от дружество, предоставящо туристически услуги за български и чуждестранни граждани в страната и чужбина. От приложените към искането доказателства става ясно, че при покупка на продукт на туристическото дружество туристите подписват договор за туристическа услуга и декларация за съгласие личните им данни да бъдат използвани за резервиране и заплащане на всички избрани от тях основни и допълнителни услуги, свързани с пътуването.

След преглед и проверка КЗЛД разрешава трансфера, като се произнася със следното становище: дружеството може да предоставя лични данни на свои клиенти (потребители) до трети държави за целите на своята дейност, а именно – резервиране и заплащане на основни и допълнителни услуги, свързани с пътуването, на основание изрично и информирано съгласие от субектите (арг. чл. 36а, ал. 7, т. 1 от ЗЗЛД) при спазване на изискването на чл. 19, ал. 1 от ЗЗЛД за предоставяне на информация. Също така след постигане целите на обработване на личните данни АД е длъжен да ги унищожи (арг. чл. 25 от ЗЗЛД).

Друго решение на КЗЛД за трансфер е във връзка с молба за разрешение на трансфер на данни, подадена на основание чл. 36а, ал. 7 от ЗЗЛД (т.нар. дерогации). Дружеството, извършващо трансфера на данни, предоставя услуги по събиране на вземания на потребители, възникнали в резултат на проблеми със самолетни полети. Обработването на личните данни, предмет на трансфер, е свързано с предявяването на претенции и получаването от името на клиента на дължими суми, свързани с проблемен полет, банков превод на същите по негова сметка, счетоводни цели, маркетинг и статистика. Целта на предоставянето на личните данни в трети страни е претендирането и получаването от името на клиента на обезщетения, дължими от авиокомпания, възникнали като резултат от проблемен полет, като тук се включват: продължително закъснение, отмяна, отказан достъп на борда на самолет и/или

настаняване в по-ниска от заплатената класа. Трябва да се отбележи, че конкретните държави, в които горепосочените лични данни биха могли да се трансферират, зависят от това къде се намира съответният авиопревозвач, орган за алтернативно разрешаване на спорове, административен орган, в това число и националният надзорен орган, съд, лица, с които дружеството работи, за да изпълнява задълженията си, поети по силата на договор. За да могат да се възползват от услугите му, потенциалните клиенти трябва да си направят потребителски профил в уебсайта на дружеството. Лични данни се предоставят единствено и само след като те са дали изричното си и информирано съгласие.

В своето решение КЗЛД определя, че дружеството може да предоставя лични данни на свои клиенти до трети държави за целите на своята дейност, а именно – услуги по събиране на вземания на потребители, възникнали в резултат на проблеми със самолетни полети, на основание изричното информирано съгласие на субектите. След постигане на целта на обработване на личните данни АД следва да ги унищожи.

2. Уведомления за трансфери

Позицията на КЗЛД в случаите на осъществяване на трансфер на лични данни, на основание чл. 36а, ал. 5, т. 2 от ЗЗЛД, е, че АД не следва да подават искане за разрешаване на трансфер. В тези случаи същите следва да подадат уведомление до КЗЛД за предстоящия трансфер, като приложи доказателства относно наличието на сключени стандартни договорни клаузи.

При разглеждането на уведомленията КЗЛД следи за изпълнението и представянето на доказателства по отношение на това дали споразумението за трансфер възпроизвежда в цялост текста на стандартните договорни клаузи, дали са спазени изискванията, визирани в чл. 19 и чл. 20 на ЗЗЛД, приложимото правно основание за трансфер на данни по чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД.

3. Преглед на спазването на „Щита за лична неприкосновеност ЕС–САЩ“

На 18 октомври 2017 г. Европейската комисия публикува доклад от първия съвместен преглед на „Щита за лична неприкосновеност ЕС–САЩ“. В съвместния преглед (18–19 септември) вземат участие представители на правителството на САЩ, Европейската комисия, Европейския надзорен орган по защита на данните, Работната

група по чл. 29 и европейските надзорни органи. Част от екипа е и председателят на КЗЛД – г-н Венцислав Караджов, в качеството му на заместник-председател на Работната група по чл. 29.

Докладът покрива всички аспекти на споразумението - приложение, администриране, надзор и привеждане в сила на правната рамка от компетентните органи на САЩ. Фокус на оценката е да потвърди, че механизмите и процедурите, залегнали в нея, са изцяло имплементирани и функциониращи по начина, залегнал в решението за адекватност.

Проверяващият екип събира информация от заинтересованите лица – дружествата, които са сертифицирани по „Щита за лична неприкосновеност“, както и от неправителствени организации, които работят в сферата на основните права, и по-конкретно, цифровите права и неприкосновеността.

Съвместният преглед показва, че американското правителство е осигурило необходимите структури и процедури за осъществяването на функционирането му. Според изнесената информация повече от 2400 дружества са сертифицирани по схемата. В допълнение американските власти са осигурили механизъм за разглеждане на жалби и процедури за защита на правата на физическите лица. Това включва в себе си механизми за обезщетение на граждани на ЕС като арбитраж и омбудсман.

Въз основа на получените резултати се установява, че САЩ продължават да осигуряват адекватно ниво на защита по отношение на трансфери на лични данни от ЕС до дружества в САЩ.

В същото време ЕК прави следните препоръки:

- Дружества не могат да се позовават на споразумението, преди да е завършен процесът на сертифициране от страна на Департамента по търговия;
- Проактивна и редовна проверка от Департамента по търговия за неверни твърдения от страна на дружества, при които процесът на сертифициране не е приключил;
 - Текущ надзор за съответствие с правната рамка;
 - Повишаване на осведомеността;
 - Подобряване на сътрудничеството между Департамента по търговия и европейските надзорни органи;

- Изследване на автоматизираното вземане на решения;
- „Директива № 28 на президента на САЩ“, инкорпорирана в американския Закон за чуждестранното разузнаване. (Presidential Policy Directive 28 (PPD-28) in Foreign Intelligence Surveillance Act).
- Бързо назначаване на омбудсман по Щита;
- Бързо назначаване на членове на PCLOB;
- По-навременно и подробно докладване за развитието на нещата от страна на американските власти.

IX. Подготовка за прилагане на новата правна рамка на ЕС в областта на защитата на личните данни: Общ регламент и Директива за защита на личните данни

След 4 години интензивни преговори на 4 май 2016 г. в Официален вестник на Европейския съюз бяха обнародвани Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) и Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления, или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета.

По отношение общия регламент е предвидено отложено прилагане на неговите разпоредби, смятано от 25 май 2018 г. Срокът за транспониране на директивата е 6 май 2018 г.

По принцип политиката по защита на личните данни има изключително хоризонтален характер, като засяга почти всички сфери от живота и бизнес сектори. Това обстоятелство е отчетено от европейските законодатели при приемането на Общия регламент, в резултат на което е налице един всеобхватен и сложен по своята правна природа законодателен акт. От гледна точка на правото на ЕС регламентът е пряко приложим нормативен акт, задължителен в своята цялост. Целта му е да осигури еднакво прилагане на правото на Съюза във всички държави членки. Регламентът за разлика от директивата не се нуждае от транспониране. Едно от предизвикателствата на Общия регламент за защита на данните обаче е хетерогенният характер на неговите норми, които оставят възможност, а в някои случаи и задължават законодателите в държавите членки да приемат национални мерки по прилагането му. В това отношение може да се каже, че той притежава някои от характеристиките на директива.

Въпреки различната правна природа на двата акта на правото на ЕС (регламент и директива) анализът на техните норми показва, че синхронизираното с тях национално законодателство следва да бъде уредено в един национален правен акт – в Закон за

изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни (ЗИДЗЗЛД). Този подход е най-удачен както от принципна, така и от правно-техническа гледна точка.

Във връзка с посоченото през отчетния период е изработен проект на ЗИДЗЗЛД, придружен от проект на мотиви и проект на частична предварителна оценка на въздействието.

В частта за Общия регламент проектът на ЗИДЗЗЛД е разработен на вътрешно експертно ниво от КЗЛД. С тази част от проекта на закон се предприемат мерки по изпълнението на регламента. Законопроектът в частта за директивата е разработен от междуведомствена работна група под ръководството на МВР с участието на представители на КЗЛД.

С проекта на ЗИДЗЗЛД се разписват необходимите национални мерки по прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 на ЕП и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент за защита на личните данни), както и се транспонира Директива (ЕС) 2016/680 на ЕП и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления, или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (Директива за полицията).

Някои от националните законодателни решения, предложени в ЗИДЗЗЛД, са следните.

Актуализиран понятиен апарат: регламентът значително разширява досегашния понятиен апарат в областта на защитата на личните данни. С предлаганите законодателни промени се актуализира използваната терминология в съответствие с Регламент 2016/679 и Директива 2016/680.

Длъжностно лице по защита на личните данни: администраторите и обработващите следва задължително да определят длъжностното лице по защита на личните данни (ДЛЗЛД) в трите хипотези по чл. 37, параграф 1 от Общия регламент (публичен орган или орган на местно самоуправление; системно и мащабно наблюдение на субектите на данните; мащабно обработване на специални (чувствителни) лични данни). В допълнение със ЗИДЗЗЛД се предлага задължително

определяне на длъжностно лице по защита на данните и в случай, че се обработват лични данни на над 10 000 физически лица.

Регистрация на АЛД: от 25 май 2018 г. отпада задължението за регистрация на АЛД в КЗЛД. Това обстоятелство е отчетено в проекта на законови изменения и допълнения, като е предложена отмяната на досегашните текстове, уреждащи задължителната регистрация като АЛД.

Особени ситуации на обработване на лични данни: законопроектът предлага по-детайлна регламентация на отделни групи обществени отношения като упражняване на правото на свобода на изразяване и информация, включително за журналистически цели и за целите на академичното, художественото или литературното изразяване; обработване на лични данни в контекста на трудови/служебни правоотношения; законова регламентация в специални закони на публичния достъп до ЕГН; изключване на данните на починали лица от кръга на личните данни.

Административни санкции на публични органи: не се предвижда разграничение в санкционния режим при нарушение на правилата за защита на личните данни между публични и частни АЛД.

Подзаконова уредба: с оглед голямото разнообразие на материята, уредена с Общия регламент, респективно със ЗЗЛД, в предложените промени е предвидена законодателна делегация за приемане на подзаконови актове като наредба в областта на сертифицирането, както и ненормативни документи като например минималните изисквания при систематично мащабно видеонаблюдение на публично достъпни зони, както и по отношение на автоматизираното вземане на индивидуални решения, включително профилиране.

В съответствие с изискванията на чл. 19, ал. 2 във връзка с чл. 20, ал. 2 от Закона за нормативните актове е извършена частична предварителна оценка на въздействието на проекта на ЗИДЗЗЛД. Проектът на ЗИДЗЗЛД е изпратен на министъра на вътрешните работи за предприемане на действия по компетентност по провеждането на обществена консултация и внасянето на проекта за разглеждане в Министерския съвет.

Във връзка с прилагането на новия общ регламент за защита на данните през 2017 г. КЗЛД разгръща широка информационно-разяснителна кампания, насочена към различни групи заинтересовани лица:

- физически лица – субекти на данните;

- представители на държавни и местни органи;

- администратори и обработващи лични данни в частния сектор във връзка с прилагането на новата правна рамка на ЕС в областта на защитата на личните данни: Общ регламент и Директива за защита на личните данни. Представители на КЗЛД се включват в различни форуми през отчетния период.

В началото на отчетния период КЗЛД отбелязва за 11-и пореден път европейския Ден за защита на личните данни. Акцент в честванията за поредна година е диалогът на КЗЛД с гражданите и АЛД. Традиционно са организирани Ден на отворените врати и Открита приемна. С цел представяне на защита на личните данни по разбираем и запомнящ се начин на български език са преведени и адаптирани кратки анимирани информационно-образователни клипове на тема „Неприкосновеност в дигиталния век”. Всеки от 10-те клипа съдържа важно послание, свързано с поведението на физическите лица в интернет, социалните мрежи, при употребата на мобилни устройства, както и лесни за запомняне съвети за защита неприкосновеността на личния живот. Информационно-образователните клипове са достъпни на интернет страницата на КЗЛД на български и английски език.

Като единствен надзорен орган в България, за КЗЛД възниква важен ангажимент да проведе широка разяснителна кампания и на достъпен език да популяризира основните положения на новия Регламент (ЕС) 2016/679, така че посланията да достигнат до максимално широк кръг заинтересовани лица. Във връзка с това през отчетния период КЗЛД разработва ръководство - информационен материал „10 практически стъпки за прилагане на Общия регламент за защита на данните”, който е публикуван на официалната интернет страница на КЗЛД. Целта на документа е в синтезиран вид и на достъпен език да представи основните практически действия, които АЛД следва да предприемат във връзка с изпълнение на задълженията, които им вменяват разпоредбите на Общия регламент относно защитата на данните. С този информационен материал КЗЛД подпомага дейността на АЛД чрез актуални съвети за осъществяване задълженията им на практика.

X. Международна дейност

1. Подготовка за българското председателство на Съвета на ЕС

През отчетния период в КЗЛД е изграден екип за българското председателство на Съвета на ЕС от 8 души, ръководен от председателя на КЗЛД и един от нейните членове. Всички те са преминали през специализираното обучение за държавната администрация, организирано от Министерството за българското председателство на Съвета на ЕС, Дипломатическия институт и ИПА. Благодарение на тях членовете на екипа успяват да развият своите умения за водене на преговори, включително триалози, комуникационни умения, председателстване на срещи на работните групи на Съвета на ЕС, работа с документацията и документооборота на ЕС и др.

В допълнение всеки от експертите в екипа е специализиран по конкретни законодателни досиета и теми на ЕС, по които КЗЛД ще има водеща или подпомагаща роля: предложение за регламент относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, модернизиранието на Конвенция 108 на Съвета на Европа, предложение за Регламент за неприкосновеността на личния живот и електронните съобщения (ePrivacy Regulation), съхранение на трафични данни за целите на националната сигурност и борбата с престъпността, очакваното в началото на 2018 г. законодателно предложение на ЕК относно електронните доказателства (e-evidence) и др.

2. Домакинство на 40-ата международна конференция на органите по защита на данните и неприкосновеността през 2018 г.

През 2017 г. официално е обявено одобрението на съвместната кандидатура на Комисията за защита на личните данни и Европейския надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД) за домакинство на 40-ата международна конференция на органите по защита на данните и неприкосновеността през 2018 г. През отчетния период е подготвен и представен официален презентационен клип на юбилейното издание на най-големия форум в сферата на защитата на личните данни и неприкосновеността на личния живот, както и съвместна брошура за конференцията. КЗЛД и ЕНОЗД са в процес на договаряне на предварителна програма за конференцията. Планира се пленарната част на форума да се проведе в Брюксел, като от София се осъществяват два от панелите в откритата сесия. Посредством видеоконферентна връзка и балансирана програма ще се докаже, че със средствата на съвременните технологии

професионалистите в сферата на защитата на личните данни са по-обединени в усилията си от всякога. Планира се в София да се разгърне програма, насочена към бизнеса, неправителствения сектор, академичните среди, както и публичния сектор от България, Западните Балкани и от ОНД. Международната конференция на органите по защита на личните данни и неприкосновеността е ежегодно събитие, което датира от 1979 г. Тя е най-мощният и значим форум за обмяна на опит, добри практики и анализ на тенденции в сектора на защитата на личните данни в световен мащаб и обединява 115 акредитирани органа от целия свят. Домакинството на конференцията се поверява на страни с доказан опит и капацитет в сферата на защитата на личните данни и история на спазване и зачитане на човешките права и свободи.

3. Участие в работни формати на ЕС

През 2017 г. експерти от администрацията на КЗЛД участват в работни групи към институциите на Европейския съюз. Участието в дискусиите на Работната група към Европейската комисия относно въвеждането на мерките за изпълнение на Регламент 2016/679 и транспонирането на Директива 2016/680 в законодателствата на държавите членки през отчетния период спомага за напредъка по създаването на ключови разпоредби при промяната на българския Закон за защита на личните данни.

През януари 2017 г. Европейската комисия представя предложението за регламент относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) №45/2001 и Решение №1247/2002/ЕО. Приемането през 2016 г. на Общия регламент относно защитата на данните и Директивата за полицията и правосъдието води до по-високи стандарти относно осигуряване на защитата на личните данни, което наложи промяната на редица правни актове, сред които е и Регламент (ЕО) №45/2001. През отчетния период експерти от КЗЛД вземат участие в обсъждането на новите текстове в рамките на Работна група DAPIX (Защита на данните) към Съвета на ЕС. През юни 2017 г. на Съвет „Правосъдие и вътрешни работи“ постига общ подход по предложението за регламент, а през ноември 2017 г. естонското председателство започва преговори (триалози) с Европейския парламент. В началото на декември 2017 г. става ясно, че работата по законодателното досие ще продължи и по време на българското председателство на Съвета на ЕС.

През 2017 г. Европейската комисия представя предложението си за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно зачитането на личния живот и защитата на личните данни в електронните съобщения и за отмяна на Директива 2002/58/ЕО (Регламент за неприкосновеността на личния живот и електронните съобщения). По същество предложението представлява преглед на Директива 2002/58/ЕО (Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронните комуникации). Именно реформата на рамката за защита на данните, и по-специално приемането на Регламент (ЕС) 2016/679, налага осъвременяването на законодателството в тази област. От една страна, целта на новия правен акт, предложен от КЗЛД, е да се осигури по-добра защита на неприкосновеността на личния живот при електронните комуникации, като изгради доверие в цифровите услуги и тяхната сигурност, от друга страна – да открие нови възможности за стопанска дейност в контекста на стратегията за цифров единен пазар. Поради сложния характер на взаимоотношенията, които урежда, както и поради въпросите, които повдига в сферата на личните данни, експерти от КЗЛД подпомагат водещите експерти, участващи в дискусиите в рамките на Работна група TELE (Телекомуникации и информационно общество) към Съвета на ЕС. Следва да се отбележи, че като представител на КЗЛД в съвместно заседание на Работна група TELE и Работна група DAPIX по въпросите на запазването на метаданни за нуждите на националната сигурност и за предотвратяване, разкриване и разследване на тежки престъпления, участие взема Мария Матева – член на КЗЛД. Работата по досието продължава.

4. Участие в международни форуми за защита на данните

През 2017 г. продължава участието на КЗЛД в работата на специално създадените съвместни надзорни органи и координационни групи по надзор на широкомащабните информационни системи на ЕС. Въпросните колективни органи се ръководят от ЕНОЗД и се състоят от представители на националните органи за защита на личните данни на страните – членки на ЕС: Съвместния надзорен орган на Европол, Съвместния надзорен орган „Митници“, Координационните надзорни групи на Шенгенската информационна система (ШИС II), Визовата информационна система (ВИС), ЕВРОДАК, Митническата информационна система (МИС) и Информационната система за вътрешния пазар.

През 2017 г. КЗЛД продължава да оказва съдействие в рамките на своята компетентност за пълно присъединяване на Република България към Шенген. КЗЛД успява да изпълни в пълен обем ангажиментите си, произтичащи от междуведомствения план с мерки относно готовността на България за пълно прилагане на достиженията на правото от Шенген. Продължава практиката за участие на членове на КЗЛД в мисиите за оценка по Шенген в областта на защита на данните на други държави членки, като през отчетния период това са Норвегия, Швеция, Исландия, Испания и Португалия.

5. Пролетна конференция на европейските органи по защита на данните

На 27 и 28 април 2017 г. в Лимасол, Кипър, Офисът на комисаря по защита на личните данни на Република Кипър е домакин на ежегодно провежданата Пролетна конференция на европейските органи по защита на данните.

Събитието се провежда в условията на въвеждане на новите европейски правила за защита на данните – Общия регламент за защита на личните данни и Директивата за защита на личните данни в полицейската и наказателната дейност, както и модернизиранието на Конвенция 108 на Съвета на Европа за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни. В контекста на новите предизвикателства към органите по защита на данните дневният ред на конференцията обхваща редица теми, предназначени да достигнат до възможно най-широк кръг делегати, а именно - новите правила за защита на данните, повишаване на осведомеността на хората и бизнеса, прозрачността и отчетността в облака, достъпа на правоприлагащите органи до лични данни, предизвикателствата за неприкосновеността на личния живот по отношение на генома и базите данни.

На време на форума е представено и последното развитие в модернизиранието на Конвенция 108 относно защитата на лицата при автоматизираната обработка на лични данни, както и имплементирането на Общия регламент за защита на данните и Директива за защита на личните данни в полицейската и наказателната дейност. Междувременно Работната група по чл. 29 разработва ръководства за администраторите и обработващите лични данни, а Европейската комисия следва да подготви регулирането на някои разпоредби на Регламента и Директивата. В резултат на дискусиите е приета Резолюция 1 на Конференцията.

Отчетена е и необходимостта от международно сътрудничество в борбата срещу тероризма и другите форми на организирана престъпност, като едновременно с това е подчертано, че е от съществено значение това сътрудничество да се основава на взаимно доверие и зачитане на правото на защита на данните. В процес на подготовка са и редица законодателни предложения и инициативи, които водят до огромно събиране на лични данни, както и до обмен на информация между оперативно съвместими широкомащабни системи за целите на правоприлагането. Такива са Конвенцията на Съвета на Европа за борба с киберпрестъпността, пакетът от предложения за интелигентен граничен контрол на ЕС, Регламентът за преработване на ЕВРОДАК, системата за влизане/излизане от ЕС, Европейската система за информация за пътувания и разрешения и др.

В рамките на Пролетната конференция са обсъдени и приети нови правила за акредитация. В съответствие с решение е създадена работна група с мандат да изготви и предложи нови правила, с които да се изменят съществуващите от 2004 г. Обсъдена е новата роля на конференцията и е изразено всеобщото желание тя да се превърне в абсолютното годишно събитие на органите за защита на данните.

6. Тридесет и девета международна конференция на органите по защита на личните данни

Ежегодно провежданото събитие е един от най-важните световни форуми за обмяна на знания, опит и идеи с цел осъществяване на взаимодействие и изработване на унифицирани методи за действие на органите за защита на личните данни от цял свят.

В работата на конференцията вземат участие делегати от цял свят – органи за защита на личните данни, неправителствени организации, представители на академичните среди и бизнеса. През 2017 г. то се провежда в Хонконг в периода от 25 до 29 септември 2017 г. Представители на българския надзорен орган са неговият председател – Венцислав Караджов, членът на КЗЛД Цветелин Софрониев и главният секретар Десислава Тошкова-Николова. Конференцията се провежда под мотото: „Свързване на Изтока и Запада в защитата и зачитането на неприкосновеността на данните“.

По правило закритите сесии се провеждат в началото на конференцията. В Хонконг основната тема на конференцията е „Споделяне на информация между

държавните органи: защита на чувствителни данни, защита от дискриминация и управление на риска”. Обсъдени са теми, свързани със споделянето на информация, ролята на държавните органи, обществените опасения относно дискриминацията и защитата на чувствителните данни.

Откритите сесии са посветени на следните основни теми: „Защита на личните данни в Азия”, „Уведомление и съгласие”, „Трансгранични трансфери на данни” и „Предизвикателствата на новите технологии”.

Поставен е акцент върху различията в културата на неприкосновеност на личния живот между Запада и Изтока, промените в обществените виждания за неприкосновеност на личния живот и приложимостта на западните модели за защита на данните в Азия и други части на света.

Широко дискутирани са искането и получаването на съгласие като крайъгълен камък при изграждане на доверието, върху който е изградено информационното общество, както и въпросът има ли място за нов подход за постигане на доверие в онлайн икономиката и по-добра защита на данните.

Вземайки предвид важността на трансграничните трансфери на лични данни, широко обсъждано е състоянието на глобалната регулаторна рамка. Един от акцентите е свързан с механизмите за трансфер на данни съгласно законодателството на ЕС и усилията на Европейската комисия за разширяване на рамката за неприкосновеност на личния живот и защита на данните с Япония и Южна Корея, както и с търговските партньори в Латинска Америка и европейските съседи.

Не са подминати и важните теми за етичните страни в изкуствения интелект, стратегиите и приоритетите при регулирането на резултатите в цифровата икономика, въздействието на киберсигурността върху защитата на данните, ролята на криптирането в дигиталната ера, управлението на цифровата идентичност.

Традиционно успоредно с основните сесии на Конференцията се провеждат редица съпътстващи мероприятия. Представителите на КЗЛД вземат участие в семинара, посветен на „Щита на неприкосновеност“, организиран от Търговския департамент на САЩ.

Юбилейната Четиридесета международна конференция по защита на данните и неприкосновеността през 2018 г. ще бъде организирана съвместно от Комисията за защита на лични данни на Република България и от Европейския надзорен орган по

защита на данните. Във връзка с това в последния панел на тазгодишната конференция председателят на КЗЛД - Венцислав Караджов, и на Европейския надзорен орган – Джовани Бутарели, представят основните теми и събития, предвидени за предстоящата конференция, която ще се проведе през 2018 г. в Брюксел и София и ще протече под мотото „Имаме ли нужда от етика в дигиталния свят?“.

7. Конференция на органите за защита на данните на Централна и Източна Европа

Форумът е ежегодно събитие на органите за защита на личните данни от Централна и Източна Европа. Целта на събитието е да се подкрепи прилагането на международните стандарти за защита на данните и да се даде възможност за споделяне на опита и добрите практики на държавите, участнички в срещата. Органите за защита на данните се възползват от възможността да обсъдят различни аспекти на защитата на личните данни, съществуващите предизвикателства и възможностите за гарантиране на международните стандарти за защита на данните.

Основните теми, които са предмет на обсъждане, са свързани с обработването на лични данни в правоприлагащия сектор, постигането на баланса между обществената безопасност, от една страна, и зачитането на правото на неприкосновеност на личния живот и защита на данните, от друга, провежданите кампании за повишаване на осведомеността (изработване на ръководства и провеждане на обучения). Обсъждани са вътрешните правила, ролята, структурата на събитието, както и правилата за акредитация. Подчертана е необходимостта от приемането на резолюции и декларации, които впоследствие да бъдат предоставяни на Европейската комисия и на Съвета. Обсъдени са и рисковете за неприкосновеността на личния живот, които съпътстват големия обмен на данни в условията на многообразните онлайн услуги, социалните мрежи, онлайн транзакции и търсачки. Споделен е и опитът на участниците по отношение на популяризирането на решенията и обхвата на разкриване на лични данни.

Българският орган по защита на данните е представен от г-жа Мария Матева и проф. Веселин Целков, членове на КЗЛД. Българските представители изнасят презентация в рамките на панела „Защита на данните в интернет“.

8. Участие в Европейския семинар за практически казуси и срещата на надзорните органи от групата GPEN, организирани от британския надзорен орган по защита на личните данни

На европейския семинар за практически казуси надзорните органи за защита на данните от Европа (вкл. страни, които не са членки на ЕС) имат възможност да представят отделни аспекти от Общия регламент относно защитата на данните, и по-конкретно, как точно смятат да ги прилагат в практиката. Представителите на КЗЛД изнасят презентация в панела „Стратегии на надзорните органи за прилагането на Общия регламент“, в която очертават основните мерки и дейности, които КЗЛД предприема за осигуряване на адекватното и плавно прилагане на регламента в България. Презентацията е посрещната положително от останалите участници, част от които проявяват интерес от последваща обмяна на опит с КЗЛД с цел заимстване на добри практики от българския надзорен орган.

По време на срещата на органите от групата GPEN е дадена възможност на представителите на органите извън Европа (Япония, Южна Корея, Израел, Канада) да представят своята дейност и достижения. От българска страна е използван поводът за предварително и неформално проучване сред някои от неевропейските органи на готовността за участие с лектори и панелисти в 40-ото издание на международната конференция на органите по защита на данните и неприкосновеност през 2018 г.

9. Обучение на тема „Интернет управление“

Балканското училище по интернет управление организира с подкрепата на Съвета на Европа обучение на тема „Интернет управление“, което се провежда от 21 до 25 август 2017 г. в гр. Сараево, Босна и Херцеговина. Събитието е насочено към представители на държавните институции, академичните среди, гражданското общество, бизнеса и медиите. Темата „Интернет управление“ е изключително актуална, особено с оглед бъдещото прилагане на Общия регламент за защита на данните. Основна цел на обучението са насърчаване на представители на страните от Балканския регион за участие и ангажиране с темата както на регионално, така и на международно ниво, и даване на гласност на проблемите и на съществуващите перспективи. Чрез повишаване осведомеността на национални и регионални експерти по отношение на важността на Интернет управлението и неотложните проблеми, свързани с прилагането му, се създава мотивация за по-нататъшно участие във форуми и бъдещи процеси и се

улеснява извършването на различни проучвания и оказване на съдействие в тази област.

В програмата на обучението са включени фундаментални въпроси, свързани с Интернет управлението – как работи интернет, критична инфраструктура, същност и основни принципи на Интернет управлението. Разгледана е ролята на различните участници в процесите. Дискутиран е въпросът за неутралността на мрежата и как това защитава правото на достъп. По отношение на киберсигурността и криптирането е обсъден стратегическият въпрос трябва ли да се защити правото на криптиране. Разгледани са въпроси, свързани с киберпрестъпността и съответния отговорен отговор - глобални, регионални и национални политики (закони, стратегии, планове за действие), както и оперативни механизми (центрове за действие при инциденти в информационната сигурност, роли на заинтересованите страни, публично-частни партньорства). Обект на обсъждания е установяването на баланс между защитата на данните и свободата на словото. В рамките на обучението са включени и други теми, като „Авторски права и интернет посредници“ и „Юрисдикция в интернет пространството“. С цел онагледяване прилагането на теоретичните познания в практиката, е извършена симулация на процес по Интернет управление.

10. Други международни инициативи

През отчетния период КЗЛД разглежда писмо относно отправеното чрез Постоянното представителство на Република България в ЕС запитване от представителите на Министерството на вътрешната сигурност на САЩ към Мисията на САЩ в Брюксел по повод на евентуален интерес на нашата страна от подписването на писмо за намерение за обмен на информация за пътуващи лица, осъждани за сексуално посегателство над деца. Във връзка с повдигнатия за съгласуване въпрос КЗЛД отбелязва, че България участва в създадения в края на 2012 г. Глобален алианс срещу сексуалното насилие над деца в интернет, чиято цел е да се обединят лицата, отговорни за вземането на решения, в целия свят с оглед по-ефикасно откриване и оказване на помощ на жертвите и за наказателно преследване на извършителите чрез засилено международно сътрудничество. Сред участниците в инициативата са държавите членки, както и редица трети държави, сред които и САЩ. Обсъждането на възможността България да заяви интерес за подписването на писмо за намерението за

обмен на информация за пътуващи лица, осъждани за сексуално посегателство над деца, следва да се разглежда, като се вземат предвид следните рамкови параметри.

- Писмото за намерение не създава механизъм за евентуално бъдещо сътрудничество. Такъв механизъм ще се създаде с подписването на съответното международно споразумение с реципрочно действие.

- България следва да изрази намерение да обменя информация единствено за осъдени лица за сексуално посегателство над деца, но не и за заподозрени в такова престъпление лица.

- Обменът на данни в рамките на евентуално бъдещо споразумение следва да се осъществява единствено между компетентни органи.

При осъществяването обмена на информация относно осъдени лица за сексуално посегателство над деца следва да се гарантира най-добрият интерес на децата.

Продължава съвместната работа между експертите от КЗЛД и МВР по линия на международното сътрудничество в рамките на Работната група за защита на личните данни към Конвенцията за полицейско сътрудничество в Югоизточна Европа (PCС SEE), където се разглежда проектът на прилагащо споразумение по линия на защита на личните данни в рамките на Конвенцията. Работата по прилагащото споразумение започва през декември 2016 г., като през 2017 г. КЗЛД изразява становище по предложената версия на акта. Дадени са конструктивни препоръки относно съобразяването на споразумението с новата правна рамка в областта на личните данни, и по-конкретно, Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления, или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета, както и лансираната от Европейската комисия комуникация, свързана с обмена на данни и тяхната защита в световен мащаб (Communication from the Commission to the European parliament and the Council – Exchanging and Protecting Personal Data in a Globalised World; http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-17-15_en.htm). В съответствие с това на по-късен етап експертите от КЗЛД предлагат конкретни текстове, които в голяма степен са в съответствие с текста на посоченото за модел споразумение в областта на съдебното и полицейското сътрудничество с трети страни – т.нар. EU-USA Umbrella Agreement. Обединени от

факта, че една част от страните по Конвенцията са държави - членки на ЕС, а другата част са страни, които са в предприсъединителен процес към ЕС, КЗЛД смята, че новото законодателство задава висок стандарт и представлява обща цел, към която следва всички ние да се стремим. Работата по споразумението продължава.

XI. Обучение в областта на защитата на личните данни

КЗЛД е единственият национален орган в Република България с контролни и надзорни правомощия в областта на защитата на личните данни и личната неприкосновеност. По силата на ЗЗЛД КЗЛД осъществява контрол както върху частноправните субекти, така и върху публичните органи, които имат качеството на АЛД. Един от основните инструменти за превенция и установяване на единни стандарти сред АЛД от частния и публичния сектор е провеждането на обучение. Това задължение е вменено на КЗЛД със ЗЗЛД (чл. 10, ал. 13).

Общият регламент относно защитата на данните вменява на КЗЛД като назорен орган да „насърчава обществената информираност и разбиране на рисковете, правилата, гаранциите и правата, свързани с обработването“ (чл. 57, а).

През 2017 г. е подготвена нова цялостна концепция за провеждане на обучение в сферата на защитата на личните данни. Тя определя различните целеви групи обучаеми (АЛД, длъжностни лица по защита на данните, субекти на данните с интерес към материята), като за всеки тип е предложена различна по продължителност и съдържание програма за обучение съобразно техните интереси, желания, както и предизвикателствата, с които биха се сблъскали при обработването на лични данни.

Концепцията за провеждане на обучение в сферата на защита на личните данни се явява допълваща усилията на КЗЛД в стартиралата процедура по изграждане на национален обучителен център, който да осигури нужното обучение за служителите по защита на личните данни, АЛД, както и други заинтересовани лица. Планира се предоставените обучения да се провеждат основно по електронен път. Осъществяването на този проект се осъществява на няколко етапа, като през 2018 г. се очаква да се проведат първите обучения.

1. Изграждане на национален обучителен център в областта на защита на личните данни

Новите моменти в нормативно-правната регулация на защитата на личните данни налагат провеждане на специализирано и целенасочено обучение на АЛД, което да ги подготви за изпълнението на изискванията на Общия регламент. Това важи с особена сила за служителите по защита на данните (нова правна фигура по общия регламент), които задължително трябва да бъдат обхванати от провежданото обучение.

Понастоящем КЗЛД не разполага с необходимия ресурс, за да обхване целия спектър от АЛД, които ще се нуждаят от обучение в сферата на защитата на личните данни, след като новата европейска правна рамка започне да се прилага от май 2018 г. В същото време включването на това строго специализирано и мащабно обучение сред задълженията на съществуващи обучителни структури би отнело от техния ресурс и би снизило ефективността на провежданото обучение поради факта, че единствено надзорният орган по защита на личните данни разполага със специфичния опит и познания за неговото адекватно провеждане.

Извършеният от КЗЛД анализ категорично показва, че най-ефективният начин за отговаряне на нуждите от обучение на публичния и частния сектор в България е създаването на национален обучителен център за защита на личните данни в рамките на КЗЛД, който да бъде обезпечен с адекватни човешки и финансови ресурси и да поеме задълженията, свързани с обучението на лицата по защита на личните данни в България, както и съпътстващи задачи, свързани с акредитирането и сертифицирането в съответствие с Общия регламент.

В тази връзка през 2017 г. КЗЛД е извършила следните дейности по изграждането на национален обучителен център:

1. Подготвени са всички необходими документи за издаване на Разрешение за строеж от община „Младост“. В резултат на това главният архитект на община „Младост“ е издал разрешение за строеж №19/12.06.2017 г. за „Реконструкция и вътрешно преустройство на административна сграда на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД)“.

2. Организирана и проведена е процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет „Реконструкция и вътрешно преустройство на административна сграда на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД)“. В резултат от успешно проведената процедура има избран изпълнител за извършване на строително-монтажните работи, които са необходими за изграждането на националния обучителен център. До този момент изграждането на обучителния център не е започнало поради липса на финансови средства. При отпускане на необходимите финансови средства от страна на държавата КЗЛД е създавала необходимата организация за незабавно започване на строително-монтажните работи.

3. Важна част от обучението, което ще извършва КЗЛД, е внедряване на Система за управление на обучението за целите на КЗЛД. В тази връзка през отчетния период е

подготвено техническо задание за внедряване на Система за управление на обучението за целите на КЗЛД. Съгласно изискванията на ЗЕУ е съгласувано с Държавна агенция „Електронно управление“. При осигуряване на необходимия финансов ресурс КЗЛД има готовност за провеждане на процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет „Внедряване на Система за управление на обучението за целите на КЗЛД“. Чрез системата АЛД ще имат достъп до обучително съдържание и ще могат да участват в интерактивни обучения в реално време. Предложената система ще създаде възможност за организирането и провеждането на двуезични курсове (класове). Обучението по даден модул може да започне с полагане на входящ тест за определяне първоначалното ниво на обучаемия и да завърши с полагане на изпит. Изпитът може да е устен или писмен (тест). При дистанционното обучение няма ограничение за броя на обучаемите в един клас, както и за едновременното провеждане на обучение за различни класове.

С оглед постигането на максимална готовност за бързо стартиране на обученията в центъра към края на отчетния период КЗЛД разработва учебна програма и обучително съдържание, ориентирано към различните целеви групи, и по-специално – към длъжностните лица по защита на данните. Част от обучителните учебни модули се изготвят съвместно с международни партньори от надзорни органи на други държави членки като Италия, Испания, Полша, Хърватия.

2. Участие на представители на КЗЛД в информационно-обучителни форуми

През отчетния период председателят, членове на КЗЛД и експерти участват в семинари и кръгли маси на тема „Регламент 2016/679 и произтичащите от това задължения за АЛД“. КЗЛД мобилизира усилия с цел постигане на широка обществена осведоменост по въпроси, свързани с прилагането на новото законодателство.

На 26 юни 2017 г. в хотел „Света София“, гр. София, се провежда Семинар по въпроси, свързани със защитата на личните данни. Организатор на събитието е Националният съюз на юриконсултите в България. Лекторите на КЗЛД правят сравнителен анализ на административнонаказателните разпоредби по сега действащия ЗЗЛД и тези, предвидени в новия Регламент 2016/679, като акцент е поставен върху размерите на предвидените максимуми на наказанията при извършени административни нарушения.

На 20 септември 2017 г. представител на КЗЛД участва като лектор в семинар на тема „Посрещнете Европейския регламент за защита на личните данни с решения за сигурността от Ogdac“. Събитието е организирано в „София Хотел Балкан“ и протича при голям интерес. Сред темите на форума са разисквани възможни финансови санкции до 4% от годишните приходи, нуждата от анализ и модификация на досегашните организационни процеси, приложения и системи, както и потребността да се внедрят нови изисквания за съответствие.

На 27 септември 2017 г. в гр. София е проведено мероприятие, организирано от международното адвокатско дружество Kinstellar, с цел информиране на АД за въздействието, което Новата правна рамка в сферата на защитата на личните данни ще има върху тях. На семинара присъстват повече от 60 представители на администратори от сферата на енергетиката, информационните технологии, банковото и финансовото дело, търговията на дребно, потребителските стоки и телекомуникациите.

На 5 октомври 2017 г. е проведен форум „Бизнес тема: Новите правила за лични данни“, който протича при голям интерес. Присъстват повече от 130 участници, в това число представители на банки, застрахователи, инвестиционни посредници, небанкови дружества за кредитиране, агенции за събиране на вземания, ИТ компании, юридически кантори, консултантски организации, индустриални компании, представителства на чуждестранни компании, малки и средни предприятия. Участват ръководители на различни функционални звена, служители по управление на човешките ресурси, ИТ специалисти, отговорници за съответствие и управление на риска.

На 10 октомври 2017 г. се провежда Първата национална кръгла маса на тема „Сертифициране за защита на личните данни в България и ЕС съгласно Регламент (ЕС) 2016/679“. В събитието вземат участие представители на държавни институции, неправителствени организации, частния бизнес и академичните среди.

На 24 октомври 2017 г. в зала „Варна“ на „Интерпред“ – СТЦ, председателят и експерти от КЗЛД участват във форум на тема „GDPR – Готови ли сте?“. Съорганизатор на семинара е Германско-българската индустриално-търговска камара.

На 25 октомври 2017 г. в „София Хотел Балкан“ по покана на евродепутата Ева Майдел председателя на КЗЛД участва с еврокомисаря по правосъдие и потребители Вера Юрова в кръгла маса на тема „Какво трябва да знаем и как да изпълним новите изисквания на GDPR“. Срещата на високо ниво е организирана в партньорство с Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България. Проведеното събитие

дава възможност да бъде получена информация директно от еврокомисаря, както и да бъдат споделени виждания по темата. Присъствието и експертизата на председателя на КЗЛД са оценени като изключително полезни от присъствалите на срещата представители на българския бизнес.

На 30-31 октомври 2017 г. представители на КЗЛД участват на Четвъртия регионален форум по киберсигурност и киберпрестъпност за държавите от Югоизточна Европа, организиран от Международната академия за обучение по киберразследвания, Главна дирекция “Борба с организираната престъпност” и IDC България. Във форума вземат участие над 300 експерти по киберсигурност от държавния сектор и бизнеса, представители на водещи компании от секторите: ИКТ, логистика, енергетика и комунални услуги, фармацевтика, финансови организации и банки, неправителствени организации, образователни институции, правоохранителни органи от над 20 държави, международни организации, медии и крайни потребители. Представители на КЗЛД участват в панелната дискусия на тема „Управление и съответствие с новия регламент за защита на личните данни. Възможно ли е аутсорсване към трети страни?“.

На 23 ноември 2017 г. Съветът по информационна сигурност на Банка ДСК организира IV годишна конференция „Съответствие и информационна сигурност: „Киберустойчивост срещу еволюирали киберзаплахи“. Представител на КЗЛД изнася презентация на тема „Готови ли сме да покрием изискванията на регламента GDPR? DPO (Data Protection Officer) като позиция в организацията и ролята на човешкия фактор“.

На 1 декември 2017 г. в сградата на КЗЛД по инициатива на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) е проведена работна среща между ръководството на КЗЛД и ръководството на АИКБ за обсъждане на прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679. В срещата вземат участие председателят и членове на КЗЛД, както и експерти от администрацията на Комисията, а от страна на АИКБ – Боян Бойчев, член на УС, Добрин Иванов, изпълнителен директор, и Ивелин Желязков, директор „Тристранно сътрудничество“.

На работната среща са обсъдени практическите последици за бизнеса от влизането в сила на GDPR (Общ регламент относно защитата на данните) като отпадането на задължението за регистрация като АЛД и следващата от това отговорност за съхраняването им. Обсъдени са също задължението за определяне на длъжностно лице по защита на данните, изборът на такова лице и обучението му,

управлението на риска по отношение на защитата на лични данни, планът за действие и необходимата документираност и отчетност. Особено внимание е обърнато на информираността на субектите на данните, прозрачността на обработването и практическото упражняване на права. Представителите на КЗЛД запознават бизнеса с готовността си да прилагат изискванията на новия регламент и обезпечеността си за извършване на проверки по спазването му.

Страните се споразумяват в дух на сътрудничество да се възползват от възможностите за сертифициране на компании по Регламент 2016/679. АИКБ ще информира надлежно членовете си за новите изисквания на регламента и практическите последици за тях.

След проведената работна дискусия в КЗЛД е получено благодарствено писмо от АИКБ за осъществената среща, както и е заявена готовността за бъдещо ползотворно сътрудничество.

На 14 и 15 декември 2017 г. е проведена работна среща на експерти от КЗЛД с представители на трите мобилни оператора на територията на България – „Виваком“, „Мобилтел“ и „Теленор“. Инициативата за мероприятиято е от страна на мобилните оператори, а целта – дискутиране на практически въпроси от дейността им, свързани с подготовката за прилагането от 25 май 2018 г. на новия европейски Общ регламент за защита на личните данни. Двудневната работна среща е проведена под формата на диалог, в който експертите от КЗЛД разясняват основните положения, свързани с прилагането на регламента, а представителите на мобилните оператори задават въпроси и поставят на дискусия конкретни проблеми, свързани с работата им. Основните теми на срещата са „Съгласието на субекта на данни“, „Права на субектите на данни – обхват и упражняване“, „Общ регламент за защита на личните данни и секторни норми в електронните съобщения“, „Предстояща национална уредба и политика на КЗЛД“, „Обработващи – инструкции, мониторинг и отговорност“ и „Сертифициране, кодекси за поведение и обучение“. При закриването на работната среща е изразено удовлетворението и на двете страни от формата на нейното провеждане, двустранния обмен на информация и готовността за продължаване на работния диалог с цел изпълнение на изискванията за защита на личната информация на гражданите, клиенти на електронни съобщителни услуги.

На 18 декември 2017 г. КЗЛД е домакин на практическо занятие за преподаватели и студенти от четвърти курс – бакалавърска степен по специалността „Публична администрация” на Академията на МВР.

На 19 декември 2017 г. в сградата на Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) експерти от КЗЛД провеждат работна среща с юристи от дирекция „Правно регулиране и общо правно обслужване” на КРС. Темата на работната среща отново е изпълнението на практика на изискванията, които въвежда новата правна рамка в областта на защитата на личните данни. Представителите на КЗЛД изнасят презентации на тема „Основните положения, въведени в Регламент 2016/679, и Десет практически стъпки за прилагане на Общия регламент за защита на данните“.

След проведената среща в КЗЛД е получено благодарствено писмо за интересните презентации и за многото въпроси, на които експертите от КРС получават отговор, както и за полезната дискусия по темата за защита на личните данни в контекста на новите изисквания, въведени с Общия регламент за защита на данните.

ХІІ. Комисията за защита на личните данни - наблюдаващ орган относно сигурността на данните съгласно Закона за електронните съобщения

КЗЛД е надзорен орган във връзка с разпоредбите на ЗЕС относно задържането и достъпа до трафични данни. В изпълнение на разпоредбата на чл. 261а, ал. 5 от ЗЕС КЗЛД ежегодно, до 31 май, предоставя на Народното събрание и на Европейската комисия обобщена статистическа информация относно случаите на предоставяне на трафични данни на компетентните органи за нуждите на националната сигурност и за предотвратяване, разкриване и разследване на тежки престъпления. Тя се изготвя въз основа на постъпилите данни за предходната година от предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, относно:

- случаите, при които са били предоставени данни на компетентните органи;
- времето, изтекло от началната дата на съхранението до датата, на която компетентните органи са поискали предаването на данните;
- случаите, при които не е могло да се отговори на искането за данни.

Поради настъпили нормативни промени в ЗЕС в края на 2016 г. са приети изменения и допълнения на задължителните указания, които да отразят императивните изисквания, произтичащи от влизането в сила на Закона за противодействие на тероризма и от допълненията в Закона за защита при бедствия. С решение от 1.02.2017 г. КЗЛД актуализира издадените задължителни указания по чл. 261а, ал. 3, т. 2 от ЗЕС до задължените по ЗЕС субекти. Задължителните указания имат за цел да унифицират практиката на всички институции, органи и предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, ангажирани в процеса по искане и осигуряване на достъп до съхранени трафични данни по чл. 251б, ал. 1 от ЗЕС при спазване на изискванията на ЗЕС и ЗЗЛД.

През отчетния период 104 предприятия са подали информация в КЗЛД. В сравнение с предходната те са с 27 повече (около 30% повече).

Броят случаи на поискана информация е най-ниският за периода 2011-2017 г. Причините за тези промени следва да бъдат търсени на първо място в изменението и допълнението на ЗЕС през 2015 г. и произтичащите от него завишени изисквания към компетентните да получават информация органи, както и в засиления съдебен контрол.

Въз основа на предоставената информация от 104 предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги, могат да бъдат обобщени следните статистически данни.

- Общият брой на исканията за достъп до трафични данни е 65 505, което е намаление с 10,67% спрямо предходната година.

- Случаите, при които не е могло да се отговори на искането за предоставяне на трафични данни, са 546, под 1% (0,83%), което е значително по-малко в сравнение с предходната година, когато е 3,8%. Мнозинството случаи са свързани с искания, които обхващат период извън законоустановения – 6 месеца.

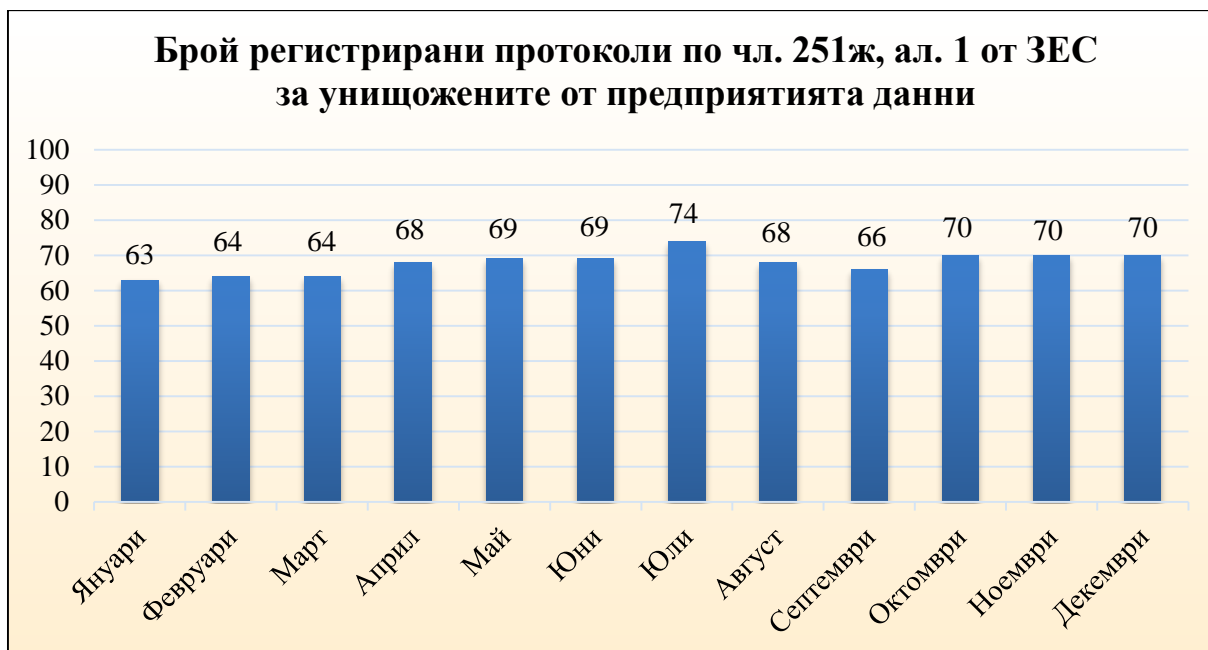
- Времето, изтекло от началната дата на съхранението до датата, на която компетентните органи са поискали предаването на данните (възраст на данните), е основно до 3 (три) месеца - в 66% от случаите (фиг. 12).

Фиг. 12

В изпълнение на задълженията си по чл. 251ж, ал. 1 от ЗЕС КЗЛД поддържа регистър на получените протоколи от предприятията за унищожените данни с оглед упражняване на ефективен текущ и последващ контрол.

Статистическата информация относно получените през 2017 г. протоколи е представена на фиг. 13.

Фиг. 13

Броят на предприятията, които изпълняват задължението си за ежемесечно предоставяне на протоколи по чл. 251ж, ал. 1 от ЗЕС за унищожените данни, е средно около 68 на месец.

ХІІІ. Стратегия на КЗЛД за развитие в областта на защитата на личните данни (Хоризонт 2022). Подготовка и реализация на проекти с национално и международно финансиране

1. Стратегия – общи положения, стратегически цели, целеви политики, план за действие за прилагане на стратегията

КЗЛД е разработила и приела Стратегия за развитие в областта на защитата на личните данни (Хоризонт 2022). Стратегията съответства на новата правна рамка на ЕС за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679, Директива (ЕС) 2016/680 и Директива (ЕС) 2016/681), както и на основополагащи инициативи на национално ниво – Националната програма за развитие „България 2020“ и Стратегия за развитие на държавната администрация (2014–2020).

При разработването ѝ са отчетени и натрупаният 15-годишен опит на КЗЛД, възможностите за по-нататъшно развитие, както и основното предизвикателство пред защитата на личните данни – изграждането на дигитална среда и функционирането на дигиталното общество.

В Стратегията се съдържа анализ на текущото състояние на сектора, като са посочени постигнатите към момента резултати, силните и слабите страни, очертани са възможностите за развитие, както и заплахите и рисковете в сектора. Дефинирани са стратегическите цели за периода 2017–2022 г. и целевите политики на КЗЛД.

Сред стратегическите цели на КЗЛД за периода 2017–2022 г. са:

- реализирана система за предотвратяване и ограничаване на незаконните форми на обработване на лични данни и нарушаване правата на физическите лица;
- ефективно приложен механизъм за надзор;
- разгърнатата всеобхватна система от обучения в областта на защитата на личните данни, мероприятия и инициативи за повишаване на осведомеността на обществото;
- реализирана устойчивост на административните услуги, предоставяни на гражданите и АЛД;
- приложен проактивен подход в международното сътрудничеството;
- разгърнатата система от инициативи за повишаване на професионалната квалификация на КЗЛД и нейната администрация;
- усъвършенствани процеси по откритост и прозрачност.

За изпълнението на стратегическите цели КЗЛД е утвърдила набор от политики, които отговарят на европейските стандарти и добри практики:

- политика на европейска свързаност;
- политика по управление на качеството;
- политика на превенция;
- политика на контрол и отчетност;
- политика на партньорство;
- политика на публичност и приобщаване;
- политика на достъпност;
- политика на мониторинг;
- политика на устойчиво развитие и управление на промяната.

Стратегията съдържа в себе си механизъм за мониторинг и оценка на изпълнението. Целта на механизма е коригиращи действия за възможно най-ефективно постигане на очакваните резултати и стратегически цели. Предвидено е изготвянето на междинна оценка и анализ. Стратегическият документ съдържа разписани средства и индикатори за оценка на изпълнението. Неразделна част от Стратегията е Планът за нейното действие и прилагане, включващ конкретни дейности, индикатори и отговорни служители.

Наличието на стратегически документ дава възможност за устойчиво развитие в областта на защита на личните данни, като Стратегията е основа за дългосрочната дейност на КЗЛД. Едновременно с това, отчитайки динамиката на тенденциите за развитие в областта на защитата на личните данни, Стратегия „Хоризонт 2022“ съдържа в себе си механизъм за преосмисляне, който да послужи като основа за нейното надграждане.

През 2017 г. се реализира първият отчетен период по изпълнение на стратегията. Отделните административни звена са предоставили информация относно постигнатите резултати по прилагането на стратегията. При изготвянето на индивидуалните работни планове на служителите от администрацията за 2018 г. ще бъдат отчетени стратегическите цели и конкретните цели, заложи в годишните работни планове на административните звена, които кореспондират с поставените задачи в План за

действие и прилагане на стратегията, включващ конкретни дейности, индикатори и отговорни служители за изпълнението им.

Пълният текст на Стратегия „Хоризонт 2020“, както и на Плана за нейното изпълнение са достъпни на интернет страницата на КЗЛД.

2. Проектна дейност

• Проектни предложения в процес на изпълнение

В края на 2015 г. е одобрено за финансиране проектно предложение на КЗЛД по програма „Еразъм+“ с наименование „Иновативна програма за следдипломна квалификация: отговаряне на пазарните нужди и въвеждане на нови модели“. Проектът е разработен и подаден в партньорство с органите по защита на данните на Полша и Македония, както и университетите в гр. Лодз, Полша, и гр. Охрид, Република Македония. Стойността на проекта е 168 645 евро. Водещ партньор в проектния консорциум е Университетът за информационни науки и технологии „Св. апостол Павел“ в гр. Охрид.

Целта на проектното предложение е да преодолее липсата на специалисти и експерти в сферата на електронното правителство и цифровия бизнес чрез мултидисциплинарни действия за модернизирание на учебните програми за висше образование. Той има за цел да създаде иновативна програма за следдипломна квалификация, която да бъде достъпна на наднационално ниво чрез онлайн платформа за обучение. Проектът включва изготвяне, апробиране и внедряване на програмата в университетите от проектния консорциум, както и дейности, свързани с осигуряването на устойчивост на резултатите – като обучение на персонала за работа с платформата и повишаване на осведомеността на обществото.

През 2017 г. КЗЛД участва активно в изпълнението на проектните дейности. На база на проведеното мащабно проучване на нагласите на академичната общност и работодателите в България относно нуждата от разработването на програма за следдипломна квалификация е разработено и предложено детайлно учебно съдържание, което да залегне като основа за магистърската учебна програма. Проектът продължава и през първото тримесечие на 2018 г. със събитията за популяризиране на резултатите и обучението на обучители.

В началото на 2017 г. съвместно с органите по защита на данните на Италия, Испания, Полша и Хърватия е подадено проектно предложение със заглавие T4DATA: Training Data Protection Authorities and Data Protection Officers по програма „Права, равенство и гражданство“ на Европейския съюз. Водещ партньор на проектния консорциум е италианската фондация Lelio e Lisli Basso – Onlus. Стойността на проекта е 563 106,05 евро. Проектното предложение е одобрено и предложено за финансиране в средата на 2017 г.

Целта на проекта е да осигури подкрепа за предоставяното от страна на надзорните органи за защита на данните обучение за настоящи и бъдещи длъжностни лица по защита на данните в публичните органи. Обучението е свързано с практическото приложение и тълкуване на Общия регламент относно защитата на данните. Проектът обединява богат експертен опит от 5 държави - членки на ЕС. Проектът ще подкрепи органите за защита на личните данни при тълкуването и прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 по отношение на изискванията за отчетност, приложими към публичните органи и институции, както и в случаите на задължително определяне на длъжностни лица по защита на данните. През 2017 г. са завършени всички административни процедури по подписване на договора, за да започне фактическото изпълнение на проекта още от началото на 2018 г. Предвидено е проектът да завърши в началото на 2020 г.

В края на март 2017 г. КЗЛД кандидатства с проектно предложение по програма „Еразъм+“. Предложението е одобрено и предложено за финансиране. Договорът за безвъзмездна помощ е подписан през септември 2017 г. Проектът е със заглавие: „e-OpenSpace – Европейска иновативна отворена платформа за електронен обмен на информация и устойчиво предоставяне на образование за възрастни в сферата на защитата на неприкосновеността и личните данни“. Той обединява усилията на органите по защита на данните на Полша и Хърватия, Ягелонския и Софийския университет и италианската неправителствена организация GVMAS. Стойността на проекта е 182 899 евро. Координатор на проектните усилия и водещ партньор е КЗЛД.

Проектът e-OpenSpace е разработен, за да бъде ефективно решение за стратегическо наднационално сътрудничество за гарантиране на сигурността и свободното движение на лични данни в ЕС. Той си поставя за цел осигуряването на единно облачно пространство за националните органи по защита на данните, за да изпълняват задачите си в областта на обучението в съответствие с новата правна рамка.

Основната цел на проекта е да насърчи неформалното дигитално обучение и осведомеността в областта на неприкосновеността на личния живот и защитата на личните данни. Партньорите по проекта ще търсят гъвкави начини за обучение за интегриране на практически и теоретични знания за осигуряване на умения в областта на защитата на данните и насърчаване на общ подход и синергия между държавите - членки на ЕС, при провеждането на обучения и инициативи за повишаване на осведомеността. Основното практическо средство за постигането на тази цел ще бъде разработването на уеб базирано решение за осигуряване на среда за сътрудничество и открито, иновативно и приобщаващо неформално цифрово обучение.

През отчетния период е осъществена първата международна среща по проекта и започва изпълнението на първата дейност „Каталог на добрите практики в сферата на неформалното обучение на възрастни“. През същия период започва планирането на работата по други два интелектуални продукта: „Общият учебен план“ и „Отворени образователни ресурси за неформално дигитално обучение по защита на данните“. През 2018 г. е планирано извършването на основния обем от задачи по проекта.

Продължителността на проектните дейности е две години до края на август 2019 г.

По линия на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП) на ЕС представители на КЗЛД подпомагат изпълнението на проект Support to Access to Right on Protection of Personal Data in FYROM. Те участват като ключови експерти в редица от дейностите по проекта, като до края на изпълнение на дейностите му ръководител на проекта е представител на КЗЛД. От създаването си инструментът за предприсъединителна помощ замества редица програми и инструменти за финансиране на Общността, а именно програмите PHARE, PHARE CBC, ISPA, SAPARD, CARDS и финансовия инструмент за Турция. ИПП е програмата, чрез която ЕС подпомага реформите в страните - кандидати за членство в ЕС, като предоставя финансова и техническа помощ. Предоставяните средства по ИПП увеличават капацитета на страните по време на процеса на присъединяване, което води до прогресивно положително развитие в региона на Западните Балкани.

- **Проектни предложения в процес на подготовка**

През август 2017 г. КЗЛД в сътрудничество с неправителствени организации, изследователски центрове и университети от 11 държави - членки на ЕС – България,

Германия, Испания, Австрия, Ирландия, Гърция, Словения, Литва, Естония, Македония и Кипър, подготвя и подава проектно предложение по най-голямата европейска програма „Хоризонт 2020“ с работно заглавие „Защита на личните данни чрез прилагането на принципа „Неприкосновеност при проектиране“ (Data Security PPP: Pro-design: Protection of personal data through privacy by design). Проектното предложение цели да подкрепи прилагането на новата правната рамка в сферата на защитата на личните данни в ЕС, и по-специално, на Общия регламент относно защитата на данните, като предостави стимули и технологични и организационни възможности на АЛД да прилагат принципа „неприкосновеност при проектиране“ в тяхното всекидневие.

Технологичните и организационните възможности, които проектното предложение предоставя, са свързани с разпространението и използването на единен набор от критерии за прилагане на принципа „неприкосновеност при проектиране“, създаването на технологии за ясна и всеобхватна рамка за неприкосновеност на личния живот още по време на проектирането, както и инструменти за оценка на този процес.

В допълнение ще се прилагат методи за повишаване на осведомеността и насърчаване на нови концепции за неприкосновеността на личния живот сред съответните заинтересовани страни, водещи до подобряване на средата на неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни чрез създаване на общност, която използва общи и стандартизирани инструменти и процедури за прилагане на „неприкосновеност при проектиране“.

В края на отчетния период в партньорство със Съюза на юристите в България и „Апис Европа“ КЗЛД започва подготовка на проектно предложение, финансирано по поканата за набиране на проектни предложения „Осигуряване на най-високо ниво на защита на неприкосновеността и личните данни“ (Ensure the highest level of protection of privacy and personal data) на програма „Права, равенство и гражданство“ на Европейския съюз. Водещ партньор и кандидатстваща организация ще бъде КЗЛД. Проектното предложение цели предоставянето на практически инструментариум на малките и средните предприятия в постигането на съответствие с Общия регламент относно защитата на данните. След реализирането на дейностите по проекта малките и средните предприятия ще разполагат с интегрирани дигитални решения за достъп до богата база данни с практика както на националните надзорни органи, така и на съда на

национално и европейско ниво, достъпни чрез мобилно приложение и самообучаващ се алгоритъм.

Инициативите за включване в проектни консорциуми, както и реализация на вече одобрените за финансиране проекти са продължение на политиката на КЗЛД за превенция чрез предоставяне на полезни практически инструменти и модели на АД за повишаване на нивото на защитата при обработване на данните.

XIV. Институционално взаимодействие. Партньорство с представители на медиите и информационно-образователна дейност

1. Институционално взаимодействие

В процеса на подготовка на проектните предложения и последващото изпълнение на одобрените проекти с европейско финансиране през 2017 г. КЗЛД задълбочава партньорските си отношения със Софийския университет „Св. Климент Охридски“, както и с Международната академия за обучение по киберразследвания (неправителствена организация). При изпълнение на проекта e-OpenSpace по програма „Еразъм+“ освен с най-старото и авторитетно висше учебно заведение в България, КЗЛД е партньор със сродни органи по защита на данните от Полша и Хърватия, както и с най-стария университет в Полша – Ягелонския университет. Чрез подготовката и изпълнението на одобреното проектно предложение по програма „Права, равенство и гражданство“ на ЕС КЗЛД е партньор на органите по защита на данните на Италия, Испания, Полша и Хърватия. Двата проекта спомагат за установяване на партньорски отношения с италиански неправителствени организации.

Посредством подготвяните проектни предложения по програми „Хоризонт 2020“ и „Права, равенство и гражданство“ на ЕС във втората половина на отчетния период се установяват партньорски отношения със Съюза на юристите в България, както и с повече от 10 неправителствени организации, изследователски центрове и университети от различни европейски държави.

В изпълнение на правомощието си да поддържа регистър на АЛД и на водените от тях регистри през 2017 г. КЗЛД продължава взаимодействието си с Главна дирекция ГРАО към Министерството на регионалното развитие и благоустройството по отношение предоставяне на достъп до лични данни от НБД „Население“ за конкретно физическо лице в качеството му на АЛД. Тази информация е необходима за поддържане на регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД.

През 2017 г. експерти от КЗЛД в духа на доброто междуинституционално сътрудничество вземат участие в междуведомствена група за транспониране на Директива (ЕС) 2016/681 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно използването на резервационни данни на пътниците с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на терористични престъпления и тежки престъпления в Закона за ДАНС, както и в междуведомствена група за транспониране на Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от

27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления. или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета.

2. Медийна политика и отразяване на събития, свързани с дейността на КЗЛД

КЗЛД непрекъснато се стреми да осигури прозрачност и откритост на своята дейност, свързана със защитата на личните данни на физическите лица. С прилагането на тези принципи тя поднася информацията за своята работа на лесен и достъпен език на обществото. Поради бързото развитие на сектора на комуникациите и високите технологии, породени от дигиталната еволюция, КЗЛД търси партньорство и взаимодействие с други държавни органи, с представители на организации от публичния и частния сектор, както и на гражданското общество. Осъществяването на пълноценна комуникация с тези сектори и медиите в България е гаранция за ползотворно сътрудничество и добра координация на усилията на институциите, свързани със защитата на личните данни. Всичко това се извършва при зачитане на легитимните интереси на заинтересованите страни и търсене на прагматични решения, които да са от полза на гражданите и бизнеса.

През 2017 г. КЗЛД отбелязва за 11-и пореден път европейския Ден за защита на личните данни – 28 януари. Идеята за отбелязването на този ден е инициирана от Съвета на Европа и за пръв път той е честван през 2007 г. Понастоящем 28 януари се отбелязва в редица страни както в Европа, така и в целия свят.

КЗЛД е държавна институция, чиято мисия е подчинена на гражданите и техните права. Затова и през отчетния период акцент в събитието е диалогът с гражданите и АЛД. По традиция е обявен Ден на отворените врати, в който председателят, членовете на КЗЛД и главният секретар приемат всеки, желаещ да ги посети, да се запознае с атмосферата на тяхната работа, да зададе своите въпроси, да получи актуална информация, както и да сподели свои идеи и предложения.

В Деня за защита на данните е открита Приемна за АЛД и граждани, в която експерти от администрацията да приемат посетителите, да изслушват техните проблеми и да отговарят на въпросите им. Повишаването на обществената информираност се

оценява от КЗЛД като основна мярка за превенция при опазване сигурността в съвременното общество.

В рамките на целия ден на партерния етаж и в Заседателната зала на КЗЛД се прожектират кратки анимирани информационно-образователни клипове на тема „Неприкосновеност на личния живот в дигиталния век“. Същите клипове са достъпни и от институционалния сайт на КЗЛД (www.crdp.bg), както и в YouTube канала на КЗЛД.

КЗЛД избира този ден и за депозиране в Народното събрание на Годишния отчет за дейността ѝ през 2016 г.

По повод Деня за защита на личните данни се обявява годишна награда за журналистика, която да бъде връчвана ежегодно по критериите:

- жанр (разследваща журналистика);
- активно и добронамерено отразяване на събитията;
- значимост;
- актуалност;
- обективност и достоверност на информацията;
- интересен и достъпен материал;
- медия с национално покритие.

През 2017 г. наградата се връчва на журналистката от вестник „Монитор“ Мария Кадийска за най-голям журналистически принос за 2016 г. при популяризиране дейността на КЗЛД и правата на гражданите за защита на личните им данни и тяхната неприкосновеност. Председателят на КЗЛД Венцислав Караджов лично връчва грамотата и плакет.

В Деня за защита на данните се оповестява и друга инициатива от обществен интерес - конкурс за детско и ученическо творчество (рисунка, есе, стихотворение) с награди на тема „Какво другите знаят за мен?“.

Децата и защитата на техните лични данни винаги са във фокуса на вниманието на КЗЛД. Подрастващите са най-уязвимата група в съвременното ни общество по отношение на злоупотребите с лична неприкосновеност, особено чрез общуването в интернет. Широките възможности, които новите технологии предлагат, освен доказаните ползи позволяват сериозно навлизане в личното пространство. Ето защо

изключително отговорна и приоритетна е задачата на КЗЛД да популяризира сред децата в ученическа възраст основните правила за безопасна комуникация в социалната среда и особено чрез информационните и интернет технологиите. Темата за личната неприкосновеност във всички аспекти на живота става все по-актуална и отговорностите на КЗЛД като независим надзорен орган включват активни действия за разясняване на дейността на КЗЛД и мерките, които предприема за защита на личните данни.

Със съдействието на МОН чрез регионалните управления на образованието през февруари 2017 г. в училищата от цялата страна се разпространяват 2000 бр. постери с информация за конкурса, както и информационно-образователен клип.

Конкурсът за детско творчество се провежда за втори път от КЗЛД. Той протича при голям интерес, като в него се включват повече от 250 деца от цялата страна на възраст от 7 до 18 години. Те се състезават в 5 конкурсни категории - стихотворение, разказ, есе, рисунка и песен. Изключително предизвикателна е работата на Комисията за оценка на творбите, тъй като всяка от тях заслужава да бъде отличена. Основните критерии, по които се оценяват творбите, са:

- правилна интерпретация на темата;
- художествена стойност
- съотносимост на художествената стойност с възрастта на ученика.

Награждаването на отличилите се участници се провежда на 19 май 2017 г. Събитието е уважено от повече от 70 души, сред които и омбудсманът на Република България Мая Манолова, представители на Министерството на образованието - дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“, на гражданския сектор и бизнеса.

„Благодаря за поканата! Този конкурс е една прекрасна инициатива по повод 15-годишнината от създаването на КЗЛД, която мисля да „открадна“. Идеята за информиране на младото поколение относно тяхното поведение при споделянето на лична информация в интернет е много хубава. Това е кауза, която подкрепям и Комисията може да разчита на мен за бъдещи инициативи”, казва г-жа Мая Манолова.

Отличени са победителите в отделните категории - стихотворение, разказ, есе, рисунка и песен. Децата получават награди - мобилни телефони, таблети, раници, комплекти за рисуване, грамоти и подаръци от спонсори и КЗЛД.

Изпратени са повече от 30 бр. благодарствени писма до МОН и всички училища, оказали съдействие на децата при тяхната подготовка за участие, както и за организацията при изпращането на творбите.

Инициативите в посока защитата на личните данни и неприкосновеността на личния живот на гражданите се подкрепят и чрез поддържане на устойчиви и ползотворни връзки с представители на медиите в страната. През 2017 г. благодарение на вече създадения улеснен и персонализиран контакт между КЗЛД и представители на медиите се реализират над 100 интервюта и материали с участието на председателя, членовете и експерти на КЗЛД. Дейността на институцията намира място в множество публикации в централните всекидневници и основните седмичници. Електронните агенции и електронни медии също отразяват редовно дейността на институцията. КЗЛД отговаря на актуални обществени въпроси и интервюта по различни теми през годината в Българската национална телевизия, bTV, Нова телевизия, телевизия Bg On Air, Би Ай телевизия, TV+, Bloomberg TV Bulgaria, Канал 3, Българското национално радио, bTV радио, в. „168 часа“, в. „Монитор“, сп. „Икономист“, Mlex market insight и др.

С най-голям обществен интерес през отчетния период са темите за извършените злоупотреби за неправомерно използване на лични данни от политически субекти при събирането на подписи за тяхната подкрепа, свързана с проведените парламентарни избори и подготовката за влизането в сила през 2018 г. на новия Общ регламент за защита на личните данни. В тази връзка председателят на КЗЛД участва в поредица от предавания по всички национални телевизии и е лектор в бизнес конференции с национално и международно значение.

От КЗЛД се предоставя своевременно информация на журналисти по тяхно писмено или устно искане, което води до публикуването на значителен брой информационни материали и журналистически разследвания, засягащи разнообразни аспекти на защитата на личните данни. Чрез постоянната комуникация с медиите и множеството реализирани изяви до населението у нас достига ценна и практична информация, което е част от цялостната политика на институцията към публичност, прозрачност и открит диалог с българското общество.

3. Интернет страницата на КЗЛД – важен информационен инструмент

Институционалният сайт на КЗЛД е основен информационен инструмент за създаване на максимална видимост за обществото както на дейността на КЗЛД, така и

на цялостното развитие на темата за защитата на личните данни. През 2017 г. се извършват три основни подобрения в сайта на КЗЛД.

- Разработен е респонсив дизайн на сайта, с което той става достъпен и удобен за ползване от устройства с различни резолюции, в частност – мобилни устройства с малки екрани (таблети, мобилни телефони). Това съответства на все по-налагащата се тенденция за достъп до информация от всяко място и по всяко време и на стратегическата цел на КЗЛД за повишаване информираността на гражданите и политиката на достъпност до информация и услуги.

- Започва поддържането на трета езикова версия на сайта – френски език (в допълнение на поддържаните от самото начало на функциониране на сайта български и английски). С това информираността за дейността на институцията и новите развития в областта на защитата на личните данни разширява своя обхват и става достъпна и сред френскоговоряща аудитория.

- С цел осъвременяване и подобряване визията на сайта е разработен слайдер, чиято цел е не само освежаване вида на сайта, а и създаване на средство за акцентирание върху важни и актуални теми. Към момента основните теми, на които се поставя акцент чрез слайдера, са:

- Общият регламент за защита на личните данни - информираността на гражданите и АЛД относно новата европейска правна рамка за защита на личните данни е приоритетно направление за 2017 г.;
- предстоящата 40-а международна конференция на органите по защита на личните данни и неприкосновеността - подготовката за домакинство на конференцията е една от целите на КЗЛД за 2017 г.;
- приетата и публикувана през 2017 г. Стратегия на КЗЛД за развитие в областта на личните данни („Хоризонт 2022“).

В съответствие с Плана за прилагане на Стратегия „Хоризонт 2022“ (т. 7 – „Усъвършенствани процеси по откритост и прозрачност“, „Политика на устойчиво развитие и управление на промяната“), както и поради нарастване на обема и обхвата на публикуваната през годините информация, през 2017 г. се предприемат стъпки за усъвършенстване на вътрешната организация по поддържане на информацията на сайта. В отделните административни звена по дирекции и отдели се определят отговорници, които да извършват периодично преглед на публикуваната информация,

кореспондираща с дейността на съответния отдел, и при необходимост да правят предложения за допълване, актуализиране или сваляне на неактуална такава.

И през 2017 г. продължава редовното отразяване чрез сайта на събития и инициативи в сферата на защитата на личните данни както в национален, така и в европейски и световен мащаб. Продължава популяризирането в максимален обем на информация за институцията и нейната дейност, публикуването на информационно-образователни и разяснителни материали в различни области на защитата на личните данни. Публикуват се и се поддържат в актуално състояние основните международни и български нормативни документи в областта на човешките права и защитата на личната неприкосновеност – закони, регламенти, директиви, правилници. Представя се дейността и се публикуват публични документи на европейски надзорни органи и групи, както и работата на форуми и инициативи в европейски и световен мащаб.

Изключително подробна и актуална информация се предоставя за Шенгенското пространство, което кореспондира с постоянния приоритет за пълно присъединяване към Шенген, както и продължаване участието на КЗЛД в мисии за оценка по Шенген.

В съответствие със стратегическата цел за усъвършенстване на процеса за откритост и прозрачност в голям обем се отразява практиката на КЗЛД – публикуват се анонимизирани решения по жалби, становища, задължителни предписания, решения на ВАС и АССГ по жалби срещу решения на КЗЛД.

И през 2017 г. сайтът е част от средствата за осъществяване на активен диалог с гражданите и АЛД чрез предоставените форми за подаване на жалби през интернет страницата на КЗЛД, както и за задаване на въпроси. Осигурен е достъп до стандартизирани форми за комуникация и взаимодействие с институцията, разписани са ясни насоки за физическите лица относно това как могат да упражняват правата си в процедура по жалване, в случай че смятат, че АЛД не са изпълнили своите задължения. Публикувана е и пълна и подробна информация относно административното обслужване, което КЗЛД предоставя на гражданите

Чрез сайта на КЗЛД е осигурен достъпът за граждани и АЛД до информационната система на КЗЛД за регистрация на АЛД (eРАЛД). Достъпът се осъществява основно с цел извършване на регистрация по електронен път, както и за извършване на справки в публичните регистри за определен АЛД. За извършване на групови справки и повторно ползване на публичната информация от регистъра КЗЛД предоставя информация на портала на отворените данни (Open Data).

И през 2017 г. продължава редовното публикуване на финансова информация на институцията - бюджет; информация от годишния финансов отчет; месечни и тримесечни отчети за касовото изпълнение на бюджета, средствата от Европейския съюз и чуждите средства; информация относно плащанията на КЗЛД в Системата за електронни бюджетни разплащания.

Едно от средствата в услуга на обществената информираност е издаваният от КЗЛД информационен бюлетин, който има собствен ISSN 2367-7759. През 2017 г. са издадени 6 бюлетина. Бюлетинът се издава в електронен вид на всеки 2 месеца и се публикува на институционалния сайт, с което е достъпен за всеки посетител на сайта. Едновременно с това има възможност за абониране, в резултат на което абонатите получават известие, че поредният брой на бюлетина е вече публикуван. През 2017 г. се абонират 85 нови абонати, с което броят на абонираните достига 690.

През 2017 г. продължава започналото в предходната година публикуване на Портала за отворени данни на събирана, създавана и поддържана от КЗЛД публична информация от обществен интерес, чието повторно използване има добавена стойност. Тъй като КЗЛД е организация от обществения сектор, по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) има задължение да публикува в отворен машинночетим формат, позволяващ повторна употреба, публичната информация, която събира, създава и обработва. През 2017 г. КЗЛД продължава регулярно публикуване на Портала на отворените данни на следната информация, извлечена от информационната система eRALD:

- списък на АЛД, вписани в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД (код по БУЛСТАТ/ЕИК, име на АЛД, вид субект, идентификационен номер в регистъра на АЛД и на водените от тях регистри на лични данни);
- списък на АЛД, освободени от задължение за регистрация (код по БУЛСТАТ/ЕИК, име на АЛД, вид субект);
- списък на АЛД с отказана регистрация (код по БУЛСТАТ/ЕИК, име на АЛД, вид субект).

В гореизброените списъци, когато АЛД е физическо лице, съответното ЕГН не се предоставя.

През 2017 г. в отворен машинночетим формат CSV са публикувани 63 набора от данни, състоящи се от 147 файла. Към момента Порталът на отворените данни няма функционалност за предоставяне на информация колко броя от публикуваните документи са изтеглени.

XV. Административен капацитет и финансови ресурси

1. Административен капацитет

Способността на КЗЛД като административна структура да изпълнява нормативно възложените ѝ задачи и да отговори на обществените очаквания към нея е неразривно свързана с професионализма и мотивацията на нейните служители.

В КЗЛД работят 51 служители по служебно правоотношение и 18 по трудово (в това число председателят и членовете на КЗЛД).

През отчетния период са назначени 5 служители, от тях 3-ма по служебно правоотношение и 2-ма по трудово. Прекратени са правоотношенията с 10 служители. За периода януари–декември 2017 г. 33 служители са повишени в ранг, а 9 са повишени в длъжност.

Обявени са 6 конкурсни процедури за заемане на свободни длъжности в администрацията на КЗЛД, като 3 от тях приключват с назначаване, а 3 са прекратени поради липса на кандидати, отговарящи на условията за назначаване.

За КЗЛД обучението на служителите от нейната администрация е важен елемент от управлението на човешките ресурси. През отчетния период 42-ма служители са повишили професионалната си квалификация чрез участие в курсове за обучение по Годишен план за обученията за 2017 г., проведени основно от Института за публична администрация. Задължително обучение е преминал и 1 новоназначен държавен служител.

От анализа за участието на служителите в обучителните семинари се установява, че откъсването им от работния процес не се отразява на изпълнението на служебните задължения. Оценката от ефективността на проведените обучения към момента показва свързаност на обучителния процес с изпълнението на целите, задачите и приоритетите на КЗЛД.

2. Заявления за достъп до обществена информация и искания за повторно използване на информация

В съответствие с изискванията на ЗДОИ на сайта на КЗЛД се поддържа раздел „Достъп до информация“ (подраздел на „Административно обслужване“), в който са включени:

- процедура по разглеждане на заявления за достъп до обществена

информация и предоставяне на информация за повторно използване;

- описание на звеното за приемане на заявления за предоставяне на достъп до информация и информация за повторно използване;

- нормативи за разходите за предоставяне на достъп до информация и повторно използване на информация от общественния сектор;

- ред за достъп до публичните регистри на КЗЛД;

- описание на информационните масиви и ресурси, използвани от администрацията на КЗЛД;

- списък на издадените актове и текстове на издадените нормативни и общи административни актове;

- списък на категориите информация, подлежаща на публикуване в интернет, както и форматите, в които е достъпна;

- годишен отчет за постъпилите заявления за достъп до обществена информация и за повторно използване на информация от общественния сектор, който включва и данни за направените откази и причините за това.

Отчет за постъпилите в КЗЛД през 2017 г. заявления за достъп до обществена информация и искания за повторно използване на информация е представен в следната таблица:

Общ брой постъпили заявления за достъп до информация:	11
- от граждани на Република България;	9
- от чужденци;	0
- от медии;	1
- от НПО;	1
- от частноправни субекти.	0
Общ брой решения по заявления за предоставяне на достъп до обществена информация:	2
- предоставяне на пълен достъп до обществена информация;	2
- предоставяне на частичен достъп до обществена информация;	0
- предоставяне на достъп при надделяващ обществен интерес;	0
- отказ за предоставяне на достъп до обществена информация:	0

Уведомление за липса на исканата обществена информация	0
Препращане на заявлението, когато КЗЛД не разполага с исканата информация, но знае за нейното местонахождение	2
Предоставена информация по реда на административното обслужване или по реда на АПК	6
Заявления, които не отговарят на чл. 25, ал. 1 от ЗДОИ и във вр. с чл. 2 ал. 1	1
Общ брой постъпили искания за предоставяне на информация за повторно използване	1

През 2017 г. постъпват общо 11 заявления за достъп до обществена информация, от които 10 заявления са писмени и 1 е устно, за което е съставен протокол за приемане. От общо 10 писмени заявления 5 са постъпили на хартиен носител и 5 – по електронен път. От общо 11 заявления в 3 е заявено искането информацията да бъде предоставена по електронен път; 4 – на материален носител; в 1 искане са изредени три форми на предоставяне, а в 3 искания няма посочена форма за предоставяне на информацията. КЗЛД отговаря на исканията в съответствие със заявената форма за отговор, като 2 от исканията са препратени по компетентност до други институции.

Журналистка (Мария Кадийска от в. „Монитор“) е поискала широкоспектърна информация за практиката на КЗЛД през 2017 г. във връзка с обработването на жалби и сигнали на граждани, както и относно издадени от КЗЛД становища – колко жалби и сигнали са постъпили в КЗЛД; по какъв начин (писма, по телефона, по електронен път); колко решения е взела КЗЛД; колко са влезли в сила; статистика на постъпили жалби и сигнали по населени места; кои са най-големите нарушители при обработването на лични данни; интересни казуси; наличие на сигнали за търговия с лични данни и за злоупотреба с лични данни; становища на КЗЛД за 2017 г. – по какви въпроси са издадени и какво гласят.

Представител на неправителствена организация (фондация „Програма Достъп до Информация“) иска предоставяне на информация относно Списък на категориите информация на КЗЛД, подлежаща на публикуване в интернет, както и форматите, в които тази информация е достъпна.

От физически лица постъпват искания за:

- предоставяне на заверено копие на Становище на КЗЛД относно заличаване

на имена и подписи на служители от административни структури при публикуването им за свободен достъп в интернет;

- предоставяне на незаверено копие на заповед на председателя на КЗЛД за избор на наемател на част от недвижим имот - публична държавна собственост;
- предоставяне на информация за придобиването на постоянен адрес на КЗЛД;
- предоставяне на информация за запазен знак, плакет, медал на КЗЛД – как, кога и защо са изработени, приети и одобрени, за какви цели, на каква цена, колко пъти са давани, наличие на проекти и др.;
- предоставяне на писмена справка за обработвани лични данни от колекторска фирма. Лицето е информирано за правата му по ЗЗЛД да получи тази информация от АЛД – съответната колекторска фирма;
- предоставяне на информация за броя жени и мъже, работещи в КЗЛД.

Следните 2 заявления от физически лица за предоставяне на информация по ЗДОИ са препратени по компетентност до собственика на информация:

- заявление за достъп до обществена информация, касаеща запис от камера за видеонаблюдение, извършвано от община Варна. Искани са записите, извършвани от определена камера за определен период. Искането е препратено по компетентност до кмета на община Варна;
- заявление за предоставяне на информация относно транспортирането на неклассифицирани информация и пратки от „Специална куриерска служба“, както и разяснение кои пратки и информация са класифицирани и неклассифицирани. Искането е изпратено по компетентност на Държавната комисия по сигурността на информацията (ДКСИ). От ДКСИ е получена обратна информация, че искането на гражданина е удовлетворено и съответната информация му е предоставена.

Едно заявление на физическо лице за достъп до обществена информация не отговаря на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ, т.е. исканата информация не е обществена.

3. Обществени поръчки

За обезпечаване на дейността на КЗЛД през 2017 г. са възложени обществени поръчки чрез събиране на оферти с обява, както следва:

- „Реконструкция и вътрешно преустройство на административна сграда на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД)“;
- „Осигуряване на самолетни и автобусни билети за превоз на пътници и багаж при служебните пътувания в чужбина на председателя, членовете на Комисията и служителите на администрацията, както и предоставяне на допълнителни услуги, свързани с пътуванията“;
- „Извършване на денонощна физическа охрана на сградата на Комисията за защита на личните данни, Института по отбрана „Проф. Цветан Лазаров“ и паркинга пред нея“, находяща се на бул. „Проф. Цветан Лазаров“ №2, гр. София, Столична община, район „Младост“;
- „Доставка на нов 14+1 местен микробус“;
- „Доставка на горива и аксесоари за автомобилите, собственост на КЗЛД, чрез зареждане с карти за безналично плащане“.

4. Състояние на внедрените информационни и комуникационни системи в КЗЛД през 2017 г.

Поради нарасналия обем на документооборота и необходимостта от подобряване на взаимодействието между отделните административни звена и административното обслужване в КЗЛД се извършва надграждане на съществуващата Система за управление на документи и работни потоци в КЗЛД и контрол на решенията. Системата е разработена и успешно внедрена през 2017 г. Въведени са в експлоатация специфични функционалности, разработени и свързани с нуждите на КЗЛД. Като резултат може да се изтъкне значителното увеличение на производителността на служителите, както и възможността за по-бързо и ефективно обработване на документацията. Важно е да се отчете възможността за постоянен и навременен контрол по изпълнение на задачите при спазване на необходимите мерки по опазване на поверителността на документите. Въведените допълнителни регистри и улесненият достъп до информацията значително улеснява работата на отделните звена, както и комуникацията между тях.

Като дългосрочни преимущества на възприетата от КЗЛД система за електронен документооборот може да се отчетат драстичното намаляване на документите на

хартиен носител, редуцирането на времето за изпълнение на задачите и ускоряването на информационните потоци.

Предвижда се до май 2018 г. системата за електронен документооборот да бъде приведена в съответствие с единния технически протокол, утвърден от председателя на държавната агенция „Електронно управление“ за осъществяване на обмен на документи в държавната администрация.

Своевременно са подновени договорите за поддръжка на информационните системи, критични за дейностите и процесите в КЗЛД. Някои от системите са заменени с нови, като тяхното въвеждане в експлоатация се извършва без прекъсване на осигуряваните услуги.

Профилактиката и ремонтът на техническите средства се извършват в максимално къси срокове съгласно утвърдените процедури.

През отчетния период КЗЛД продължава сътрудничеството си с Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“, която отговаря за GovCERT Bulgaria (Национален център за действия при инциденти по отношение на информационната сигурност).

КЗЛД запазва участието си в Работна група „Цифрова България 2020“, обособена към Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

5. Финансови ресурси

Със Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2017 г. е утвърден бюджетът за дейността на КЗЛД в размер на 2 450 000 лв. През годината бюджетът на КЗЛД не е променен.

За обезпечаване на дейността на КЗЛД и нейната администрация са извършени разходи общо в размер на 2 424 562 лв., или 98,96% от утвърдените разчети за годината. Видовете разходи, отразени по параграфи от ЕБК, са представени в таблица, както следва:

Параграф	Наименование на разходите	Сума (лева)
01-00	Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	1 207 267
02-00	Други възнаграждения и плащания за персонала	69 513
05-00	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	310 019
10-00	Издръжка	671 982
19-00	Платени данъци, такси и административни санкции	10 485
46-00	Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности	250
52-00	Придобиване на дълготрайни материални активи	104 014
53-00	Придобиване на нематериални дълготрайни активи	51 032
	Общо разходи по бюджета	2 424 562

XVI. Цели и приоритети на КЗЛД за 2018 г.

Предвид това, че от 25 май 2018 г. започва да се прилага новата европейска правна рамка в областта на защитата на личните данни, и при отчитане на произтичащите от нея ангажименти на КЗЛД Комисията за защита на личните данни си поставя следните цели и приоритети за предстоящия отчетен период.

1. Успешно изпълнение на ангажиментите по линия на председателството

Международната активност на КЗЛД през следващия отчетен период ще започне с интензивно и успешно изпълнение на задачите, произтичащи от българското председателство на Съвета на ЕС. Най-важната сред тях е приключване на преговорите с Европейския парламент по законодателното предложение за нов регламент относно защитата на личните данни в институциите и органите на ЕС.

2. Пълна готовност за практическо прилагане на новите стандарти в областта на защитата на личните данни

След влизането в сила на измененията и допълненията в ЗЗЛД до май 2018 г. КЗЛД ще се фокусира върху подготовка и/или актуализиране на необходимата подзаконова уредба, която произтича от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета и правната уредба на национално ниво.

През 2018 г. ще продължи работата по разработването и внедряването в експлоатация на информационна система за поддържане на регистрите в съответствие с изискванията на Общият регламент за защита на данните и с промените в националното законодателство в областта на защита на данните.

Като продължение на работата по изграждане на национален обучителен център усилията на КЗЛД през следващия отчетен период ще бъдат насочени към разработването на конкретни модули за обучение на длъжностни лица по защита на данните, съобразени със спецификата на секторите, в които администраторите и обработващите лични данни развиват своята дейност, и изискванията, които новата европейска правна рамка поставя пред тях. В допълнение ще бъде задълбочена работата по провеждане на широка информационно-разяснителна кампания за новите нормативни изисквания към бизнеса и публичните органи.

3. Засилена международна активност на различни нива за по-нататъшно утвърждаване на авторитета на Република България и българския надзорен орган в областта на защитата на личните данни

КЗЛД ще насочи активно усилията си и в процеса по институционализиране на новосъздадения с Общия регламент Европейски комитет по защита на личните данни. През 2018 г. ще продължи политиката по засилено участие на ръководството на българския надзорен орган в ръководни позиции в надзорни и координационни структури на ЕС в областта на защитата на личните данни (Работна група по чл. 29/Европейски комитет по защита на личните данни, Европол, Евродак, ШИС 2, ВИС, Митническа информационна система). За целта КЗЛД възнамерява да продължи постоянната си проактивна позиция по всички актуални въпроси от обществен интерес в областта на защитата на личните данни. За това е необходим и адекватен административен и експертен ресурс. КЗЛД ще продължи да инвестира своите усилия в тази дейност.

4. Интензивна подготовка и успешно домакинство на 40-ата юбилейна международна конференция на органите за защита на данните и неприкосновеността

Интензивна подготовка и успешно реализирано домакинство на 40-ата юбилейна международна конференция на органите за защита на данните и неприкосновеността е друго важно направление на предстоящата дейност на КЗЛД. През предстоящия отчетен период КЗЛД ще насочи вниманието си както към формулиране на актуални теми в международен контекст, които да залегнат в програмата на мероприятиято в София, така и към обезпечаване на неговото финансиране чрез различни партньорски инициативи.

5. Засилено съдействие и подпомагане на надзорните органи в областта на защитата на личните данни на страните от Западните Балкани

КЗЛД възнамерява да продължи и през 2018 г. процеса по предаване на опит и подпомагане на институционалното укрепване на надзорните органи по защита на личните данни в държавите от Западните Балкани.

6. Продължаване на работата на КЗЛД за пълноправното членство на България в Шенгенското пространство

КЗЛД насочва усилията си към утвърждаване на изградения авторитет на българските експерти в областта на защитата на личните данни чрез продължаване на участието на свои представители в мисии по оценки по Шенген в други държави членки.

7. Създаване на необходимите условия за провеждането на ефективна контролна дейност съобразно засилените стандарти в областта на защитата на личните данни на европейско ниво

През 2018 г. по линия на контролната дейност КЗЛД планира дейности в две основни направления:

- разработване на актуални механизми за надзор в светлината на новия Регламент 2016/679, в т.ч. разработване на различни методики съобразно текущите приоритети в контролната дейност;
- осъществяване на ефективна и ефикасна надзорна дейност, вкл. чрез утвърждаване на професионалния опит при извършване на секторни проверки.

Годишният отчет на Комисията за защита на личните данни за дейността ѝ през 2017 г. е приет с решение на Комисията на заседание, проведено на 10 януари 2018 г. (Протокол № 2).

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Венцислав Караджов /п/

ЧЛЕНОВЕ:

Цанко Цолов /п/

Цветелин Софрониев /п/

Мария Матева /п/

Веселин Целков /п/